

31/141

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 12

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మార్చి నెల 11-వ తేది గురువారము

నం. 367

సంపుటము ౧౨

శ్రీ క్రొధననామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస బహుళ ద్వాదశి ౧౨.

నంచిక ౨౬౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితే నేలననేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంచితావ చీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగడక.

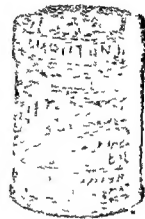
అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాడుపుపొట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి బేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

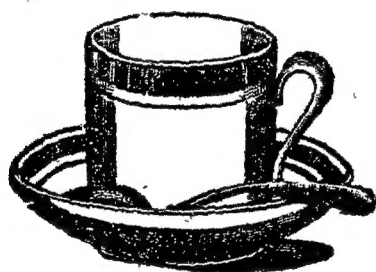
దక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టిపీఠి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బాంబాయి.

ఇదివరకు మా ప్రదర్శనశాలకు రానివారు దయచేసివచ్చి ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసిన

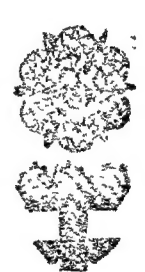
649-2

మానమకము, పనితనము, న్యాయము, మీకు విశదమగును

ప్రస్తుత సహనాగరితకు తగినట్టి లోలాకులు, పుష్కరాగముల తోడులు, బేసరులు, క్షావరులు ముక్కుపుడకలు
అంటుపోగులు, వెండి తిరుగువెంటులు, టీ పెట్టు, టెన్నికుకప్పులు, అనేక విధములగు ఉంగరములు, బహుమాన
పతకములు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. తేనివి అర్జరిచ్చిన అతిత్వరలో తయారుచేసి యిచ్చెదము.

ముఖ్యగమనింపు:- సీమ వెండికి, సజ్జరం బంగారుకు, మేలురకంపుష్కరాగములకు గారంటి
యిచ్చెదము. తృప్తికరముగాలేనిచో పైకమువాప నిచ్చెదము. 1842
ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి, వగల వర్తకులు,
28 చైవాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

TRADE DESIGN REGISTERED MARK

ELECTRIC PATTAI

మొదటితరము
వెండిక గ్యారంటీ
చేయెంటు అఫీసున రిజిస్టరు
చేయబడినది. ప్రేమ మార్కు
రిజిస్టరు అయినది.
ఆర్డరుల పైని గొలుములు
వి. పి. డ్యూరా పంపించ గలము.
కాళ్ళకొలయు ఎంతతూనిక
వెండితో గొలును చేయవలసి
నదియు (నాయించ కోరెదము.
వెండికి నా నాటి ధరల చార్జీ
చేయుదుము.

జత 1-కి మూల:-
పెద్దపెజా. చిన్నపెజా.
నెం. 1 రు 6 రు 4
నెం. 2 " 7 " 5
నెం. 3 " 8 " 6
నెం. 4 " 8 " 6
నెం. 5 " 9 " 7

సోల్వ జెంటు:-
నారాయణదాస్ షిట్టి,
191. చైవాబజారు, రోడ్.
మద్రాసు.

మొదటితరము
వెండిక గ్యారంటీ
చేయెంటు అఫీసున రిజిస్టరు
చేయబడినది. ప్రేమ మార్కు
రిజిస్టరు అయినది.
ఆర్డరుల పైని గొలుములు
వి. పి. డ్యూరా పంపించ గలము.
కాళ్ళకొలయు ఎంతతూనిక
వెండితో గొలును చేయవలసి
నదియు (నాయించ కోరెదము.
వెండికి నా నాటి ధరల చార్జీ
చేయుదుము.

మాతనముగా ప్రదర్శింపబడిన
"ఎలక్ట్రీక్"
పట్టుగొలుములు
మొదటితరము
వెండిక గ్యారంటీ
చేయెంటు అఫీసున రిజిస్టరు
చేయబడినది. ప్రేమ మార్కు
రిజిస్టరు అయినది.
ఆర్డరుల పైని గొలుములు
వి. పి. డ్యూరా పంపించ గలము.
కాళ్ళకొలయు ఎంతతూనిక
వెండితో గొలును చేయవలసి
నదియు (నాయించ కోరెదము.
వెండికి నా నాటి ధరల చార్జీ
చేయుదుము.

జత 1-కి మూల:-
పెద్దపెజా. చిన్నపెజా.
నెం. 1 రు 6 రు 4
నెం. 2 " 7 " 5
నెం. 3 " 8 " 6
నెం. 4 " 8 " 6
నెం. 5 " 9 " 7

సోల్వ జెంటు:-
నారాయణదాస్ షిట్టి,
191. చైవాబజారు, రోడ్.
మద్రాసు.

కౌను థియేటరు 2253
10-3-26 బుధవారమునండి 12-3-26 శుక్రవారమునకు
ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు 6-15 గం, రాత్రి 8-30 గం.
శని, ఆదివారములందు వర్జ్యాప్తము 8-15 నిమిషములు
ప్రత్యేక మాటినీగలను.
మదన థియేటరు లిమిటెడ్
"బానిస వృద్ధుడు"
న ప్రదర్శించురు. 6 రోజులది ఆమోగమై మొట్టవ రివి
లు, భయంకరమైన వ్యూహ, సాహసక్రియలు మొదలగునవి
చూడజనవలసిమీకు మంచిప్రదర్శనముగలదిగాను, మొదలగు
టైక్-టైటు గ్యాగూలుకు తెలియజేయుచున్నాము.
పరిశ్రమశీల్ము.

శ్రీ జీవయాత్ర
కవితిలక శ్రీమతి కంచనవల్లి కనకాంబా ప్రవేశము
ఉత్తమ తత్త్వమును బోధించు వ్యవహారము.
గీతాశాస్త్ర సీతారామాంజనేయగ్రంథముల గల సారము
పెక్కు విశేషములతో నిండియున్నది.
నెల రు 2-8-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
వలయునారు తగ్గింది చివ్ వామనస్వామియ్యలయ.
సం. జగన్నాథరావు, 2/11 అలగ ప్రెస్ బిగ్గి,
2662 త్రిపురేశ్వర, మద్రాసు.

గ్రామపునర్నిర్మాణము

(అనంతగిరి పేరనార్కవి, నవప)

1924 సం. ఫిబ్రవరి నెల 28, 27 తేదీలందు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము "గ్రామపునర్నిర్మాణము" అను శీర్షిక క్రింద స్థానిక స్వపరిపాలనా శాఖకు సంబంధించిన చట్టముల ద్వారా నిర్మాణకార్యక్రమము కొనసాగించును. గ్రామపునర్నిర్మాణ మొత్తవరకు జయప్రదముగ జరుపుటకు కీలకపను విషయము చర్చించుచు, అఖిలభారత రాజకీయసభకు సంబంధము పూర్తిగ జరిగి గ్రామపంచాయితీ, పంచాయితీ పరపతి, పంచాయితీ కోర్టుల చట్టముల సహాయమున కేంద్రపరమ స్వరాజ్యస్థాపన చేయవలయునను విషయము సాఫ్త గ్రామమును అనంతపురం తాలూకా సవగ్రామమును పరిశీలించుచున్న నరయణ, నాయనభూమిరెడ్డి ముఖ్యమంత్రి ప్రకటించిన సరియు పత్రికాపాఠకులకు ముఖ్యచేసియుంటిని. ఈ కేంద్ర సంకల్పములనుండి పైచుట్టోర్వకముతోనే గ్రామమున చేసిన ప్రయత్నములు, కలిగిన ఫలితము, ఎదుర్కొనిన కష్టపరంపరలు మొదలగు విషయములను గూర్చిన నాయనభూమి, నాయనగిరి గ్రామపునర్నిర్మాణ విషయమున సుతానామతో పనిచేయుచు విన యునకు తెలుగుల లాభకరముగ సుండునను సమీక్షతో పత్రికాముఖమున ప్రకటించ బూనితిని.

నవప గ్రామచరిత్ర

ఈ గ్రామము సుమారు 20, 80 సంవత్సరములుగ, గ్రామజనలపై సర్వాధికారము చలాయించు నల్లిలావగిరి, తన అధికారమునకు లొంగని రైతులపై పెడతెగని వ్యాజ్యముల కల్పించి వారిని సర్వనాశన మొనరింప నలచుటపడిన నిరంకుశాధికారాధిపతి లన గ్రామకంటకుల పరిపాలనమున కలవాటుపడినది. గ్రామజనలలో విద్యానంతలు చాల తక్కువ. వ్రాయును చదువను శేర్మినవారు కొందరుండినను, వారు గ్రామ కంటకులబాధకు చెంది, వారితో ప్రతిఘటింప దైర్యము చాలక, కష్టపట్టముల భరించుకొని తేక, యెట్లో తమ జీవితము గడపు గొనిన చాలు నని గ్రామకంటకులచేతి కీలబాహులవలె నెట్లాడించిన నట్లాడుట కలవాటుపడినవారు. ఒకరిద్దరు స్వతంత్రపక్ష, న్యాయదృష్టిగలవారుండి, గ్రామ కంటకుల దౌర్జన్యము నెదుర్కొన యత్నించినందుకు ఫలితముగ కక్షలు పెరిగి యెడతెగని నిరంకుశ పక్షపాతములవలన శిరస్సవ్యముకొలుపోయి, తినుట కన్ను కట్టుటకు నుడ్డలేని పీఠికి వచ్చినందున వారినిమాచి యిరులయ యేమి యెట్లుపోయిన తమకేమియని, గ్రామకంటకుల అడ్డుకు జవదాటవెరచి దుర్భరమైన బానిస జీవితము కొనసాగించు నలవాటుపడినవారు. ఈవిషయమును గూర్చి ప్రత్యేకముగ వ్రాయదలచి యుండుటచే గ్రామ జనులు స్వతంత్ర పక్షములై, విద్యాబుద్ధులులేని మొరటులై స్వాధీప్రాయప్రకటనమునకు గూడ దైర్యములేనంతదృష్టియందు, పరాధీనభావముచే జీవితము కొనసాగించువారుగ నుండు రని చెప్పిన చాలును.

ఈ గ్రామముననే జన్మించి బాల్యదశయగు దివటనే పెరిగి పెద్దనాడ నైనప్పటికి గూడ 1903 సం. 11 ప్రాంత్యమునుండి నే నంతపురముచే చాలవరకు నివాసమేర్పరచుకొని 1923 సం. వత్సరాంత్యమువర కుండినవాడ నగుటచే యెపుడో విరామ సమయములందుమాత్ర మిచటికివచ్చి ఒకటి రెండు దినములు మాత్ర ముండి పోవువాడను. కావున గ్రామరాజకీయములం దంత ప్రవేశము కల్పించుకొను చుండలేదు. కాని 1918 సం. మన వసంతపురమున ప్లేగు ప్రవేశించుటచే తాత్కాలికముగ ముద్రణాలయముతో గూడ కొన్ని మాసము లిచటి నిలువలసి వచ్చుటయు ఆసమయముననే గ్రామకంటకుల దౌర్జన్యము నిందుకే నే నుకూడ జరిమానుట తట్టినందులకు కారణముగ గ్రామస్వాతంత్ర్యవిషయమున కొంతపని చేయ సంకల్పించుకొని, గ్రామ జనులలో ప్రచారము ప్రారంభించి 1919 సం. 11 రమున నొక సహకారసంఘము స్థాపించగలిగితిని. 1920 ప్రాంత్యమున నొక పంచాయితీకోర్టు మాడ స్థాపించగలిగితిని. కాని పంచాయితీ కోర్టు సభ్యులు గ్రామకుంటకుల జరచి తమ ధర్మముల నెరవేర్చుటకు జంతువు నెప్పటివలె సర్వమును గ్రామకంటకుల తీర్మానమునకే జరపివేయుచున్నవని: ద్రవ్యసంబంధము తప్ప పరిపాలనాసంబంధ మేమాత్రము లేని కారణమునను, తాత్కాలికలాభము నిచ్చుచుండిన నుండుటచే సహకారసంఘము మాత్రము జయప్రదముగ గాకపోయినను, ఏదోయొక విషయగ పని చేయుచుండినను, 1923 సంవత్సరాంత్యమున కారణంతరముల వలన అనంతపురము నలలి స్థాపనముగ సవరయంతే నిలిచితిని. సహకారసంఘసభ్యులచే న్యాయత్వముగ నెన్నుకొనబడితిని. 1924 సంవత్సరాంత్యమున గ్రామపంచాయితీ స్థాపించబడి దానికి విజయధర్మముగ సమస్తకావ్యవసాయ పంచాయితీకోర్టునం దొక సభ్యుడుగ నియమించబడితిని. నా ప్రయత్నములవలన పై మాను సంఘము సజీవముతో ఉత్సాహముతో పనిచేయు నా

రంభించినకొలసిని గ్రామజనుల నుండియు, పై యధికారుల నుండియు అనేక విధములైన ఆటంకములు తొందరలు కలుగుచువచ్చెను. అవిషయములగూర్చి మరొకమారు వ్రాయదలచితిని. ఆచరణయందు ప్రయత్నములయందు నే కనుగొనిన లోపములను అవి జయప్రదముగ పనిచేయుటకు వలసిన మార్పులను వేరువేరుగ పాఠకుల కెఱింగింపబూనితిని.

గ్రామపంచాయితీచట్టము- అవజయమునకు కారణములు

మదరాసు ప్రభుత్వమువారు 1920 సం. 11 రమున పైచట్టమును జారీచేసి పంచాయితీనిర్మాణము, వానిపై తనిఖీ మొదలగు కార్యముల నెరవేర్చుటకు రిజిస్ట్రార్, జనరల్ అను అధికారిని నియమించి, అతనికి ప్రత్యేకముగ నొక సహాయాధ్యక్షి కొంత నిబ్బందినికూడ నియమించియున్నాడు. రిజిస్ట్రార్- జనరల్ గ నియమించబడిన శ్రీమాన్ రాయబహదూరు యక. గోపాలస్వామి అయ్యంగారు చెన్నరాజధానివాస్తవ్యులు, విద్యావంతులు, ఉదారాశయిలు. దేశసేవాసక్తి దేశాభిమానము గల వారు. స్వతంత్రతావాదీయులు. గ్రామముల అనుభవము పూర్తిగ గల్గి, గ్రామముల పూర్వచరిత్ర నామాలాగ్రముగ నెరిగి యే యేపథకులపై నడిపిన పంచాయితీలు జయప్రదముగ నభివృద్ధి పచ్చునది గుర్తించి పంచాయితీ అభివృద్ధికి మనఃపూర్తిగ ఉత్సాహముతో పనిచేయుచునే యున్నారు. కాని పంచాయితీ యుద్దయము మాత్రము మందగించి అపజయమునకు దారి తీయుచున్న దనియే చెప్పవలసియున్నది. దీనికి రిజిస్ట్రార్-జనరల్ గారి ప్రయత్నలోపము మాత్రము కారణము కాదని దృఢముగ చెప్పవచ్చును. సుమారు 400 వరకు పంచాయితీలు స్థాపించబడి పనిచేయుచున్నవి. ఏ పంచాయితీయు జయప్రదముగ పనిచేయుకుండుటకు చట్టమునందే ముఖ్యలోపము లుండవలయునను నూహ సహజముగ దొరుకు. నిజమునకు ముఖ్యలోపము లనేకములున్నవి. వానినిగూర్చి విచారితము.

చట్టమును నిర్మించుటకుగల యవసరమును గురించి పీఠిక యందు "గ్రామపునర్నిర్మాణములయొక్క పరిపాలన గ్రామజనలే జరుపుకొరకు క్రమమైన నిబంధన చేసి అందుమూలమున మదరాసు రాజధానిలోని గ్రామ ప్రదేశములలో స్వపరిపాలనా పద్ధతిని అభివృద్ధిచేయడము యొక్కముగా నున్నందున..... కానించడమైనది." అని స్పష్టపరచియున్నది కాని ఆయుద్ధేక్షము నెరవేర్చుట కనుకూలమైన పద్ధతులు చట్టమునందు లేకుండుట విచారకరము. చట్టమునందు అస్థిపంజరమువలె ఆకారమును మాత్రము సృష్టించినది కాని, దానికి రక్తహంసాదీపుష్టి నొసంగు ముఖ్య విషయములనుగూర్చి చట్టనిర్మాతలు నిబంధనలేయు అధికారమును స్థానికప్రభుత్వమునకు వదిలేసియుండుట ఆచరణయందు ముఖ్యోద్దేశము లేకమాత్రమైన నెరవేరుకొన్నది. ఈచట్టము ననుసరించి పంచాయితీలకుగల అధికారములన్నియు సందేహస్పదముగ నున్నవి. నిబంధనలకు లోబడి యని చెప్పినచోటులందు, ప్రభుత్వమువారు నిబంధనలు చేయువరకు పంచాయితీలకు అధికారముండదని రివిన్యూ అధికారులకు చెప్పుచుండురు. దీనినిబట్టి చూచిన పంచాయితీకి లేని అధికార మెట్టిదియో, ఉన్న అధికార మెట్టిదియో విద్యానంతకులే స్పష్టముగ బోధపడనపుడు, కుగ్రామవాసులును, చట్టములు, వానిభాషాసంజ్ఞలలో నేలూటిపరిచయము లేని పంచాయితీ సభ్యుల కెట్లు బోధపడునో తెలియదు. గ్రామములపద్ధతులు వేరు. పరిపాలనామార్గములువేరు అలవాటులు వేరుగ నుండినపుడు, వేకపరిపాలనా పద్ధతివలెనే, మొదలునుండి తుదవరకు సందేహస్పదమైన భావతో, ప్రతివిషయముందును మామూలు దృంద్యపరిపాలనాపద్ధతి చొప్పించినపుడు గ్రామజనులకు వశమైనకల్పము తప్ప వేరులాభము కలగదు. గ్రామపంచాయితీల కొసంగిన అధికారములు స్పష్టమైనవిగను, ఇతరులు ప్రవేశము కల్పించుకొనుటకు చాలవర కసాధ్యమైనవిగ నుండినపుడే గ్రామజనులకు పూర్తిగ బోధపడి పరిపాలనావిషయమున పూర్తియైన బాధ్యత యేర్పడును.

పంచాయితీలకు గల అధికారములు, అవి చేయవలసిన పనులు యిట్టివి 15 సెక్షన్ లలో నిర్దేశించబడినవి. ఈఅధికారముల సర్కారువారు చేయబోవు నిబంధనలకు లోబడినవి. సర్కారువారిచే చేయబడిననిబంధనలు చట్టముయొక్క ముఖ్యోద్దేశముల నెట్లు వ్యర్థపరచినవో కొన్ని యుదాహరణములవలన నూహించవచ్చును. గ్రామపారిశుధ్యము పంచాయితీల కొసంగబడినదిగాని గ్రామసత్తము (Village site) పంచాయితీల స్వాధీనమందు లేక రివిన్యూ అధికారులచేతిలో నున్నది. గ్రామ రోడ్లు, కల్లర్రులు, వంతెనలు పంచాయితీ నిర్మింపవచ్చునుగాని, ఆరోడ్లు పారంబోకులు, ప్రదేశములు తలూప బోరు

లేదా, రివిన్యూ అధికారుల స్వాధీనమున గలవు. దహనప్రదేశములు (శ్మశానము)విస్తరించి సంక్షింపవచ్చునుగాని ఆప్రదేశము స్టేటుపారంబోకు క్రింద పంచాయితీకి కిచ్చబడకూడదు. గ్రామ సముదాయ పారంబోకు లన్నిటిపై చట్టము పంచాయితీ కధికార మిచ్చినది కాని, నిబంధనలవలన ఆ యధికారము రివిన్యూ అధికారులనుండి సంపాదించ నలసియున్నది. రివిన్యూ అధికారులన్ననో అంతమాత్రము అధికారమైన పంచాయితీల కిచ్చుట కిచ్చుములేక ఎన్ని విచారణలు ఎన్ని నియమములలో యేర్పరచి, పంచాయితీలు చేయ సాధ్యము లేనన్ని చిక్కులు పెట్టెవరు. పారంబోకులపై అధికారము కోర్టు పంచాయితీలు, వానిలో నున్న చెట్లను, వాని చెక్కబండిలు తెక్క మేముచి పంపనలేనట. అట్లుచేయువరకు తీర్మానము చెల్లవట. శీతధర్మములు లేక పనిచేయును, గుమాస్తాలు లేక, వాకర్లు లేక, స్వయంరాజా స్వయంమంత్రి స్వయంసేవక మామోహా" అన్నట్లు అన్ని పనులు తామే చేయు పంచాయితీ అగ్ర్యక్షులు, చెట్లను తెక్కపెట్టి చెక్క బండిలు తయారుచేసి పంపుట యంతవరకు సాధ్యమో యూహించవచ్చును. ఈపారంబోకుల నిన్ను విషయములలో రివిన్యూ బోర్డువారు యింకను ముందు బోయి విచిత్రమైన యంత్ర వొకటి గావించియున్నారు. ఏమాత్రము వెలగచెట్లున్న భూమికూడ పంచాయితీల కిచ్చుట కర్తామైనది కాదట. అట్లనిన యేవిధమునను లాభములేని పనికొనవలసిన చాడుదీటులను పంచాయితీల తల కంటగట్టవలసిన యర్థము కాబోలు. ఆపారంబోకులలోగూడ రోడ్లు స్మశానము మొదలగునవి స్టేటు పారంబోకు లగుట సర్కారువారి ఐక్యమునందే యుండవలసినవి. డౌరా స్టేటు అభిమానము! పల్లెటూరి స్మశానమునందు గూడ, రోడ్లు నందుగూడ స్టేటుకు స్థావర మనసరమా? గ్రామజనులకు లేని అభిమానము క్రేడస్టేటు కెందుకో పాపము! ఈవరకు స్టేటుగ్రామములలో చేసినపనికి విరి. మేర లేదుకదా? గ్రామ నివేశనస్థలమును (Village site) విస్తరిం ప జేయుట, కట్టడములను క్రమపరచుట చట్టకోర్టు పంచాయితీ అధికారములు. నిబంధనల క్రింద రివిన్యూ అధికారులవశము. ఈవిషయమున రివిన్యూ అధికారుల చర్య పరిహాసప్రాత్యముగ నున్నది. గ్రామ నివేశనమును విస్తరింపజేసి, జనుల కనుకూలముగ రీతి యేర్పాట్లు చేయుటకూ గ్రామమున కానుకొనియున్న శివాయిజము (Assessed wastep) విమర్శించి పారంబోకుగా మార్చి పంచాయితీ స్వాధీనము చేయవలసిన ఒక పంచాయితీ కోరియుండగా, తహశీలుదారు గారి నుండి సదర్శిభూమి గ్రామజనుల సముదాయాపయోగమునకు కావలసియుండుటచేతను, కొందరు గ్రామ జను లాక్షేపించు చుండుటచేతను పంచాయితీకి పట్టా యివ్వబడదు అని వుత్తర్వువచ్చినది. గ్రామజనుల ఉపయోగమునకే దాని నిమ్మని, పారంబోకుగ మార్చి స్వాధీనముచేయుమని అడుగుచున్నపుడు, గ్రామజనులకు కావలసియుండుటచే పంచాయితీకి పట్టా యివ్వబడవట. తహశీలుదారుగారి అభిప్రాయములో పంచాయితీ వేరు, గ్రామ జనులు వేరు, అని స్పష్టపడి యుండవచ్చును. ఇంకొక విషయము. పంచాయితీ పక్షమున నొక గ్రంథాలయమున కిల్లు గట్టుకొనుటకై ఫలము నిమ్మని దగ్ధభాస్తుచేసియుండగా, ఆఫలము మిచ్చుట కావలదు. మరొక ఫలమునకు దరభాస్తు పెట్టుకొనమని తహశీలుదారుగారి యుత్తర్వు వచ్చినది. పంచాయితీకి తానివ్వవడినచోట గ్రంథాలయమున కిల్లుకట్టుకొను అధికారము కూడ నిబంధనలక్రింద లేకపోయినది. చట్టముక్రింద బండెల దొడ్లపై అధికార మివ్వబడినది. నిబంధనలక్రింద యీ అధికార మివ్వబడినట్లుకు సాధ్యముకాదని యున్నది. చట్టమునకు విరుద్ధమైన నిబంధనలకూడ చేయునధికారము కానని సర్కారు ప్రభుత్వమున కొసంగియుండిరి కాబోలు. చట్టమునందున్న అధికారములు నిబంధనలబట్టి చూచిన నామమాత్రాపక్షము కానింపబడినవి. చట్టముయొక్క ఉద్దేశములను నెరవేర్చు నిష్టము ప్రభుత్వమునకులేనట్లు స్పష్టముగచున్నది. గట్టమొకరిచేతియందు కల్గి మొకరిచేతిలో నుంచినట్లున్నది. పంచాయితీలకు గల్గిన నిజమైన అధికార మొకటియే లేదు. ప్రతివిషయమునను రివిన్యూ అధికారుల దయాదాక్షిణ్యములకు చేతులుగ్గలసి యున్నది. సాధారణముగ రివిన్యూ అధికారులకు పంచాయితీల తీర్మానముగానూ చట్టముయొక్క ఉద్దేశముగాని బోధపడియున్నది. బోధపడియుండినను నిరంకుశాభిమానము గలవారై తమ అధికారముల వలంబు కిచ్చుములేకనో, పంచాయితీల అభివృద్ధి చెందుట సరిపడకనో సహజ నిరాకరణాదీక్ష బూనుచుండురు. ఈకారణము వలన పంచాయితీలం దుత్సాహముతో పనిచేయవలసిన కొందరుకూడ విముగచెంది నిదుర్నామతో గారకుండవలసినవచ్చినది. ఇక తాలూకా బోర్డులు జిల్లాబోర్డులు వత్తము రివిన్యూ అధికారులకన్న నేవిధముగను తక్కువమాత్రములులేదు. వ

మేలైనదానినే వాడుదు
దీనిక్రియలు చేసిని తీయవచ్చు

స్టేటుకౌన్సిలు సభ

రైల్వేలందలి పెద్ద ఉద్యోగములు భారతీయులకు నియమలెననుట

లనధికారసభ్యుల తీర్మాన మోడిపోయెను

(అసెంబ్లీలో ప్రతిపక్షము)

(తండ్రి చేతులలో ఆలస్యమయ్యెను)

శ్రీ. మర్రి రి. - నేటి ఉదయమున స్టేటు కౌన్సిలు తిరిగి సమావేశమయ్యెను. రెండు ప్రశ్నలు వేయబడిన పిదప, వారి పేర్లనున్న తీర్మానముల ప్రతిపాదించవలసినదని స్వరాజ్యవాదు లాహ్వనింపబడిరి. వారు తీర్మానముల ప్రతిపాదించ నిరాకరించి, సభాస్థానినుండి స్వరాజ్యవాదు లెల్లరు వెడలి పోయిరి.

తనంతరము లాలా రామశరణ దాసు, కె. పి. రాయ గార్ల తీర్మానములపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను.

లాలా రామశరణ దాసుగారి తీర్మానము

స్టేటు రైల్వేల అసాగ కంపెనీలవలనగాక ప్రభుత్వము చే సభ్యులగుచున్న రైల్వేలందు మెకానికలు మొదలగు కాఖ్యలను లాహోరు డిప్యూటీ కమిషనరు కళాశాల, యాంత్రిక శాస్త్రముల విభాగములందు కళాశాలలో తరిఫీదుకాముని ఉద్దేశముల విద్యార్థులకొరకు ప్రతిపాదించుచున్నదిగా నన్ని ఉద్యోగముల స్థిరముగ ప్రత్యేకించవలసినదని లాలా రామ శరణ దాసుగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించెను. ఇట్టి తీర్మానము ప్రతిపాదించవలసిన కర్మము సంభవించినని ప్రతిపాదము విచారించెను. రైలుమార్గములు ప్రారంభమైనప్పటినుండియు, రైల్వే ఉద్యోగకాఖ్యలందు సాంకేతిక పాఠ్య మెంటులందు భారతీయులకు పెద్ద ఉద్యోగముల నియమలయ నను సమస్త భారతీయుల లభిరాముగ గోరుచుండిరి. భారత దేశమందు బుట్టిన హైందవయువకులను బొగ్గవేయవారుగను (ఫ్రెండ్స్), యంత్రముల సడలువారుగను, లోకమోటిపుమపు లలో మెకానికలు వర్కు మెంటులగు మదరాసు రైల్వేలందు నియమించు విధానము బహుశః ప్రథముగ కొనసాగుచున్నదని యు, మిక్కిలి పెద్దతీరుమిచ్చి నియోగింపబడు యూరపియును లకు బదులుగా భారతీయులనే నియమించుట ప్రతివారి ఆదర్శ కముగ నుండవలయుననియు లాలా రామశరణ దాసుగారు బల్కిరి. భావియందు గావలసిన సామానులను ముప్పాతికవంతు యిండియాలోనే గొనెదమని భారతరైల్వేల వాగ్దానముచేయుట కొంతవరకు సంతోషకరముగ నున్నదనియు, అప్పుడుపార్టీ నేటు గ్రేడువిషయమై స్పష్టముగ ప్రణాళిక ఉద్యోగముల భారతీయులకర్హము చేయుటకు తయారు చేయలేదనియు సభ్యుడు చెప్పెను. రూ. 10,00,000 లను కాపిటలుగ వ్యయముచేసి, సవత్సరమునకు రూ. 2,47,087 లు ఖర్చుపెట్టి విద్యుత్తు చేర్చి తరిఫీదు నియమము లాహోరునందలి మెకలాగ్ యింజనీరింగు కళాశాల స్థాపించబడెను. సిద్ధాంతభాగము, రైల్వేకర్మా గారములందలి ప్రత్యక్ష ప్రమాణవిద్యయు గలవి మెకలాగ్ విద్యార్థులకు నేర్పబడుచున్నవి. బహుశః ప్రమాణముపై నేర్పు పాఠశాలలు భారతదేశమందు మరికొన్ని గలవు. ప్రతిదినము ను హెచ్చుచున్న నిరద్యోగ సమస్యను కొంతవరకు పరిష్కారము చేయుటకు రైల్వేల కొన్ని ఉద్యోగముల నియమముల గారంటి చేయవలయును, మెకానికలు డిపార్టుమెంటునందు ఉద్యోగముల నిచ్చి సాంకేతిక కాఖ్యలందు భారతీయులకు తన తరిఫీదు నిచ్చినగాని పెద్దపెద్ద ఉద్యోగములు భారతీయుల కిచ్చుటకు అవకాశములు లేవు. కాబట్టి భారతీయులకు ప్రోత్సహము కలుగజేయుటకు రైల్వేల గారంటి విధాన మవలంబించవలయును.

వాణిజ్య కార్యదర్శి

తీర్మానమునందు పరమంధము వర్త విభాగ ప్రాయములను సృష్టించవలయు లేదని వాణిజ్య కార్యదర్శి ఛార్జిక్యు గారు చెప్పిరి. పద్ధతిభేదముల తొలగించవలసినదని రైల్వేల గోరుచున్నాడు. కాని కోరినంతయు నొక్కడినములో సంభవించుట కష్టము. సభాస్థానిలో లేక, తాచేదారి, సమీపమున న్నిడు, పెద్ద వేతనములుగల ఉద్యోగములు అని

గుంటూరుజిల్లా వోటర్ల మహాసభ

బాపట్లలో మార్చి 14 వ తేదీ ఆదివారము ఉదయము 8 గంటలకు శ్రీ సి. వి. యస్. నరసింహారాజుగారి యధ్యక్షత క్రింద జరుగును

అందరును తప్పక రావలెను.

రైల్వేలందు రెండు రకముల ఉద్యోగములు గలవు. తీర్మాన మంగీకరింపబడినందుల సభాస్థానిలో కాఖ్యలందుగల అర్హులను పెద్ద ఉద్యోగముల కాఖ్యలోనికి ప్రణాళిక చేయుట కడువచ్చును. నిపుడును తయారు చేసిన ప్రణాళిక యొకటి ప్రభుత్వమువద్ద గలదు ఆ ప్రణాళికను కేంద్ర రైల్వే కమిటీ యెదుట విచారణనిమిత్తము పెట్టబడెను. ప్రణాళిక భారతీయులకే కాఖ్యలు చేయబడెను. వారి ఉత్తమకొరకునిర్దేశించుచుంటిని. ప్రణాళిక ప్రకారముగ రైల్వేలందలి పెద్ద ఉద్యోగములలో నూటికి 75 వంతు భారతదేశీయుల కీయబడును. ప్రణాళిక ఆమోదించబడగానే, భారతీయులందరి ప్రకటించబడును. పోటీపరీక్ష మూలమున అర్హుల భారతీయులకు నియమించబడెదరు. నియమించబడిన అభ్యర్థులు మూడు సంవత్సరములు రైల్వే కర్మాగారములందు తరిఫీదునొంది, పరీక్ష కాబడిన పిదప మరి రెండు సంవత్సరములు శిబిరమునందలి లెంగాలు మెకానికలు కళాశాలయందు తరిఫీదు నొందవలయును. తనంతరము వారిం గ్గాండునందు మరిరెండు సంవత్సరములు తరిఫీదు చేయబడెదరు. అచ్చటచ్చట కళాశాలలనుండి ఒకరినొకరి ఉద్యోగముల నిమిత్తము నిన్నుటకంటే సభ్యుడు సంగ్రహముగ నూచించిన విధానము బాగుగన్నవలె సభ్యులు తలంచెదరని కార్యదర్శి విశ్వసించెను. తక్కువ సంఖ్యలకు తేములు కాపాడవలెను. కత్తెసామర్థ్యములతో పనులను నిర్వహించుటకు కావలసిన కనీసపు పరీక్షా ఫలితమునుబట్టి ఉద్యోగములందు 1/3 వంతు నియోజకవర్గతని నింపబడును.

చార్జిక్యుగారు లాలా రామశరణదాసు తీర్మానమును ఎదిరించెను.

నర్ ఉమార్ హాయత్ ఖాను

తీర్మానముయొక్క ఉద్దేశ్యము మంచియనియు, దొరకనము తీర్మానము స్వల్పమార్పుపై అంగీకరించిన బాగుగ నుండుననియు నర్ ఉమార్ హాయత్ ఖానుగారు బల్కిరి.

ప్రతిపాదకుని సమాధానము

ప్రభుత్వ మొసగిన సమాధానము తనకు నచ్చలేదని లాలా రామ శరణదాసుగారు బల్కిరి. నిలుయింజనీరింగు భాగముందు గారంటి విధానము జయప్రదముగనుండ, మెకానికలు యింజనీరింగు భాగముందుగూడ అవధతి యేల ప్రవేశపెట్టరాదో దురూహ్యముగనున్నది.

బహుమంచివారలను నియమించుటకు ఎల్లరను రైల్వేకాఖ్యలందు ఉద్యోగములుచేయుటకు అవకాశ మియవలయునని చార్జిక్యుచెల్పి, తీర్మానమును బ్రతిఘటించెను. తీర్మానము ఓడిపోయెను. తీర్మానమునకు అనుకూలముగపడి, ప్రతిపాదము గ 24 వోట్లుచేయబడెను.

సభ్యుల ఆధిక్యము

విచారణకమిటీ నియమించబడెను

నర్ మహమ్మదు హబీబుల్లా, ఎస్. ఆర్. దాసు, శ్రీ రార్, నర్ ఆర్థర్ ఫ్రామ్, కపర్, రాజారామ్ పాల్ సింగు, నర్ ఉమార్ హాయత్ ఖాను, రామదాసుపంతులు, డా|| రామారావు, ప్రతిపాదకులుగట్టి కమిటీ కౌన్సిలు సభ్యుల ఆధిక్యతలను, హోదాను విచారించి సిఫార్సు చేయునకు స్టేటుకౌన్సిలు అభ్యర్థిని యాజమాన్యముక్రింద నియమించవలయునని కె. పి. రాయగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించెను. భారతదేశమందు వ్య

య కా స న స భ ల వి ధా న ము మా ం టు ఫోర్డు సంస్కరణముల ఫలితముగ వచ్చెను. పెద్దల సభ ఆధిక్యతను సీరిని గురించి మెరమును గలిగించు మాటల వాడుట రాయగారు ఖండించిరి. స్టేటుకౌన్సిల కమిషను అసగా 1929 సంవత్సరములో 1919 సంవత్సరముందు స్థాపించబడిన రాజ్యాంగయంత్రమును బరీక్షించునట్లు కమిషను, యేమి అభిప్రాయములకు వచ్చినను, స్టేటుకౌన్సిలు స్థిరము చేయుట కమిషను ముఖ్య నిర్ణయమై యుండును. ముడిమెకా కమిటీ రిమార్కులను, సిఫార్సులతోడకరించి తానును అభిప్రాయములతో ఏకీభవించుచుండెని రాయగారు బల్కిరి. పేరునకు పూర్వము చేర్చబడు "గౌరవనీయుడైన" అను శబ్దము విషయమై విచారించుటకు నియమించబడు కమిటీ చేయవలసిన మహా ఘన కార్యము. పేరునకు పూర్వము చేర్చబడు యాశబ్దము తీసివేయవలసినదని కొంకాలము క్రితము రామదాసు పంతులుగారు గోరిరి. అసెంబ్లీ యందు కంటే యాశబ్దము మరి విస్తారముగ ఉపయోగింపబడుటలేదు. రామదాసు పంతులు గారు గోరు సంస్కరణము ముందుగ ప్రణాళిక వాములు అనుకరించవలయును. తరువాత అలవెండుల సమస్య గలదు. మొత్తముగ అలవెండు నియమటగాని లేక వేతనముగాని సభ్యులకీయుట బాగుగ నుండునని రాయగారు చెప్పిరి. రైల్వేలందు సభ్యులకు ససతి మౌన హరి యొక అంశము విచారించవలసి యున్నది. విషయముపై అసెంబ్లీయందు బెక్కు తీర్మానములు ప్రవేశపెట్టబడెను. స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యులు సకాలము న జాగ్రత్త పడి న గాని వారికి గావలసినవి సభ రాబోవు సంవత్సరముందు నూతన కాసన సభా సవనమున సమావేశమగునప్పుడు సభ్యులకు లభింపదు. కడపట. సప్లయల ప్రభుత్వమునకు వ్యయము నిమిత్తము ఘనము నీయుట, సమస్తయొక్కటిగలదు. ప్రతిసంవత్సరమును చిన్న సభ గావించు అయ్యుక్త ప్రవక్తనము అంత మొందిండుటకు ఆలోచించి మార్గముగనుకొనుట నియమించునట్లు కమిటీపెగలదు. ఆ సమయముచే పెద్దల సభపై దాడివెడలకుండ చేయుటకు ఏదో ఒక కన్వెంషను, ఏర్పాటుచేయవలయును అని పెద్దల సభా సభ్యుడును గవర్న మెంటుచే నియమించబడిన కన్వెంషన్ రాయ, సి. వి. యి గారు వచించిరి.

లామెంబరు తీర్మాన మంగీకరించెను

కమిటీ నిరూపించు విషయములపై దొరతనము తీవ్రము చర్యకు ఆత్మేషణలేని ఢిల్లీని లామెంబరు సతీ శరాజ్ నోజ్ ఖాను గారు ప్రభుత్వము తరపున తీర్మాన మంగీకరించెను.

తీర్మాన మంగీకరించినందులకు పంజాబు యోధుడును, ప్రభుత్వముచే నియమించబడిన గౌరవనీయు సభ్యుడునగు కర్నలు సవాబు సర్ ఉమార్ హాయత్ ఖాను, కె. సి. బి. యి., సి. వి. యి., ఎమ్. వి. బి. గారు దొరతనమునకు వందన శోభింబర్చించెను.

అసెంబ్లీలో సమముగ అన్ని కమిటీలందును స్టేటుకౌన్సిలు అనకు ప్రాతినిధ్యముండవలయునని యొక విచారణాంశము చేర్చవలయునని బీరారు వాస్తవ్యులును ప్రభుత్వముచే నియమించబడిన గౌరవనీయుసభ్యుడును నగు గజేశ్ శ్రీకృష్ణ కపర్డిగారు నూచించిరి.

జొంజాయి వాణిజ్య సంఘ ప్రతినిధియగు సర్ ఆర్థర్ ఫ్రామ్ గారు ప్రతిపాదనపై కమిటీయందు సర్ డిన్ హవాచా గారు సభ్యులుగ నుండుటకు వాటిపేరు గూడ చెప్పబడెను.

రాయగారు కపర్డిగారి సవరణ అంగీకరింప, తీర్మాన మొక్క గ్రామముగ సభ్యులందామోదించెడిను. తనంతరము జాధవారమువరకు స్టేటుకౌన్సిలు సభ నిర్వహేయబడెను.

బుల్ బుల్ ఆటో మాటికు ప్రే ఆత్తరు

కొత్తగా జర్మనీవారిచే కనిపెట్టబడినది

వివాహము యంతర వేడుక సమయములందు వాడుటకు యంతముంచి నవీన ఆత్తరు ఇదివర కెప్పుడు

ఉండి యుండ లేదు. పై భాగమునందున్న మొర మాత్రను తీసినచో మంచి గువాసన గల

ఆత్తరు వెడలును, బుడ్డిని నిలుపుగావించిన బయటికిరావడము ఆచను. పరీక్షార్థమై ఒకబుడ్డికి ఆర్డరుయిచ్చి తెప్పించుకొనుదు. తరువాత మిగిలిన బుడ్డిని పాతమును డబ్బులకు సంతోషముతో అర్పించుదు. బుడ్డి 1.5 ధర రు 1-4.0 తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకం.

BAIJNATH MOTHILAL & Co.,
168, China Bazar Road, P. Box No. 163 Madras

మంత్రిలవేతనములు

స్వరాజ్యపక్ష విజయము

మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ కార్యక్రమము

(ఆ. ప్రె.)

నాగపూర్, మార్చి 9:—శాసనసభయందు జరుగనున్న పం తోషకరమగు చర్చను వినుటకు వచ్చిన ప్రజామండలి వర్గములోని నిందితాదులు, ప్రభుత్వమునకు పై సభ్యులు వోటుచేయ ప్రారంభమగునంతకు ముందు ప్రజామండలి వర్గములోని నిందితాదులు శాసనసభ చర్చను వినుటకు కొందరు యూరపియన్ స్త్రీలు గూడ వచ్చిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

క. పీ. పోలవరాజుగారు:—హెడ్ కనిస్టేబులు సుప్రసిద్ధ వారీమణియగు ముఖ్య సలీని ఆగ్రావరపరచినటుల 16-వ తేదీన ఒక ఫోనిక్ వార్తాపత్రికయందు వ్రాయబడిన వ్యాఖ్యను ప్రభుత్వముజూచెనని మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ్యు లొక రడిగిన ప్రశ్నకు హోంమెంబరు తాంబి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. వెంటనే జిల్లా మేజిస్ట్రేటు సంగతి విచారించి కనిస్టేబుల మర్యాదవిహీనునివలె పంచరించెనని గ్రహించెను. వ్రాతపూర్వముగ, ముఖ్యమంత్రి కనిస్టేబులకు ఆర్థికముగ నష్టముగలుగజేయవలన ముఖ్య సలీని గత రన్నమెంటును గోరుటచే, ప్రభుత్వము అపరాధిని గట్టిగ వివాట్టుపెట్టి ఉరకుండెను. ఈసందర్భమున ముఖ్య సలీనిగురించి దెల్పవలసియున్నది. ఈ మేజిస్ట్రేట్ కేసులగు దేశబంధు చిత్రంజనదాసు గారి కిన్వోల్యుషన్ మాత్రే. కీ! కే! సురేంద్రనాథ దేవగిరి మనుమని యీ వివాదా మాడెను. అయినచేరు బి. ముఖ్యగారు. ముఖ్యగారు మధ్య రాష్ట్ర విద్యాశాఖయందు ఉద్యోగి అని తలచిగారు దెల్పిరి.

స్వరాజ్యపక్ష నాయకుని

ప్రతిపాదనము

పెక్కు సస్టి మెంటరీ ప్రశ్నలకు సమాధానము లీయబడిన బిడప, పట్టికయందు ఎనిమిదవస్థానము వహించిన మంత్రిల వేతనముల డిమాండుపై ముందు చర్చజరుగవలయు నని స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడు యి. రాఘవేంద్రరావుగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి.

తీర్మానముగురించి ముందుగ తెలియబరచలేదని ఆర్థిక సభ్యుడు మార్పిడుగారు ప్రతిఘటించెను. ప్రతిపక్ష నాయకుడు తనసూచనకు కారణమును చెలపనందున, కార్యాంశక్రమణిక యందు మార్పు అనావశ్యకము. అయినను మార్పు సభ్యులకు సౌకర్యముగ నుండునో తనకు అభ్యంతరము లేదని ఆర్థికసభ్యుడు వచించెను.

తీర్మానముపై యేకగ్రీవముగ అభిప్రాయమునకు వచ్చుటకు సభ్యులరమరలేకుండ మాట్లాడుకొనుటకు శాసనసభ సమావేశము ఒకగంటపేపు అప్రయోజనము. విషయముపై యేకాభిప్రాయము లేకపోవుటచే, శాసనసభాభిప్రాయము ఒప్పుకొనవలయునని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

లిబరలువారు, బ్రాహ్మణీకరులు, ప్రభుత్వముచే నియమింపబడిన సభ్యులు, స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులతో వోటు చేసిరి. దివిజనకాలము నని గోర, 41 మంది తీర్మానమునకు వరముగ, 16 మంది ప్రతిపక్షముగ వోటు చేసినరీ తేలెను.

మంత్రిలవేతనములు

తనంతరము రూ. 89,000 లు మంత్రిల వేతనముల ని ఘిత్రము కావలయునని ఆర్థికసభ్యుడు గౌ. మార్పిడుగారు ప్రతిపాదించిరి. వారొక చిన్న ఉపన్యాసము నిచ్చిరి. ప్రకటించబడిన ప్రభుత్వాభిప్రాయము ప్రకారము వారు పంచరించెదరని యు, సక్రమరాజ్యాంగపద్ధతి వారపలంబించెదరనియు జెప్పి, యీసందర్భమున సంస్కరణ సేవేదికముందు చూచాయగదెల్పిరి బడినవిధానమును మార్పిడుగారు త్రోడికరించిరి.

అందుమీద డిమాండు రెండురూపాయలకు తగ్గించవలసినదని జి. ఎస్. గుప్తాగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి.

ద్యంధ్యప్రభుత్వమువలన నష్టములు తానెరుగననియు, తన ఆప్రభుత్వమును ఖండించుచుండెననియు దెల్పిన మంత్రి లపరిపాలనవిధానము ప్రభుత్వము గావలయునని బి. జి. కపర్డిగా రు తీర్మానము సెదరించిరి.

మంత్రిపరిపాలన ప్రభుత్వము బాధ్యతాయంతమైనదిగ నుండవలయునని వారు గోరుచుండెనని కపర్డిగారు నొక్కి వక్కాజేంచిరి.

జెనరలు ఎల్క సుల వర కామంత్రివర్గము శేర్పాటుచే యుట మానవలసినదని ప్రభుత్వమునకు లిబరలు ప్రాతమంత్రి సర్ ఎస్. ఎమ్. చిట్టావినగారు సలహానిచ్చిరి. ఇప్పుడు నియమింపబడు మంత్రి వర్గము ఏడు మాసములు మాత్రమే అధికారము చెలాయించును.

సంపూర్ణముగ సంస్కరణముల కొనసాగించుటకు తాను నుముఖుడుగ నుండెననియు శాసనసభ ఆయుర్దాయమిక స్వల్పముగ నున్నదనియు, శాసనసభాంత్యదశయందు మంత్రివర్గము నియమించుట లాభకారి గాదనియు దూబుగారు వచించిరి.

ఒక్కపక్షము యితరపక్షములపై అధికారము చెలాయించరాదని లిబరలు సభ్యుడు రావుబహదూరు జయవంతుగారు న్నడివిరి. మంత్రివర్గము నిర్మింపవలయునని దొరతనమున కాతురత గలదేని, ప్రతిపక్షమును ప్రభుత్వము సంప్రతించవలయును. తాను మంత్రివర్గముకావలయునని గోరువారలతో నొకడనైనను, పరిశీలన లిందులకు వ్యతిరేకముగ నుండుటచే ప్రతిపక్షముగ వోటు నియమింపవచ్చెనని జయవంతుగారు చెప్పిరి.

మంత్రివర్గము నిర్మింపబడనున్నచో బ్రాహ్మణు డొక్కడైన మంత్రిగా నుండరాదని నిమ్మబాతులపక్ష ప్రతినిధియగు కటంగాబు అభిప్రాయమున కెల్లరును పక్కననవ్విరి.

మంత్రిలవేతనము రెండురూపాయలకు తగ్గించవలయునని ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానము వోటునకు పెట్టబడెను. అధిక సంఖ్యకులచే తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. దివిజన కాలమునని సభ్యులు కొందరు గోరి. తీర్మానమునకు వరముగ 38 ప్రతిపక్షముగ 15 వోటులు చేయబడెను. లిబరలు సభ్యులు, దొరతనముచే నియోగింపబడిన సభ్యులు స్వరాజ్య వాదులతో గలసి వోటుచేసిరి.

ల్యాండు రివిన్యూ డిమాండు

రిజయ్యుడు కాళక్రింద ల్యాండురివిన్యూ రూ. 2718500 లు నియమింపవలసినదని మార్పిడుగారు డిమాండు చేసిరి. తీర్మానమును ఖండించి సమయోచిత సహకారవాదియగు కపర్డిగారు ప్రతిపాదనమును ప్రతిఘటించెను. డిమాండు యోగ్యతను బట్టి విచారించవలసినదని ధామూరు చేరిలోగారు వచించిరి. కపర్డిగారికి జి. వి. దేశమఖగారు తోడ్పడిరి.

డిమాండు నిరాకరింపబడెను. డిమాండునకు ప్రతిపక్షముగ 38 వోటులు అనుకూలముగ 21 వోటులువేయబడెను.

తనంతరము స్వరాజ్యవాదులు శాసనసభాపాలవిడచి వెడలిపోయిరి.

స్వరాజ్యవాదులు నిష్క్రమించిన పిదప కార్యక్రమము చప్పుబడెను. ప్రతిపక్షముగ లిబరలు ఖాళీ అయ్యెను. మార్పిడు సమయోచిత సహకారులు కొందరుస్వతంత్రపక్ష సభ్యులు శాసనసభయందు ఆసిరి. వారు తక్కిన బడ్జెటును ఒకఅంశము తరువాత నొక అంశము చర్చించి వేగముగ బరిష్కారము గావించిరి. చర్చగాని లేక దివిజనగాని లేకుండ స్వరాజ్యవాదులు నిరాకరించిన పద్ధతు తప్ప తక్కిన బడ్జెటుడిమాండు లన్నియు గ్రాంటు చేయబడెను.

ఫలవారాంతరము డిమాండుకొరకొక ప్రతిపాదనగావించబడెను. డిమాండుపై అనుకూలముగను, ప్రతిపక్షముగను వోటులు సమముగనుండెను. కాని అధ్యక్షుని కాష్టింగు వోటు మూలమున డిమాండు ఓడిపోయెను.

రేపటివరకు కాంసిలు సభ చాలించబడెను. అప్పుడు సస్టి మెంటరీ గ్రాంటులపై చర్చ జరుగును.

కొచ్చిన శాసనసభ

లోకమునం దెల్లరును హెచ్చుతగ్గులులేకుండ భుజించుటకు హోటలు సౌకరింపవలయునను తీర్మానము

కొచ్చిన, మార్చి 10:—మునిసిపాలిటీహద్దులకు వెలుపల మూడుమైళ్లలో నడువటకు ఆహ్వానకరమున వర్తకములకు సంబంధించిన మునిసిపాలిటీలకు నందరి సెక్షనులను సవరణ చేయవలయునని యి. ఏకాంశవాలియగుగారిచే ప్రతిపాదించబడిన చట్టము చర్చింపబడిన పిదప సెలెక్షనుమీదే కంపబడెను. లోకమునం దెల్లమానవులను హెచ్చుతగ్గుల విధేయమలేకుండ కలసి భోజనములను గావించుటకు వంటపూట యిండ్లను స్థాపింపవలయునని గోరుతీర్మానముపై చర్చ యింకను జరుగుచున్నది.

పాండిచ్చేరి పోలీసు ఆలయ

అరవిందఘోషగారి గృహమునద్ద పోలీసుసారా

హిందూ పత్రిక విలేఖరి పాండిచ్చేరి నుండి యిట్లు వ్రాసెను— ఫోనిక్ పోలీసు వారిచే యిబ్బందులపాలయిన శాసన సభ్యుడు పత్రికలలో ప్రకటించిన లేఖనల పోలీసువారిపై యిచ్చుటప్రజల కెంతయు కోపము వచ్చెను.

“మిత్రుగాని మిత్రులరాజ్యమునకు గాని యెట్టి లాభము లేని యిట్టియల్లరులు తెచ్చిచెట్టి స్వాతంత్ర్యరాజ్య మను గౌరవము కేల చెడగొట్టెదరని” సేనాకపోలీసు ఉద్యోగిని. ప్రశ్నించిరి. తమకీవిషయమున సెట్టి బోక్సును లేదనియు, తమ రాజ్యములో శేరస్థుల ఉనికి గూర్చి సమాచారము చెల్పుచుంటుంటే బ్రిటిషు ఇండియా పోలీసువారికి ప్రతిఫలముగా గ్రాంపి ఇండియా పోలీసు వారి ట్టి కార్యముల జేయుచున్నారనియు ఆయన బదులు జెప్పెను. బ్రిటిషు ఇండియా శేరస్థుల పట్టియిచ్చుటలో తాము బ్రిటిషుఇండియా పోలీసువారికి సహాయము జేయుటలేదా యని నే ప్రశ్నింప అచ్చెనని ఒప్పుకొనెను. ప్రెంచి ఇండియా దాటి వెలుపల దాగినవచ్చు శేరస్థుల కనిపెట్టి సహాయము చేయుచుంటుంటే బ్రిటిషు ఇండియా పోలీసువారికి తామీ సహాయము జేయుచుంటిరేగాని వేరుగాదని చెప్పెను.

“అన్ని నాగరికప్రభుత్వములు జేయవలసిన యామాత్రము పనికి ఇండియాలో ప్రజలచేతనేగాక ప్రభుత్వమువారిచేగూడ గౌరవింపబడువారిని శాసనసభ్యులను మీరు నీచముగ జూచి అమర్యాద జేయుచురా?” అని నే మరల ప్రశ్నించితిని. అంత నాఉద్యోగి ఎదురు దిరిగి నవరు పోలీసు ఉద్యోగి చర్య నీవిధముగ సమర్థింపదొడగెను. ఆశాసనసభ్యునకు పానుపాస్త్రలేకుంటుంటే అతని నేలిముద్రలు తీసికొనవలసివచ్చెను. అదియెన్నను, మాకు బ్రిటిషు ఇండియా పోలీసువా రొసంగిన శేరస్థుల ప్రేమిముద్రలకునో కావో జూచుటకే. అరవిందగోషగారి ఆశ్రయములోనికి బోయెడివారి నెవ్వరినైన పోలీసుజమాను పిలిచినచో వెంటనే మారాడకనచ్చి 2 ఫర్లాంపుల బూరములోనున్న పోలీసుకమిషనరుగారి కార్యాలయమునకు బోవలసివచ్చె. కాని గోషగారి వద్దకువచ్చు బ్రిటిషు ఇండియావాసులు తమ విద్యాగౌరవముల గూర్చి యెక్కువ భావించుకొనుచు పోలీసు ఒమానుని ఆనేక ప్రశ్నల వేయుదురు. ఇట్లు అమర్యాదగ ప్రసరించుటచే పోలీసుజమాను పకుబలము నుపయోగించ వలసియుండును. కమిషనరు మున్నగు ఉద్యోగులు కోపపరపకు లగుదురు. బ్రిటిషు ఇండియావాసు లిచ్చటికి వచ్చునపుడు తాము అన్న రాజ్యమున నుంటిమనియు, పోలీసువారికి అడ్డజెప్పక ప్రతిజమాను ఉత్తరువును పాటింపవలె ననియు గుర్తింపరు.”

మరియు ఆయన యిట్లు జెప్పెను. “ఇంగ్లీషు ముఖ్యవిషయమంతయు జెప్పెద వినుడు. గోషగారిని దిర్ఘింపనచ్చు వారందరి పేరు విలాసములు మున్నగు వివరములను, వారికి గావలసినవి బ్రిటిషు పోలీసువారి కప్పుకెప్పుడు తెలియజేయుటకు మేమంగీకరించితిమి. గోషగారింటి కెరుగుగా 24 గంటలు మా జమానోకడితో బాటు కాపలాగాయు 2 రు బ్రిటిషు ఇండియా పోలీసు జమానులు మావద్దవచ్చి, లోనికేస వాని సమాచారము పూర్తిగ చెలపగోరెదరు. మేము దెల్పెనము.”

“శాసనసభ్యుడు ప్రకటించిన లేఖనాను, నేలం బాసు జేవయ్యగారి ప్రకటన ఈందు దెప్పినట్లుగ నిది నాగరికత లక్షణములేనా” యని నేను ప్రశ్నింప “నీకు ఫోనిక్ రాజకీయములు చెలియ”వని జెప్పెను యితర ప్రశ్నల విషయంబు ఆయన వెడలిపోయెను.

ఈపోలీసు ఉద్యోగి సామాన్యపు ప్రెంచి ఇండియా ప్రభుత్వోద్యోగివంటివాడుగాదు. అతని ప్రభుత్వరూగుల్ని చదువరులే విమర్శించుకొందురు గాక. ఒక్క విషయము మాత్రము చెప్పక తప్పదు. ఇండియా ప్రజలవద్ద వనూలు చేయుచున్న ధనము చాలాకకు యిచ్చుట యారీతి వృధా వ్యయమగుచున్నది. ప్రెంచి ప్రభుత్వము కిక్కి విషయమున దేమియు బోక్సునులేదు.

కారెక్కొలలోని “మర్యాదను” అను పత్రిక సవరణ శాసన సభ్యుని లేఖను పూర్తిగ ప్రకటించి, ప్రెంచి పోలీసు వారి చర్యను నిరసించుచు ప్రశ్నావర్ణాసము వ్రాసెను. ఈ కరలవాటును, పోలీసు అడ్డకేసి తొలగించుటకు సంగత శాసన సభ్యుడు జేయు యత్నములకు సహాయము జేయ అభయ ముండగను.

భారత శాసనసభ

8 వ తేదీ స్వరాజ్యపతమువారు సభను విడిచి పోవుటకు ముందు పండిత మోతీలాలు సైప్రూగా

రొసంగిన ఉపన్యాసము

ప్రజాప్రతినిధులు యీసభలో తమ యిబ్బందులను తెలుపుట కిదిమాడవసారి. ఇదియే కడపటిసారియనుగూడ నగును.

సర్ జేసీలు బ్లాక్లగాడు. — అయ్యా అధ్యక్షా, సైప్రూగారు ఏదైన తీర్మానము నుపపాదించెదరా? ఆవిషయముపట్టి కలలో లేదు. దానినిగూర్చి మా కిటీవలనే తెలిసినది. మాకు వ్యవధిచాలదు. ఇప్పుడీ తీర్మాన మామోదింపబడినచో దీనికంటె ను ముందు చర్చింపబడ నర్హము లగు తీర్మానములకు సంబంధించిన ప్రశ్నలను చర్చింపవలెను. కష్టమునకుపాలన సరిలేనందున 101 రూపాయలు ఏలకగింపవలెనో నాకు తెలియదు. ఈ స్థితిలో నన్ను వదలగూడదుగాన దీనినా తేజించుటకు నాకర్హత కలదని నేను లెచెదను.

అధ్యక్షుడు: — సైప్రూగారి భావములను వారిపక్షము వారి భావములను స్పష్టము చేయవలెను. అన్నిగ్రాంటులను గూర్చియు ఆపక్షమువారి భావములను సైప్రూగారు తెలుపుచున్నారు.

బ్లాక్లగాడు: — అటులేన తీర్మానము నుపపాదించరా?

సైప్రూగాడు: — తీర్మానము నుపపాదించను. మారుర

దృష్టమువలన మాకు ప్రాప్తమైన ప్రభుత్వమునందలి దుర్విధానమువలన మాకు సంప్రాప్తమయిన కష్టపరిష్కారముగూర్చి మాడవసారి యీసభలో నేను నేడు తెలుపగోరుచున్నాను. ఇదియే కడపటిసారి. ప్రభుత్వసభ్యులు విని గ్రహించుటకు యిటులతెలుపుట నేడు యీసభలో ప్రభుత్వప్రతినిధుల కవకాశము లభించినది. అంతయును అభ్యాసముగానే యున్నపుడు అవియిదియని కొన్నిటిని ప్రత్యేకించి టవపరము.

మాకు కాంగ్రెసువారు స్పష్టముగా అజ్ఞానిచ్చియున్నారు. వానిలో సందిగ్ధ మేమియునులేదు. వానిప్రకారమే నేడు నేనిచట వక్కాణించుచున్నాను. ఆవాదవ్యయపట్టికలను (బడ్జెటు) గూర్చి నేనిదివరకు చెందుసారులు మాటలాడియుంటిని. ఈపరిపాలన బలవంతమున మాకు ప్రాప్తమైనదిగాన దీనికి మేము సమ్మతించబాలమని నేనిదివరకే దొరతనమునకు తెలియజేసియున్నాను. భారతీయులు కోరినరీతిని ప్రభుత్వవిధానమును సవరింపనచో దేశమున సంకల్పి కలుగవని నేనాసందర్భమున అంగీకరియుటకు గూడ తెలిపియున్నాను. కాని లాభ మేమియును కలుగలేదని పెద్ద యుద్ధోగు లిట్టివలనుడివిన వాక్యముల వలననే స్పష్టమైనది. కావున యీసభలో చర్చను జరుపుటవలన లాభ మేమియును కలుగదు.

దొరతనమునకు కాంగ్రెసువారిసంక్షేపము

ఈ సందేశమును తెలియజేయుటకే నేడు మేము సభకు వచ్చితిమి. దాని సర్ బ్లాక్లగాడు రుపపాదించిన తీర్మానమే నాకాధారము. మొన్నటిరోజున కాంగ్రెసువా రామోదించిన తీర్మానమునందే మా కియ్యబడిన ఉత్తరువును దొరతనమునకు పంపబడిన సందేశమును గూడ నిమిషమున్నవి.

“భారత శాసనసభలో గవర్నరు జనరలును, స్టేటుకౌన్సిలులో హోముమెంబరును చేసిన ప్రసంగములు స్పెషలు కమిటీరిపోర్టులో పేర్కొనబడెను. ప్రస్తుతస్థితిలో ప్రజాప్రతినిధులు పూర్తిగా సహకారులు కావలెనని యిండియామంత్రియును రాజప్రతినిధియును షట్టుబట్టుటను చూడగా ప్రభుత్వ విధానమును మార్చుకొండ వారు ప్రజాప్రతినిధులను పూర్తిగా నిర్బంధింప దలచినటులు స్పష్టమగుచున్నది. కావున స్పెషలుకమిటీవారి సూచనలను యీసభవా రామోదించవలసి వచ్చినది. గత్యంతర మేమియును కనబడలేదు గాన కాను పూరులో దేశీయమహాసభలో నామోదించ బడిన తీర్మానము ప్రకారము దేశమునందలి అన్ని శాసనసభలలోను నున్న స్వరాజ్యవాదు లందరును ప్రవర్తించవలెనని కోరడమైనది.

మార్చి నెల 8 వ తేదీని భారత శాసనసభలో మొదటి తీర్మానముపైనే ప్రభుత్వవిధానమును

గూర్చి వివరించి కాంగ్రెసుసభ్యులు సభను విడిచి రావలెను.

రాష్ట్రీయ శాసనసభలలో నున్న కాంగ్రెసు వారుగూడ యీదిగువ వివరింపబడిన రీతిని నడుచుకొనవలెను.”

అని మహాసభవారు విధించిరిగాన మేమప్రకారము నడుచుకొన వలసియున్నది. మొదట యిబ్బందులను తీర్చుట తరువాతి ధనమును బడయుట అనునది ప్రాచీన సాంప్రదాయమునకుటచే దానినిబట్టి మేమిదివరకు చెందెదము అధికపత్రముల చర్చలో పాల్గొని యుంటిమి. మేము ను ప యోగించుట కళ కులమో ఆ యా యు ధ ము నుపయోగించెదమని భావించినందులకు పెక్కు పునఃపరిశీలననుండి దేశీయులను క్రమముగా నష్టపరచుటను చేయుదున్న ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు, ముఖ్యులను క్షేపించనలేకుండ పరిహసించిరి. “మీరు అసహాయులు, చేతగానివారు. స్వతంత్రులు నెరవేర్చగలిగినటులు మీహక్కులను నెరవేర్చబాలరు” అనివారుమాకు జ్ఞాపకము చేయుటలో పరపీఠాకరమున ఆనందమును పొందిరి. ఇప్పుడు మేము చేతగానివారమే. అందులకు దొరతనమువారు అవమానకరమునకు తమచర్యను గూర్చి ఉద్బి తల్బిబ్బనుచు కలుగగలిగినంత సంకల్పి పైని బడయవచ్చును. మాశరీరములు దుగ్ధలతములు కావచ్చును. మామనస్సులు దుఃఖితములుకావచ్చునుగాని మాఅత్యై తన్నడును చంపబడలేదు. ఎన్నటికిని వారుదానిని చంపబాలరు. మీరు చాల పాగడుకొనుచున్న రాజకీయసంస్కరణములు మాకంగీకారములుకా లేదు. మాకవి అక్కరలేదు. మొదటనే మేమసంగతి తెలిపివాని జోలియే మాకు వలదనిగూడ తెలిపితిమి. అప్పుడువానినములులో పెట్టుచు దొరతనమువారు దేశీయులను అతి తీవ్రమున కష్టములకు పాలు చేసిరి. ఆ నేకమిషులు చెప్పి వేలకొలదిగా దేశీయులను చెరసాలలోనుంచిరి. దేశీయులబాధల నన్నిటిని ఓరిమిలోను దైర్యముతోను సహించిరి; ఇది మొదటిప్రకరణము. స్వరాజ్యపతమువారు శాసనసభలలోనికి వచ్చుట మొదటిదశలో శాసనసభలను పరిశ్రమించిన కాంగ్రెసు సభ్యులు కొందరు చెందవడలో సభలలో ప్రవేశింపవలసిరి. దొరతనమువారి పలుకుల నిజస్థితిని పరీక్షించుటకును దేశీయులు కార్యములను సాధించి తీరుదురని స్పష్టపరచుటకును ప్రజాప్రతినిధులు శాసనసభలలో చేరగోరిరి.

భారత శాసనసభకువచ్చినవారు నన్ను నాయకునిగా ఎన్నుకొనినందున అవమానకరమున నీ స్థితిని నేనీసభలో వివరింపసాగితిని. “ఇదివరకు మేము చేయనిపనిని చేయుటకే యిప్పుడిసభకు వచ్చితిమి. మేము అసహాయవాదులమైనను మీరు మాకు సహకారులుగానున్నచో మేముగూడ మీకు సహకారులముగా నుందుము. అందుకే మేమీసభకువచ్చితిమి;” అని నేనపుడు తెలిపితిని. అది చాల అవమానకరమున ప్రసంగమునకు కెట్టి సంతకమును లేదు. ఆవాక్యములను నుడువునపుడు నాకు కలిగిన పరితాపమునందలి సహస్రాంశమునైన ను యీసభలో విన్నవిండుటకు నాకు తగిన మాటలు దొరుకుటలేదు. అప్పుడు నేను బాగుగా నాలోచించుకొని మొదట కూడబలుకుకొనియే పిమ్మట సభలో నావాక్యముల నుడిపితిని. ఆ అవమానమును కోరినవాడను నేనే. కోరితినిగాన బడేతిని. కాని సంతాపకరమున నావ్యక్తమువలన గూడ దయాదాక్షిణ్య విరహితులగు నిరంకుశోద్ధ్యోగుల శిలాహృదయములు కరుగలేదు. అది మా దౌర్బల్యమని తలచి వారు దుష్పరిగ్రహిణిగాని వెంటనే నేను నుడివిన యీ దిగువ వాక్యమును వారు గమనించియుండలేదు. “మీరు (మా సహకారమును) స్వీకరించునెడల మేము మీవారమే. లేనిచో మేము పాదుషవుతో మా హక్కులకొరకు నిలువబడి అసహాయవాదులముగనే యుందుము” అనినేను నుడిపితిని. సహకారమును మేము సూచించితిమి. వారు దానిని అతిశయముగా చూచి తిరస్కరించిరిగాన మాసంకల్ప మిడేరుటకు యితర సాధనములను మేమిపుడు చూచుకొనవలసి యున్నది.

మండిమను రిపోర్టు

నేను వివరములను తెలుపవలసరములేదు. వానిని సభ్యులు మరచి యుండరు. మొదట కాఖాసంబంధమును విచారణ జరిగినది. పిమ్మట కొంతవరకు బహిరంగమనదగిన మండిమను విచారణ జరిగినది. ఇందులో హెచ్చుమంది ఒకరిపోర్టును కొద్దిమంది ఒకరిపోర్టును పంపిరి. వానినిగూర్చి యిండియామంత్రి రాజప్రతినిధి యాహోముమెంబరు మున్నగు పెద్ద యుద్ధోగులు అభిప్రాయములను తెలిపిరి. వానినిగూర్చి యీసభలో విపులము గుచర్చ జరిగినది. 1925 పెప్టెంబరు 8 వ తేదీని ఒక తీర్మానముగూడ నామోదింపబడినది. తరువాత మేమూరక నిశ్చయించు

చునే యుంటిమి. అదిచాల ముఖ్యమైనదిగాన పెద్దయుద్ధోగులధిక శ్రద్ధతో నాలోచించు చున్నాను. ఆలోచనలు ముగిసిన పిమ్మట యిండియామంత్రి రాజప్రతినిధి మున్నగువారు పరిష్కారమును ప్రకటించును” అని ప్రతిసారియును చెప్పుచు కాలమును గడపిరి. 21-1-1926 వ తేదీని యీ సభలో హోముమెంబరును గయాప్రసాదుగారు 8-9-1925 తీర్మానమును గూర్చి ప్రశ్నించిరి. మరి చాలమందిగూడ ప్రశ్నించిరి. స్టేటుకౌన్సిలును మొదటిసారి విరమించునపుడు గవర్నరుజనరలు చేసినప్రసంగమున రీసెంగు ప్రభువు వివరించినరీతిని యీసభలో 8-9-25 న నామోదింపబడి చెందుసభలలోను చర్చింపబడిన ఆతీర్మానమునుగూర్చి దొరతనమువారు నిర్ధారణ చేయదలచిరి. దానినిగూర్చి యిండియా దొరతనమువారు చర్చించిరిగాని యింకను యేమియును నిర్ధారణ చేయలేదు. ఇండియామంత్రి కింకను పంపలేదు. ఇది చాల ముఖ్యవిషయముగాన చాల వ్యవధి అవసరము అని హోముమెంబరు తెలిపెను.

అందువలన అది పరిష్కరింపబడుటకు కొన్ని నెలలు పట్టునని మాకు తోచినది. సామాన్యముగా అందరికినిగూడ నటులనే తోచును. కాని యీవిశ్లేషమును చూడుడు. మరియొక నెలరోజులకే స్టేటుకౌన్సిలులో దానినిగూర్చి చర్చజరిగినది. రాయలు కమిషను నేర్పరుపవలెనని నెత్తానా రొకతీర్మానమునుపపాదించిరి. భారతశాసనసభలో 8-9-25 న ఆమోదింపబడిన తీర్మానమునుగూర్చి దొరతనమువారు త్వరలో చర్చ జరుపవలెనని స్వరాజ్యవాదియగు నేటుగోవిందదాసుగా రాతీర్మానమున కొకసవరణ నుపపాదించిరి. ఇది 18-2-26 వ తేదీని జరిగినది. 21-1-1926 వ తేదీని యీసభలో హోముమెంబరు అవిషయమున దీర్ఘాలోచన జరుగుచున్నదని తెలిపెనని ప్రవచించియేయున్నాను. “ఇండియా దొరతనమువారి నిశ్చితాభిప్రాయమును నేను తెలుపగలిగియున్నాను. అది 1925 పెప్టెంబరులోనే నిర్ణయింపబడినది. అప్పుడే మే నాలోచించి తాత్కాలికముగా నిర్ణయించితిమి. తరువాత చెందుసభలలోను జరిగినచర్చనుబట్టి మరలనాలోచించితిమి. దానినిగూర్చి యిండియా దొరతనమువారు (బిటును దొరతనమువారికి ఎట్టిమాదనయును చేయబాలరు.” అని యీ హోముమెంబరే స్టేటుకౌన్సిలులో 18-2-26 న నుడిపెను. అవమానకరము అని ఒక సభ్యుడాసభలో నపు డరచెను.

మోసము

ఒక్కనెలలోనే యిండియా దొరతనమువారు యిటుల నిర్ధారణచేయకలిగిరా? 6 నెలలలో చేయబాలని దానిని ఒకనెలలోనే వారు చేయగలిగిరా? ఇది మోసముకాదా? 21-1-25 న యీకను లేలలేదని తెలిపి 18-2-26న యీరీతిగా పరిష్కరింపబడినది తెలుపుట మోసమని తోచుటలేదా? ఒక్కనెలలో అద్భుతముగా పొడకట్టునా? రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అభిప్రాయముల నందుకొనుట ఆలోచించుట నిర్ధారణచేయుట మున్నగు పనులన్నియును యీనెలరోజులలోనే జరిగెనా? ఇంతకును జరిగిన నిర్ధారణయేమి? “నూతో పూర్తిగాసహకారముచేయుడు. అటుపైనే మే మింకను చేయగలిగినదానిని గూర్చి ఆలోచించెదము” అని గవర్నరుజనరలును యిండియా మంత్రియును తడవతడవకును తెలుపుమండిన విషయమే ఆ నిర్ధారణ. అయ్యా మేము పసిబిడ్డలముగాము. ఈ సభలోనున్న మేము ఎంతవరకు సహకారమునరింప పిలువకదో దొరతనమువారికే తెలియును. గౌరవభంగములేని సహకారమును గూర్చి కి|| కె|| దేశబంధుదాసుగారు కొన్ని సూచనలను చేసిరిగాని దొరతనమువారు వానిని తిరస్కరించిరి. మేమిదివరకే సభలో చేసినపని ఎట్టిది? స్వరాజ్యపతమువా రెంతవరకు సహకారమునరింప నవకాశముకలదో అంత వరకు ను మేము సహకారమును చేసి యే యున్నాము. ఇందులకు సహకార్యక్రమమును పొందుపరచిన గ్రంథములే నిదర్శనము. శక్తివంచనలేకుండ సాధ్యమైంతవరకును మేము సహాయము చేసియున్నామని చూడగలిగినవారి కందరికిని గూడ తెలియకమానదు. చూడనివారి నేనునగలము. వారు చూడబాలివారుగారు. అంతకంటె మావలన కాదని వారెరుగుదురుగాని ఇంకను అధికమును సహకారమును బడయవలెనని వారు చెడరింప సాగిరి. దేనినిగూడ ఆతేజించుకొండ దొరతనమువారు చేప్పిన ప్రకారము నడుచుకొనినచో మేము మీకు మరల నెట్టి సదుపాయమును చేయము” అని యీయుద్ధోగులు తెలుపసాగిరి.

దొరతనమువారు తమ విధిని నెరవేర్చిరా?

అట్టి సహకారమును బడయుటకు తమ కర్తవ్య కలదని దొరతనము వారెటుల చెప్పగలరు? మేము స్వల్పముగనైన యీసభలో సహకారమును చేసియుంటిమిగాదా. అటుపైనే దొరతనమువారు తమచేరి? మేము కొద్దిగా సహాయము చేసితిమని దొరతన

మువారే బిచ్చకొనిరి. కాని వాడేమైన మరలచేసిరా! ఈ సభ వారిచే ఆమోదింపబడిన తీర్మానములను తృప్తికొనియుట యీస భవారిచే తీర్పుగొనింపబడిన తీర్మానముల నామోదింపమను సర్ది ఫికెటుల నిచ్చుట అనవచ్చును దొరతనమువారు చేసిన కార్యము లు. అంగ్ల దేశమున కార్మికప్రభుత్వము (లేదని గవర్న మెంటు) ప్రారంభమునకు కొంచము ముందుగానే యీసభ ప్రారంభమై నది. ఏమి జరిగినది. శ్రేష్ఠులగు భారతీయులను విచారణ తేకుండ చేర సాలలలో బంధించుటకొక అర్థి నెన్ను చేయబడినది. వారిని శుభ్రముగా బాధించుచున్నారను విషయమును గూర్చి యిటీవలనే యీసభలో నొక అడ్డ యు మెంటు తీర్మానముగూడ నుపపాదించబడినది.

ఒక ప్రభుత్వసభ్యుడు—ప్రశ్న నెహ్రూగారు—జయ్యు కమిటీ ఎదుట కల్లులు మాల్యదగా రిచ్చిన సాక్ష్యములలో నేము న్నది?

హా! సర్ బ్లాకెటుగారు:—వారు నిరణన దీక్షను ప్రారం భించినపుడే వివరింపలేదు? మాకు తెలియదు. నెహ్రూగారు:— ఏలవా? పూర్వోత్తరమును బట్టియే ప్రతివారిని నిర్ణయించెదరు. మీ పూర్వోత్తరము మేము బాగుగా నెరుగుదుము. మీదేయి డే దానిని జెల్లడించెను. అతడుగూడ నిజముచెప్పజాలడని మీ రనజాలరు. కల్లులు మాల్యదగా నిజముచెప్పినారేదా? అతడు అసత్యవాదియూ?

ఒక ప్రభుత్వసభ్యుడు—జే.ఎస్.

లాల్ లజపతిరాయగారు:—నీవు అసత్యవాదివికావా?

నెహ్రూగారు:—అసత్యవాది ఎవరు? దొంగరిపోర్టు పంపమని వ్రాసిన ఉద్యోగి మాల్యదగారి మించిన అసత్యవాది యగునా కాదా? అది నిజమగునా కాదా. ఆ యుద్యోగి మాల్యదగారి కట్టుల వ్రాయలేదని చెప్పటకు మీకు గుండె ధైర్యము కలవా? మాల్యదగారు స్పష్టముగా వ్రాసియున్నాను. మీరు అతని ముఖము చూచున అతని దేశస్థులయ్యును అంగ్లేయు లయ్యును అతడసత్యవాది యని పలుకుటకు జంకకుండ నుండిరి. (అనమానకరము అనుకేకలు) ఈదేశమును గట్టిగా మీఅధీనమున నుంచుకొనుటకు మీరెంతటికార్యములనైనను చేయుదురు. ఏమైన నందురు. మీదేయిలను గూడ (వారు మీతో కలియనిచో) త్రోసివేయుదురు.

చేసిన ఉపకారము

మీరు భారతదేశమునకు చేసిన యితర ఉపకారము లేవి? మొదటి రిపబ్లికనుపురోపిశి తరువాత కనులునుదుముట. అది ఏమి? నాకాదేశమును (రాయలు యిడియనువాసి) యేర్పరచెద వని యిటీవల భారతదేశాని తెలిసిన దొకటున్నది ఇది యేదో మిక్కిలి గొప్పకార్యమువలె కనబడినది. నేనలో చెరుటకు వన కింకను హక్కు కలగకమునుపే యిది వచ్చుచున్నది. కమిషను ఉద్యోగములకుగాక సాంఘికరక్షణలో చదువుటకు భారతదేశ మునందంతటను కలిపి పదియందొని చేర్చుకొనుటకు స్క్రినుకమిటీ వారు అపకారములకొర కింకను చెక్కుచున్నే యున్నారు. వారి కింకను కనబడలేదు. ఇంతలో భారతదేశమునకు నాకాదేశముని ప్రకటించిరి. భారతదేశమునకు నేన యుండలేదా? నేను విని సంబరపడగూడదు. వివరములను పరిశీలించిన జూడారము బయటపడును. 100 వందలనాటికైనను 10 వందలైనను మనకు లభింపదు. కెండవది వ్యవసాయమునుగూర్చి రాయలకమిషను వచ్చునట. మనకు వ్యవసాయ మే ప్రధానకృషిగాన యీపేరు చాల అకర్షకము గానే కనబడును. ఇదివచ్చిన సిమ్యుట ఏమిజరుగునో తెలయదు. కాని అనుభవమునుబట్టి ఏమియును మేలుకలుగదనియే చెప్ప వలసియున్నది.

ఇదిబెదరింపును దౌర్జన్యమునుగూడ కాదు

ఇతరవిషయములనుగూర్చి నేను మాటలాడదలచుకొన లేదు. ప్రభువులసభలో బర్మెన్ హెడ్లు ప్రభువు (ఇండియా మంత్రి) సంస్కరణములనుగూర్చి నుడివిన వాక్యములలో నొక వాక్యము గమనింపదగినది.

“అత్యధికముగ నేగిరపాటువలన మేము చలంపము. బెద రింపులవలన పనులుతోందరగా జరుగవు. దౌర్జన్యమువలన నసలే అదివశముగాదు” (ప్రభుత్వసభ్యులు—వినుదువినదు) అని ప్రభు వులసభలో యిండియామంత్రి నుడివెను. ఆసంగతిని నేనిపుడు తెలుపగా యీసభలో ప్రభుత్వసభ్యులు వినుదువినడని అర చిరి. కాని బెదరించినవా రెవరు? దౌర్జన్యమువలన నెవరాక్రియంప గోరిరి? ఏవో రహస్యసంఘములును కుట్రలును కలవని మీరందు శేషా! ఈసభవారు కోరినదానినిబట్టియే యిండియామంత్రి

ప్రభువులసభలో నటులనుడివెనుగదా? ఈసభలో నెవరైన బెద రించిరిని చెప్పటకు లేకమైన నవకాశము కలవా?

అరాజకసంఘములు

వీనినిగూర్చి నేనిపుడు వివరింపనవసరములేదు. నేనిదివరకే హెచ్చరించితిని. మీరు శ్రద్ధవహింపనిచో దేశమునందంతటను గూడ అరాజకసంఘములు వ్యాపింపగలవు. మాపక్షమువారి నియమములకు దౌర్జన్య మెంతమాత్రమును సరిపడదు. మేము బెదరించువారుగాము. దౌర్జన్యమువారికి ప్రబలముగు శక్తి కల దని హీనులనునిగూడ మేమెరుగుదుము. మాకుకాసనోల్లంఘన మొక్కటియే మంచిసాధనము. ఇప్పుడు దేశమున పక్షములును, కక్షలును ప్రబలముగానున్నందున ఆసాధనము నిరుపయోగము. కాని మేము కాసనసభలలోనుండి చేయదగినది లేకమైననులేదు. మేము కాసనసభలను వదలిపోవుటయీ సామాజ్యమును కూల ద్రోయుటకుగాదు. అట్టి ఉద్దేశ్యము మాకుండినను అది సాధ్యము కాదని మేమెరుగుదుము. మేము చేయదలచినదానిని లేకమును గూడ ఈసభలోనుండి యజాలకపోతిమని గ్రహించిగొప్పడియే చెవలిపోవుచున్నాము చెనుక నేమిటియుచేయదగినదిగాని దొర తనము వారి చమత్కారమువలన నింత ఆలస్యమైనది. వారిచను త్కారమును మేము గ్రహింపక పోలేదుగాని మాపైని నింద క లగకుండుటకే స్పష్టముగు ప్రత్యుత్తరము వచ్చువరకును వేచి యుంటిమి. ఇప్పుడు హోముమెంబరు అట్టి ఉత్తరము నిచ్చెను. కావున మేమిక నీసభలో నుండవలసిలేదు.

దేశీయులకు విజ్ఞప్తి

మరల నొకసారి నియోజకుల అనుమతిని బడయుటకే మేముచెల్లెడున్నాము. మేమీ సంరంభమునుమాత్రము వలయు. బర్మెన్ హెడ్లుప్రభువు ప్రభువుల సభలో నుడివిన పక్షము యొక్క భావములలో మేము వ్రాద్రిగా నేకీభవించెదము. అతడు మాత్రమీభావమును సరిగా నవ్యయింపలేదు. ఫలితమును మా అర్థతనుగూర్చి మాకెట్టి సంశయమునులేదు. కావుననే జర్మ పజయములు తేల్చుకొనుటకే మేము నియోజకుల కడకు పోవు చున్నాము. ఈ మాయసభలతో మాకికప్రయోజనములేదు. దేశ మయొక్క అత్యగౌరవమును నిలవబెట్టుటకు దేశమున పని చేయుటయే ముఖ్యకర్తవ్యమైయున్నది. దేశీయులు యీసారి మాపక్షమువారిచే అధికముగా ఎన్నుకొని మాకు పటిమగల అభి కారము నిచ్చెదరనియు, దానిని నెరవేర్చగలరేనని సత్యస్ఫుర డొసంగుననియు మేము నమ్మెదము. మాపక్షమువారి భావము లను స్పష్టపరుచుటకు నేను చెప్పదలచిన విషయము లివియే ఇక నేను నెలపుచున్నకొని వెళ్లగోరెదను. ఈభాగోనున్న స్వరా జ్యవాదు లందరునుగూడ నాతోగూడ లేచివత్తురని నమ్మెదము” అని నెహ్రూగారు నుడివరి. (దృశ్యీయ విశేషితంతివాద్రి)

బ్రోచి జాతీయ ఉన్నతపాఠశాల

మూసివేయబడెను

(శ్రీప్రెసు తంతి)

బొంబాయి, మార్చి 10:—జరాతు విద్యార్థిమున కనుబంధముగ బ్రోచి జాతీయ ఉన్నతపాఠశాల బ్రోచి విద్యా పంఘము గావించిన తీర్మానము ఫలితముగ మూసివేయబడెను.

లిట్టను ప్రభువుకు నెలపు

గ్రాంటు చేయబడెను

కలకత్తా, మార్చి 11:—ప్రయివేటు వ్యవహారము లలో అవిసరమైన కారణములుండుటచేత లిట్టను ప్రభువునకు నాలుగు మాసములు నెలపు గ్రాంటు చేయబడినట్లు కలకత్తా గెజెటు ప్రకటించుచున్నది. (శ్రీప్రెసు)

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి

సమాజము వారు

18-26 తేదీ శనివారమునాడు బెజవాడ

మైలవరం నాటకశాల యందు

శ్రీరాధాకృష్ణ

అను నాటకమును ప్రదర్శింతురు

శ్రీకృష్ణుడు—యడవల్లి సూర్యనారాయణగారు. రాధ—పారేవల్లి సుబ్బారావుగారు.

డాక్టరు కె. పట్టాభిరామయ్య సెక్రటరీ

మధ్యరాష్ట్ర హిందూస్థాన స్వరాజ్యపక్ష సమావేశము

ఖానుపురం కాంగ్రెసు తీర్మానములు జరుపుటకు ప్రచారముచేయవలయునని తీర్మానింపబడెను

నాగపురం, మార్చి 10:—నేటి వధ్యాహ్నమున జరి గిన మధ్యరాష్ట్ర హిందూస్థాన స్వరాజ్యపక్ష సమావేశము నందు, ఖానుపుర కాంగ్రెసు తీర్మానమును అమలునందుబెట్టు టకు, ముఖ్యముగ రాబోవు శాసనసభ ఎన్నికవలన, ప్రచారము సల్పవలయు నని తీర్మానింపబడెను. 16 వ తేదీన సమావేశముగు శాసనసభయందు అకస్మాత్తుగ సంభవించువిషయముల నెను గొనుటకు, మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభయందు స్వరాజ్యవాదులు ఎల్లరును నాగపురమందు హాజరై యుండవలయుననిగూడ సమావేశమందు తీర్మానింపబడెను. (అ.ప్రె)

* * *

హిందూ మహమ్మదీయ పోరాటములకు కారణము

హోంమెంబరు స్టేటుమెంటు

(అసోసియేటెడ్స్ ప్రెసు తంతి)

నాగపురం, మార్చి 10:—మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ నేటి ఉదయమున తిరిగి సమావేశమయ్యెను. కాని నిన్నటివలె అవే శముగాని, ఉద్రేకముగాని లేదు. కొంతమంది యూరేషియను శ్రీలతో సహితముగ గుప్రసెన్డ్ ప్రేక్షకుల గేలరీలు చాలవరకు నిండినను పబ్లికు గేలరీలందప్పలప్పట మాత్రమే ప్రేక్షకులు గలరు. బీరారు స్వరాజ్యవాదులు నల్లరు తప్ప శాసనసభనుండి నిన్ను వెడలిపోయిన స్వరాజ్యవాదులు సభకు నేడు రా లేదు. సమయోచిత సహకారులు, లిబరలు సభ్యులు సభకు వచ్చిరి.

వెక్కు స్థితి మెంటరి ప్రశ్నలను జవాబు లీయబడెను. ఆర్వీ, అగోలా, సహారాయందు హిందూమహమ్మదీయ తగా యదాలకారణముహిందువులుచసీనులనద్దరాయివ్యమలతపకు డ ఉత్సవములను సాగింపవలయునను తలంపును, అట్లు హిందువులు చేయకుండ ప్రతిషేడించుటకు మహమ్మదీయుల నిశ్చయము అ ని సభ్యుడవగిన ప్రశ్నకు హోంమెంబరు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ఆర్వీయందు మువ్వరునుజాలునుడగిరి. 75 నుండి గాయము లు తగిలెను. అగోలాయందెవ్వరును జానలేదు. కాని 68 వం దికి గాయములు తగిలెను. సహారాయందు ఎవ్వరును చాన లేదు కాని ఒక్క పోలీసు ఉద్యోగి కిక్కి ల్పముగ గాయములు తగిలెను. అగోలాయందు రెండుఅల్లరులు జరిగెను. రెండుకు ఒక్కదిన యన నే జరిగెను.

సుమారు 19 స్థితి మెంటరి డిమాండులు గ్రాంటుచేయ బడెను. పనియందయు ఒక్కఅరగంటలో ముగిసెను.

చాలమందిసభ్యులు గైరహాజరైనందున పబ్లికు ఆక్సాం ట్యుకమిటి సభ్యులమిక్కిల పోస్ట్ పోను చేయవలసినదని ఆర్థిక సభ్యుడు మార్చినుగాగు గోరిరి. శాసనసభయందుగల 71 మంది సభ్యులలోను నేడు 27 మంది సభ్యులు మాత్రమే సమావేశము నందు హాజరుగు గుర్తించలసియున్నది.

18-వ తేదీవరకు సభచాలించబడెను.

వేరేంద్రసింధ్య సంగ్రహము—రాజమహి

కలకత్తా, మార్చి 8:—కాలిఫోర్నియా విశ్వవిద్యాల య నైసు షానెలరు డాక్టరు కెన్నెతు సాండర్సు జర్మను వై సు కాంసలు డాక్టరు వాస్కింటురు డాక్టరు లుస్సెల్లా క్రా మిషీ, బాధవాగాను చరిత్రాత్మక వస్తువులను మాయబుడై రా జమహి, వేరేంద్రసింధ్య సంగ్రహమును పోయి. (శ్రీప్రెసు)

బొంబాయి న బజారులో దొంగతనము జరుగుననితె లిసిసి. ఐ. డి. యివస్సెర్లు నమ్మకము. పడిన్ స్పెక్టరు సాంకీ యు నచ్చటికి వెళ్లుటచే వారొక్కమూడు గుప్రసెన్డ్ పాకు లను నేర్పిరి. పడిన్ స్పెక్టరుకు బాగుగా గాయములు తగిలెను. విషమస్థితిలో ఆస్పత్రిలో నున్నారు. దొంగల నాయకుడు తప్పించుకొని పోయెను. రిస్కురు దొంగలు కానివేట్లులచే పట్టు వడిరి. (అ.ప్రె)

వ్యావహారికభాష - ఆంధ్ర సాహిత్యపరిషత్తు

బహిరంగముగా చెప్పేమాటలను అంతరంగముగా పురికొల్పే ఉద్దేశములను చాలా వ్యత్యాసములుండవలసి అందరూ అంగీకరించవలసివచ్చినది. బహిరంగముగా చెప్పే ప్రయోజనములను అంతరంగముగా చెప్పే ప్రయోజనములను వ్యావహారికభాషానిర్మాణమునందు అని అందరికీ తోచకమాదు. అసంగతి తెలిసికొని పరిష్కారము నిర్ణయించుకొనడానికి సాంఘికములను వెళ్ళుకొని అక్కడ ఉపన్యసిస్తూ, దాని పోషకులను అభిమానులను మార్చగలమని ఆసీస్తూ ఉండిన వ్యావహారికభాషావాదులు కొందరున్నారు. కాని అనేకవిషయములలో వలె ఈభాషావాదులలోపాదా తర్కమే జయసాధనము కానేరదనినీ, మనుజుని అభిప్రాయముల ఉత్పత్తిపోషణములకు అనేకకారణములు కుకారణములు ఉండుననినీ గ్రహిస్తే, ఆప్రయత్నములను మానివేయుటకు వాదకుడా ఆలోచిస్తారు. వ్యావహారికవాదులలో కొందరు ఉపయోగిస్తున్న పదములను ద్వేషము ఎక్కువవుతూ, ఆగ్రహము అభివేషము వారి మనస్సులను హృదయములను ఆక్రమిస్తూ ఉండుటచేత, తత్ప్రతిరూపమునకు అవశ్యకమైన సహృదయము లేకపోవుచున్నది. అందుచేతనే పరిష్కారప్రారంభములు ఏమాత్రము ఆవాదము అంగీకరించరు. కాని పరిష్కారప్రయత్నంతో విషయము బొందరివారు చాలామంది క్రమముగా వారి అభిప్రాయములను మార్చుకొన్నారు. అందుచేతనే గత సంవత్సరము పరిష్కారభాషావ్యావహారికభాషామోదతీర్మానము సంభవమైనది. కాని అది నిరముగా ఉండునని ఎవరూ ఆశించలేదు. ఈసంవత్సరము జరిగినట్లు జరుగుతుందని అందరూ ఊహించినది. ప్రతిపక్షకుల ప్రాబల్యమువలన వ్యావహారికభాషకు ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తులో నిలుచుటకై నా చోటు దొరక దని ఇప్పుడు మాత్రము ముప్పవ్వమైనది.

వ్యావహారికభాషావాదము ఇప్పటికి సుమారు పదిహేను సంవత్సరములనుండి దేశములో నిలిచియున్నది. సంవత్సర సంవత్సరమునకూ దేశమందు దీనికి ఆమోదము ఎక్కువవుతూ ఉన్నదని ప్రతిపక్షులకూడా అంగీకరించవలసివచ్చినది. దేశమందు ఈవాదము నిలిచియుండితీరును, అది నిస్సంక్షేపము, ఏసత్కార్యమైనా చక్కమందితోనే ప్రారంభమై క్రమముగా నాటుకొంటూ దీర్ఘముగా నిలిచియుండి ఎక్కువ మేలును సమకూర్చగలదు. ఎప్పుడూ భాషలో చక్కని సారస్వతము సిద్ధమవుతో, ఎప్పుడూ ఒక్కడైనా కవి అన్నవాడు బాహ్యనియమాతీతుడై స్వనియములనే పాటించి చక్కని కవనములను ఆభాషలో పాడుతాడో, అప్పుడు ఆభాషకు సాహిత్యములో స్థానము వచ్చును. ఈపరిష్కారములు అప్పుడు నవ్వుబాటుకు లోనగును.

ఇందుకుగాను వ్యావహారిక భాషావాదులు ఒకచోట కలుస్తూ ఉండవలెను. పరిష్కార పోరాడవలసి కాబట్టి, వీరందరూ ప్రత్యేకముగా కలిసి ఆలోచించుట ఎక్కువ అవశ్యకము. ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు అని పేరుపడెనున్న కొందరి సంఘము ఈభాషను ఈభాషలో నున్న సాహిత్యమును బహిష్కరించినపుడు, ఆవాదులు ఆబహిష్కారమును నిరసించి, వారన్నంతమాత్రాన సాహిత్యములో ఆభాషకూ ఆగ్రంథములకూ స్థానము లేకపోలేదని రుజువుచేయ వలయున్నది. గ్రాంథికభాషయొక్క మంచిచెడ్డలతో మనకు ప్రసక్తి లేదు. వ్యావహారిక భాషకు పోషణచేయవలసిన బాధ్యత మనయందున్నది. ఈభాషను ఎట్లు సాహిత్యముకొరకు ఉపయోగించడమో, ఇప్పటికి జరిగిన ప్రయత్నములు ఎంతవరకు చక్కగ నన్నవో, ఈమొదలైన విషయముల గురించి ఆలోచించుటకై నా అందరూ కలియవలయున్నది. ఈభాషాభిమానులు కొలదిమందే కారనినీ, దానిప్రయోజనముల కొరకు వారిసంఖ్యవల్లనైనా నిరసనను కలపవలెననినీ లోకమునకు రుజువు కావలయున్నది. ఇతర కారణములవల్ల జంతుకూ బయటపడకుండా ఉన్నవారు ఇట్టి సంఘములో కలియుటవలన దైర్ఘ్యము పొందదు. సంఘములు అన్నవోకో క్తి యున్నదికదా. కాబట్టి వ్యావహారికభాషాపరిష్కార కావలెను. దాని నిర్మాణము గురించి అభివృద్ధిపరచుటలయుల అభిప్రాయములు దిలియుట అవశ్యకమై యున్నది. పత్రికలద్వారా కాని, లేక ప్రత్యేకతాళు ద్వారాగాని తోయజేసికొని అట్టిసభగరించి ప్రయత్నములు చేయ వలయును.

పోరంబడి జగన్నాథస్వామి ఎం. ఏ. ఎల్. ఆర్. పల్లాకిమిడి.

ఇందూరు మహారాజుగారు వేసంగిని ముస్సుగడపుటకై కొద్ది రోజులలో అచ్చటికి వెళ్లెదరు.

పంజాబులో కార్మికోద్యమము నదివృద్ధిచేయునద్దేశ్యముతో ఒక సంఘము ఏర్పాటుచేయబడినది.

ఒకబాబరు అకాలీకి రక్షణ యొసంగినందులపై రోషి యాత్యారు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు దివాన్సింగు అనువానికి కత్తు నొసంగెను.

పూనాలో దిస్ మహర్జాన్ అను పాగాకు కంపెనీలో సరఫరకు నివ్వటమైన తగలబడెను. కాని అది యిన్స్పెక్టరు చేయబడెను.

భావాగర సంస్థాన పరిపాలనా నిశేధికములో జిన్నింగు వీలింగు పరిశ్రమలు పునరుద్ధరింపబడినవని తెలుపబడినది.

సింధు జ్యోతిషర్ కమిషనరు బి. సి. కన్నెడి వి. సి. యర్. గారు హైకోర్టులో జడ్జిగా నియమింపబడిరి.

కలకత్తా, గవర్నరు మార్చి 12 తేదీన జయంతికి పోయి 19 తేదీకి తిరిగి కలకత్తా వచ్చును.

లేడీ విల్సనుకు జబ్బు నెమ్మదిగా నయముగమందుటచే ఇదివరకు కలవినట్లుగా ఆమె శనివారమునాడు ఇంగ్లాండునకు పోజాలరు. మిస్. విల్సన్ సర్ ఆర్పి లేడీ బర్క్ మిరులలో వెళ్లును.

మిల్లుయజమానుల సంఘమువారి విచారణలకు బదులుగా బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ఇండియన్ టారిఫ్రు అక్టు 10 నెక్స్ట్ ప్రకారము కాటన్ ఎక్సైజుపన్ను నిలిపివేయుటకు పూర్వమున్న సరకులపందర్బాసమున వ్యాపారస్తులకు ఎక్సైజు పన్నులో రీఫండు లీయబడునని యొకసర్క్యులరును పంపిరి.

కొమగటూమారు ఖైదీ

కలకత్తా, మార్చి 10:—నాల్గు సంవత్సరములు కఠిన శిక్ష ననుభవించిన కొమగటూమారు ఖైదీ గురుదత్తసింగు తన యోడకు గలిగిన నష్టమునకై ఇండియా మంత్రిపై లేబడిన దావాకొరకు మంగళవారమునాడు కలకత్తాశీర్షము. ఆదివారమునాడు బారాసింక్కు సంఘమువారు సన్మానపత్ర మిచ్చెదరు. (ఫీ. ప్రెస్.)

శ్రీ శారదానికేతనము - వివాహ, గృహప్రవేశాది కల్పములు

ఆంధ్రప్రదేశ్ముఖలనేకులు, ఇతర ముఖ్యవిషయములతో పాటు శ్రీ విద్యయందు పైతము ఆత్యంతాభిమానము గల వారై శ్రీల ఉన్నతవిద్యావ్యాపకమునకు కృషిసల్పుచున్న శ్రీ శారదానికేతనమునకు వివాహాది శుభసమయములయందు తన రీతివి కల్పముల నిర్వించి వారికి గల శ్రీవిద్యాభిమానమును వెల్లడిజేసికొనుచున్నాడు.

- శ్రీ మహా శ్రీ రామకృష్ణగారు, తెనాలి 15-0-0
శ్రీ దయతా వెంకటప్పయ్యగారు. 4-0-0
శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు. 18-6-0
శ్రీ అన్వారి వీరరాఘవయ్యగారు. 4-0-0
శ్రీ పన్నాల వెంకటనారాయణగారు. 6-0-0
శ్రీ త్రిపురవల్లు వెంకటనారాయణగారు. 5-0-0
శ్రీ బమ్మ సుబ్రహ్మణ్యగారు. 5-0-0
శ్రీ వున్నవ రామలింగంపంతులుగారు. 5-0-0
తిరువల పెద్దింటి శ్రీనివాసాచార్యగారు, దివి. రంగారాధ్యులగారు కలిసి 7-0-0
శ్రీ రత్నాకరం అనంతాచార్యులుగారు, వారి విద్యులవారు 8-0-0
శ్రీ జంధ్యాలవారు. 8-0-0

అందరికిని ముఖ్యపూర్వక పండుకము లర్పించుచున్నాము. ఆ. హనుమయ్య.

న్యాయస్థాన వార్తలు దొంగనోట్లను సృష్టించుటకు ప్రయత్నములు

ఇరువురుముద్దాయిలు నిర్దోషులుగ విడువబడిరి నూరు రూప్యముల కరెన్సీనోట్లను సృష్టించుటకు వలయు పరికరములను గలిగియుండినటుల నెంట్రిటన్లను పోలీసువారి చే పట్టునడి సేరమాలోపింపబడిన బాలురెడ్డి, సుబ్బయ్య, పిన్సెరెడ్డి, సుబ్బారెడ్డిగారల కేసు నేడు జార్జిటౌను పోలీసుకోర్టు నందు లోడిఖాన్ సాపేబుగారు విచారణముగించి తీర్పు జెప్పిరి. మూడునాలుగు ముద్దాయిలపై తగినసాక్ష్యము లేనందున వారిని విడుదలగావించి మొదటి ఇరువురు ముద్దాయిలను రాగల హైకోర్టు సెనెన్సు విచారణకు నియమించిరి.

హరతాళమున కెవ్వ రధికార మొసంగిరి

కలకత్తా, మార్చి 10:—క్రిందటి ఆదివారమునాడు జరిగిన హరతాళమునకు మేయరుగారు అధికార మొసంగిరా, లేక ప్రకటించిరా, లేక నూచించిరా అని నేడు కలకత్తా కార్పొరేషనుసభలో ఛీఫు ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరును డబ్ల్యు. హెచ్. వెల్లుగారడిగిరి. అదిగాక హరతాళములో పాల్గొనిన మ్యూనిసిపలు కోట్లలోనివారికి లై సెన్సులు రద్దుచేయబడునని అదివరకు తీర్మానము గావింబడెనాయనియు, అవిగముగా లై సెన్సులు రద్దుచేయబడెనాయనియు కూడ అడిగిరి. హరతాళ మెంతవరకు ఆచరింపబడెనని కూడ అడిగిరి.

మిగ్గాపూరపార్కులో బెంగాలు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు హరతాళము ప్రకటించెననియు జెనరలుకమిటీ తీర్మానమేమియు లేదనియు కాని అవసరమైనయెడల మ్యూనిసిపలుఅక్టు అధికారములు చలాయించ వచ్చునని మార్క్సిట్సు కమిటీలో తీర్మానము గావింపబడెననియు, లై సెన్సు లేమియు రద్దుచేయబడలేదనియు ఛీఫు ఎగ్జిక్యూటివు ఆఫీసరు బదులు చెప్పెను. హరతాళ మెంతవరకు జరిగెనను విషయమున అభిప్రాయభేదము లున్నవనియు చెప్పెను. (ఆ. ప్రె.)

వివిధపక్షనాయకులకు డాక్టరు వెల్కారుగారివిందు

బొంబాయి, మార్చి 11:—నిన్నసాయంకాలమున వివిధ రాజకీయపక్షనాయకులకు విందోసంగి ఆతిథ్యములకు స్వాగత మొసంగుచు బొంబాయిసభమండి ప్యూరాజ్యవాదులు వెడలిపోయిన నాడే అందరును కలిసికొనుట ఆశ్చర్యమును కుభనూచకము నని డాక్టరు వెల్కారుగారు చెప్పిరి. ప్యూరాజ్యవాదులు మహా దైర్యముతో పనిచేసిరి అతిథ్యులకరపన వారి సభించిందిరి.

ఇటువంటి విందులవలన సరర్పరవై. మ్యూములు తొలగి పోవు నని కే ల్కారు గారు చెప్పిరి. కె న్నాంసీ పు సహకార వాదుల కొసంగబడిన విందులో లిబరలు పక్షమునకు చెందిన నాకేమి పని యున్నదని డాక్టరు పరంజిపైగా రనిరి. వారిమనుగారు మాడ వచ్చిరి. సుకము: విందు గడచిపోయెను. (ఫీ. ప్రెస్.)

ఆంధ్రకవిసన్మానము.

నై బొంరాజ్యముననుండు మా చెన్నూరు గ్రామమునకు బెజవాడకాపురములను, సావిత్రినాటకాధ్యక్షక గ్రంథకర్తలు నగు బ్రా శ్రీరాముల సచ్చిదానందకాశ్రీగారు వచ్చి మా గోదావరీ వాచనాలయమున "నాటకకళ"నుగురించి యొక యుపన్యాసము నొసంగి సభ్యులను మిగుల సంతోషపఱచిరి. వాచనాలయసభ్యులను శ్రీ కాశ్రీగారిని యాభోచిరముగా సత్కరించిరి. ప్రస్తుతము మాగ్రామమునందే వారముదినముల నుండి నై బొంరాజ్యమునం గల ఆంధ్రజిల్లాలన్నియు పరిపాలించుచున్న శ్రీ సవాల్ మొహియద్దీన్ యార్ జంగ్ బహదుర్ సుబేదారు సాహెబుగారు కాశ్రీగారిని ఉచితరీతిని సత్కరించిరి. మ-రా-శ్రీ సరపారి సర్వయ్యగారు శ్రీ కాశ్రీగారికి గ్రంథముద్రణమునకుగాను రెండువందల రూపాయల మహాత్మ్యముతో నొసంగిరి.

బొంబాయి గవర్నరు ఆలవెన్సులు

హైకోర్టులో దాఖలు చేసిన 'కేసు' ఉపసంహరింపబడెను

స్వరాజ్యవాదులు శాసనసభ విడుచుటకు తీర్మానము

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

బొంబాయి, మార్చి 10:—బొంబాయి గవర్నరు ప్రచార ఖర్చులు, భోజనసంబంధముగ వ్యయము ప్రభావతీనిధుల ఆమోదన పొందవలసిన అవసరము లేని పద్ధతికిందనుండి తప్పింపవలసినదని ఆర్థిక సభ్యుని గోరుచు బొంబాయి శాసనసభ సభ్యులు ఆర్. జి. సోమన్, పి. జి. జోషి, కె. ఎఫ్. నారిమేన్ గార్లు బొంబాయి హైకోర్టులో కేసు దాఖలుచేసి, సభ్యులకేసును తీసివేసినట్లు గవర్నరు మెంటు సాలిఫిటరునకు తెలియజేసిరి.

తమపార్టీ కార్యనిర్వాహకవర్గము తీర్మానప్రకారముగ తాము శాసనసభనుండి వెడలిపోవుచుండుటచే దరఖాస్తులు చేయువలసి వచ్చెననియు, అలవెన్సు గ్రాంటు డిమాండు చేయునపుడు తాము శాసనసభయందుండుట సంభవింప దినియు కారణముల సభ్యులు తెల్పిరి. ఆర్థిక సభ్యునిపై ప్రధాన న్యాయమూర్తి యిచ్చిన తీర్పుపై 11వ తేదిన విచారణకు వారు హాజరుకాదలమకొనలేదు.

బర్మానా నెగనుల సమ్మె

మామూలు ప్రకారముగ పనులు జరుగుచున్నవి

రంగూను, మార్చి 10:— యానాంగంజి, సింగనూనె గనులందలి సమ్మె అంత్యమయ్యెనని తెల్పవచ్చును. అప్పుడప్పుడు యిండ్లు తిగులబెట్టబడుచున్నను కార్మికులు మామూలుగ పనులు చేయుచున్నారు. చౌకునందు పనిచేయుచున్నవారిలో కొందరు వారివారి గ్రామములకు తేరినయి, గ్రామములకు బోయినవారిస్థానే పనిచేయుటకు యితరులను సుకువుగ నియమింపబడుచుండెననియు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబు శాసనసభ స్వరాజ్యవాది పశ్చాత్తాపము

రుచిరామ్ పాపేగారి విన్నపము

లాహోరు, మార్చి 10:— మార్చి 8 వ తేదిన పంజాబు శాసనసభనుండి వెడలి వచ్చిన ఎనమండుగురు స్వరాజ్యవాదులలో నొకరుగ ప్రాఫెసరు రుచిరామ్ పాపేగారు ఒక దినము మాత్రమే సభా సమావేశమునకు హాజరై 'కేసు' సభకువచ్చెను. తన విచిత్రచర్యను విస్తృతము చేయుటకు వారి ఎన్నిక వర్గమునకు లేఖ వ్రాసెను. ఎన్నికవర్గము వలదనిన గాని తాను శాసనసమావేశములకు హాజరగుటకు పెక్కు కారణములచే నిశ్చయించెననియు మిత్రులు సమావేశములకు వెళ్లవలసినదని సలహా నిచ్చినదియు జాతీయక్షేమముకొర కనసర మని తనకు తోచిన గాని తాను చర్చలందు పాల్గొన దలంబు లేదనియు ఎన్నిక వర్గ మీదికయి మై అభిప్రాయమును వ్యక్తము చేయవలసిన దనియు ప్రాఫెసరు రుచిరామ్ గారు వ్రాసిరి. (ఆ. ప్రె.)

బర్మా శాసనసభ

తీర్మానము ప్రతిపాదకులు లేకపోవుటచే సభ నిల్చి వేయబడెను.

రంగూను, మార్చి 10:— బర్మా శాసనసభ సమావేశమైన స్వల్పకాలాంతరము, తీర్మానముల ప్రతిపాదింపదలిన జాతీయవాదులు గాని హోంరూలరులుగాని లేనందున సభ నిల్చి వేయబడెను.

గత మూడు సంవత్సరములలో 177 మంది

చినావారు దేశమునుండి డిపోర్టుచేయబడుట

రంగూను, మార్చి 10:— గత మూడు సంవత్సరములలో డిపోర్టు చేయబడిన చినావారి సంఖ్య 177 అదియు యీ సంఖ్యలో 170 మంది శిక్ష నొందిన నేరస్తులనియు హోంమెంటరు సమాధాన మిచ్చెను. 177 చినావారిలో ఏడుగురు విదేశ వాసుల శాసనముక్తింద 1928 లోను 1924 లోను 28 మందియు, 147 మందియు 1925 లోను డిపోర్టు చేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

తిరువల్లి కేజీ బీ చినభ

శ్రీ తీర్థానమునకు లోబడి కాంగ్రెసు ఆజ్ఞాను నిర్వర్తింపటకై 8 తేదీన విడుదలైనది. ఎ. రంగస్వామి అయ్యగారు (యం. యల్. ఏ) ఉపన్యసింపచున్నారు.

ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయము వైసు ఛాన్సెలరు

సి. రామలింగా రెడ్డిగారు యం. ఏ. యం. యల్. సి.

ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయము రిజిస్ట్రారు

సి. సుబ్రహ్మణ్య చెట్టిగారు, యం. ఏ., ఐ. ఇ. యన్.

కామను వెల్లు చట్టము

కలకత్తాలో బెసెంటు ఉపన్యాసము

కలకత్తా, మార్చి 11:— విస్తృత ఆల్బర్ట్ హాలునందు దాక్టరు బెసెంటు కామనువెల్లు చట్టమును గూర్చి యుపన్యాసించెను. ది. చక్రవర్తిగారి రథ్యక్షత వహించిరి. 1914 సం. కాంగ్రెసు తీర్మానముమీద ఆంధ్ర మధారపడి యున్నవనియు 11 సంవత్సరముల వర కాతీర్మాన మట్లే వడియుండెననియు, చట్టము హిందూదేశమును దొమినియనులతో సమానముగా నుంచ జూచుచున్నదనియు బెసెంటు చెప్పెను. అందరూ ఒక్కటిగావలెనని చెప్పుచు ఇంతకంటె ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యము నీయ బిల్లుకు మరొక రెన్యూనెన తగూరు జేసినయెడల తక్షణము తన చట్టమును రద్దుచేసికొందు నని ఆమె చెప్పెను. భారతీయులతో ఎంతవరకైనను రాజీపడుట కామెదరుగ నుండెను గాని వెస్ట్ మినిస్టరుతో రాజీపడుట కామె కెంతమాత్ర మిష్టములేదు. (ప్రీ. ప్రెస్)

బొంబాయి గవర్నరుగారి ప్రయాణపుఖర్చులు

వాదిమునగారును, రామచంద్ర సోమసుందరును, పున పోత్రము బోషిగారు గవర్నరు మెంటు ఆర్థిక సభ్యు డా. సర్. హెచ్. యన్. లారెన్సుగారిపై ఆక్షయముగ గవర్నరుగారి ప్రయాణపుఖర్చులు బడ్జెటు వేసినందులకు కోర్టుందు దావా తెచ్చిరి. జడ్జిగారు ఈసు 11 వ తేదీ వాయిదాపెట్టెను.

శాసనసభనుండి వెడలి వచ్చిన స్వరాజ్యవాది యెత్తు

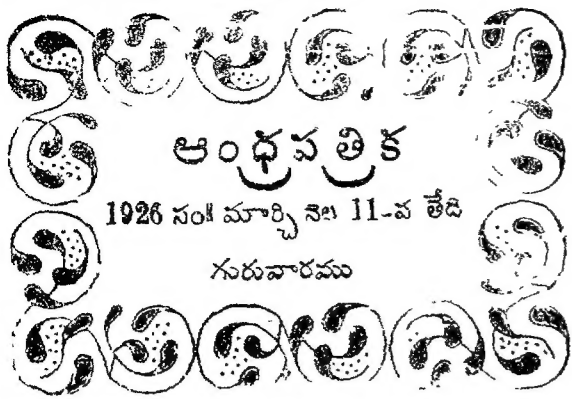
నమయోచిత సహకారిగ తిరిగి ఎన్నుకొనబడుటకు స్వామి నారాయణగారు నిలిచెదరు (ప్రీ. ప్రెస్ తంతి)

బొంబాయి, మార్చి 10:— బొంబాయి శాసనసభయందలి స్వరాజ్యవాదులలో శాసనసభనుండి వెడలివచ్చిన ఆహు దాబామచా సభ్యులును శాసనసభ్యుడు నగు స్వామి నారాయణ గారు సమయోచితసహకారిగ మునుపటి స్థానముచే ఎన్నుకొనబడుటకు స్వతంత్రముగ నిలిచెదరు.

చెన్నరాష్ట్ర సహకారసభ

డా. పట్టాభిసీతారామయ్యగారు అధ్యక్షత వహించెదరు

కార్యవర్తిగారు ఇట్లు ప్రతిఫలించు చున్నారు—14 వ చెన్నరాష్ట్ర సహకారసభ రాయపేట వెస్టికాలేజీలో ఏప్రిలు 8 వ తేదీ 12 X ప్రారంభమగును. డా. భోగరాజు పట్టాభిసీతారామయ్యగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. డి. కె. హనుమంతరావుగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు. పి. రామసాధను డి. ఎ. గారు ప్రధానసంఘకార్యదర్శి.

డిప్టీ మ్యునిసిపల్ నవరణ చట్టము

ఈవారపు ఘోష సెంటు జాగ్రత్త కనుబంధముగ డిప్టీ మ్యునిసిపల్ నవరణచట్టము తెనుగు భాషలో ప్రచురింపబడెను. కొత్త ప్రవేశపెట్టబడిన యీ చట్టమునందలి ముఖ్యాంశములను చదువరు తెలియుదురు. సెలెక్టు కమిటీవారు నవరణ చట్టపు నిబంధనలను ప్రజాభిలాషల కనుగుణముగ మార్చడం లేదో తెలియదు కాని చిత్త చట్టముమాత్రము మిగుల లోభాయుక్తమని చెప్పక తప్పదు. స్థానిక స్వపరిపాలనపు హక్కులు విస్తరింపవలెనని దేశము గోరునపుడు ఇదివరకన్న స్వల్పపు హక్కులను గూడ తగ్గించు తెంత చిత్రమో యూహింపవచ్చును. జప్తినువర్గమువారు స్థానిక స్వపరిపాలనము పట్ల జూపిన సవతిత్వ ప్రేమ యిదివరకే వెల్లడియైనది. నామినేషనుల పద్ధతి యేమి, స్థానికసంఘములకోర్కెలను తృణీకరించువైఖరి యేమి, నిర్మాణ కార్యక్రమమునకి సంఘములు చేయు ప్రయత్నముల కడ్డుదగులు లేమి, దేశనాయకులను గౌరవింపకుండ నాటక పరచుమార్గ మేమి, ప్రజలలో వెగటు పుట్టించెను. ఆకారణముచేతనే కాంగ్రెసు పక్షమువారు అభ్యర్థులను సెలకొల్పినచోటుల నెల్ల జప్తినువర్గమువారపజయము గొంచుచుండిరి. వైవరునలో నూతన సవరణచట్ట నిర్మాణము మంత్రివర్గమువారికడపటి చర్య యనిభావింపవచ్చును. వారిదివరకు గనుపఱచినవైఖరి కిది అనుగుణముగనున్నది. దీనిపట్ల మ్యునిసిపల్ సంఘములును స్థానికస్వపరిపాలనాభివృద్ధి గోరెడిప్రజలెల్లరును అసంగీకారమును దృఢముగ గనుపఱచుట యావశ్యకము.

మ్యునిసిపల్ నవరణచట్టమును నిర్మించుటకు గల ఉద్దేశ్యకారణములకు ప్రభుత్వభాషాంతరీకరణమును చదువరుల యవయోగమునిమిత్తము ప్రచురించెదము. మ్యునిసిపల్ చైర్మనును ఉద్యోగము నుండి తొలగించు నేర్పాటు, కొత్త చట్టమునందు పొందుపరుపబడినది. ఇందుకు సంబంధించిన 40 వ సెక్షను ఈ క్రిందివిధమున మార్పుజేయబడినది.

“లోకలు గవర్న మెంటువారు ప్రకటనమూలముగ ఏ చైర్మనునయినను

(1) లోకలు గవర్న మెంటువారి అభిప్రాయ ప్రకారము అతడు చైర్మనుగా తనపనులను చేయుటకు అనమర్థుడైనయెడల, లేదా?

(2) లోకలు గవర్న మెంటు వారి యభిప్రాయము ప్రకారము, ఈ యాభ్యుక్తు లేదా దాని ననుసరించి జారీచేయబడిన ఏవైనవిధుల, ఉపవిధుల, నిబంధనల లేదా చట్టసమ్మతమైన ఉత్తరువులయొక్క నిబంధనలను నెరవేర్చుటకు

అతడు బుద్ధిపూర్వకముగా లోపము చేసినయెడల లేదా నిరాకరించినయెడల లేదా వాటిని ఉల్లంఘించినయెడల లేదా తనతనము చేయబడిన అధికారమును దుర్వినియోగము చేసినయెడల; లేదా

(3) ఈ కార్యముకొరకు సమావేశముచేయబడిన ప్రత్యేక సభలో నాదరు చేయబడి, కాన్సిలుకు అంగీకరింపబడిన మెంబర్లలో మువ్వాతికకంటె తక్కువకానివారి వోట్లచే బహుదళబడిన కాన్సిలు తీర్మానము మూలముగా అతడు ఉద్యోగమునుండి తీసివేయబడవలెనని సిఫార్సుచేయబడినయెడల, ఉద్యోగమునుండి తొలగింపవచ్చును.”

కొత్త సెక్షను ప్రకారము, ప్రభుత్వమువారికి చైర్మను అనమర్థుడని తోచినయెడల, అతనిని తీసివేయవచ్చును. ఇందునుబట్టి ప్రభుత్వమున కే మాత్రము ప్రతికూలు డయినను, చైర్మనుపదవి నిలుచుననుచాళ యుండదు. ఇట్టి నిరంకుశాధికారమును ప్రభుత్వముకేచ్చుచో, చైర్మను పదవి నిర్వృత్తంతు లెవరయినను నిర్వహించుట దుర్బలము. ఇప్పుడు పలుతావుల స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు మ్యునిసిపల్ సంఘాభ్యులుగ నున్నారు. వీరికిని మంత్రివర్గమువారికిని విభేదము లేన్నియో గలవు. అట్టివారిని, తీసివేయటకు సూభాపాయము గలదు. కాన్సిల్లో చైర్మనుకును, సభ్యులకును మధ్య విభేదములను పెంచుటకు చక్కని అవకాశమేర్పడును. ఇదివరకే కక్షలతో నిండియున్న స్థానికసంఘములలో అంతఃకలహములు మెండగును. ప్రతిసంఘమునందును చైర్మనుపక్షము, ప్రతికూలపక్షము ప్రబలును. ప్రభుత్వమువారిక పక్షము నభిమానించుటకు వీలగును. స్థానికస్వపరిపాలనముపట్ల ప్రభుత్వము వారితవరకు జూపుచున్నవైఖరి జూచిన, కొత్త చట్టము అమలులోనికి వచ్చినపుడు మరింత హింసాత్మక పద్ధతులను నెరవేర్చువిషయమై చైర్మనుగారు లోపము చేసినయెడల, ప్రభుత్వమువారు తనని తొలగింపవచ్చును. లోపము జరిగినో లేదో నిర్ణయించువారు, ప్రభుత్వమువారే. మ్యునిసిపల్ సంఘములలో ప్రభుత్వపుజోక్యము పూర్తిగా తొలగిపోయినగాని, స్థానికస్వపరిపాలన మభివృద్ధిగాంచజాలదు. లేనియెడల అది నేతిబీరకాయవలె పరిణమించుట అనుభవసిద్ధము. అట్టిస్థితిలో ప్రభుత్వపు జోక్యమును తగ్గించుటకు మార్గ మెచ్చజేయుట ఏమాత్రము సమంజసము గానేరదు. ప్రజలు స్థానిక స్వపరిపాలనమును నిర్వహించుటకు అనర్హులని ఎంచిన దప్పు, కొత్తనిర్బంధములను విధించుటకు కారణము గనుపించదు. మ్యునిసిపల్ చైర్మనులను కీలుబొమ్మలవలె నాడింప దలచినదప్పు, కొత్త సెక్షనును నిర్మించుటకు కారణము గనుపించదు. చైర్మనుయొక్క యోగ్యతనుగాని అయోగ్యతనుగాని, వారి నెన్నికొసిన మ్యునిసిపల్ సంఘమువారు నిర్ణయింపగలరు. మధ్య, ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొని దండింపబనిలేదు.

ఇంతకన్నను సంకుచితమగు నిబంధన వేరొకటి గలదు. స్థానికసంఘములకు కోశాధికారమున్నగాని స్వాతంత్ర్యమును కొంతవరకయినను అనుభవింపజాలవు. మ్యునిసిపల్ సంఘములకు రావలసినపన్నులను పసూలుజేయు బాధ్యతను

చైర్మను లిపుడు నిర్వహించుచున్నారు. అట్టియధికారమును తొలగించుటకు కొత్త చట్టము పూనుకొనుచున్నది. ఇది అమలులోనికి వచ్చుచో చైర్మనుపదవి నిరుపయోగమగును. ఈకలుతీసిన కోడివలె చైర్మను నామమాత్రావశిష్టుడగును. రివిన్యూ పసూలుజేయుటకు, ప్రత్యేకముగ నొకరివిన్యూ ఆఫీసరును ప్రభుత్వమువారు నియమించెదరు. ఇతడు ప్రభుత్వమునకు లోబడియుండునుగాని, చైర్మనుకు లోబడియుండదు. “అతడు కాన్సిలుయొక్కయు చైర్మనుయొక్కయు జోక్యము లేకుండ స్వతంత్రుడుగా నుండును. పన్నులవిధించు విషయమునను పసూలు విషయమునను చైర్మనుకుగల చట్టసంబంధమయిన అధికారములను ఆయన చలాయించును.” అని ఉద్దేశ్యములతో వివరింపబడినది. రివిన్యూ ఆఫీసరుకిచ్చు జీతమును అల్ల వెన్నులనుమాత్రము మ్యునిసిపల్ సంఘమువారి రిచ్చుకొనవలయును. అతనికి సెలవిచ్చుటకు సయితము ప్రభుత్వమువారికే అధికారము గలదు. సెలవుదినములలో కొత్తవారిని నియమించుటకయినను మ్యునిసిపల్ సంఘమువారి కధికారము లేదు. ప్రభుత్వమువారే తాత్కాలికోద్యోగినిగూడ నియమింపవలయును. చైర్మనుగారి ముఖ్యవిధులలో నొకటి యగు పన్నులపసూలును ప్రభుత్వోద్యోగికి ఒప్పించినపుడు, చైర్మను నెవరు గౌరవింతురు? రివిన్యూ ఆఫీసరుకు మ్యునిసిపల్ సంఘమువారు జీత మిచ్చునపుడు, వారిని నడుపుటకుగూడ ఈసంఘమువారి కధికార ముండుట న్యాయము.

చెన్నపురి కార్పరేషనువారు తమ కమిషనరును తాము నియమించుకొను సభికారము లేక ఎంత యిబ్బంది పడుచున్నారో యూహింపవచ్చును. అట్టి యధికారమును సంపాదించవలయునని వారు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈ సందర్భములలో జిల్లా మ్యునిసిపల్ నవరణచట్టము స్థానిక సంఘముల కిదివరకున్న యధికారములను సైతము తీసివైచుట ఎంతపరిహాసాస్పదమో యూహింపవచ్చును. రివిన్యూ యద్యోగి చైర్మనుకు గాని మ్యునిసిపల్ సంఘమునకుగాని లోబడియుండక సర్వస్వతంత్రుడై మెలగుచున్నపుడు ఈసంఘములప్రతిష్ఠ ఎటుల నిలుచును? ఇంతకన్నను మ్యునిసిపల్ సంఘముల వసలే రద్దుజేసిన మేలుగ నుండును. 12 సెక్షనునందలి ముఖ్యమగు క్లాజుల నిట నుదహరించెదము. వానిని జూచిన మ్యునిసిపల్ సంఘముల నిర్ధారిత గోచరించును.

(1) సాధారణ జనులవలన వరుసగా మూడు సంవత్సరములందు నూరువేల రూపాయల రాబడి వచ్చిన ప్రతి మునిసిపల్ కాన్సిలును లోకలు గవర్న మెంటువారిచే అట్లు కోరబడినప్పుడు ఒక రివిన్యూ ఆఫీసరును నియమించవలెను.

(2) రివిన్యూ ఆఫీసరు లోకలు గవర్న మెంటువారిచే నియమింపబడవలెను. మరియు అతనికి మ్యునిసిపల్ ద్రవ్యములో నుండి లోకలు గవర్న మెంటువారు మునిసిపల్ కాన్సిలుయొక్క సలహాను తీసికొని నిర్ణయింపగలట్టి జీతమును అల్ల వెన్నులును ఇవ్వబడవలెను. ఇదివరకే గవర్న మెంటుకొలుపులో నున్న మునిసిపల్ రివిన్యూ ఆఫీసరుగా నియమింపబడినయెడల అట్టి మునిసిపల్ చెందియుండు

సామాన్యపరిపాలనాశాఖకు వర్తించు నిబంధనలచే కోరబడిన మేరకు మ్యునిసిపలు కౌన్సిలు అతని సెలవు అలవెన్యూలకును ఉపకారవేతనమునకును ప్రావిడెంటు ఫండుకును పైకమును చెల్లించవలెను.

(4) రివిన్యూ ఆఫీసరుకు లోకలు గవర్నమెంటువారు సెలవు ఇవ్వవచ్చును. ఆప్రకారము రివిన్యూ ఆఫీసరుకు సెలవు ఇవ్వబడినప్పుడు అతని పానమున పనిచేయుటకు ఎవరినో ఒకమనిషిని లోకలు గవర్నమెంటువారు నియమించవలెను.

(5) మ్యునిసిపలు రివిన్యూ విధించుట యందును వసూలుచేయుటయందును నియమించబడిన సిబ్బంది విషయమునను దానికి సంబంధించినవిషయమునను రివిన్యూ ఆఫీసరు ఈ యాక్టు ననుసరించి ఛార్జెను చలాయించవలసిన అధికారములలోను చేయవలసిన పనులలోను నిర్ణయించబడగలట్టి వాటిని చలాయించవలెను; మరియు రివిన్యూ ఆఫీసరు వాస్తవముగా పనిచేయుచున్న కాలమందు ఛార్జెను ఆట్లు నిర్ణయించబడిన అధికారములను చలాయించుటను లేదా పనులను చేయుటను మానివేయవలెను.

ఇట్టి ఏర్పాటు స్థానిక స్వపరిపాలనమును మూలచ్ఛేదము గావించుగాన దీనినిగూర్చి ప్రజలు తమ అసమ్మతిజాపుట యత్యవసరము. ఇంతకుపూర్వము ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటులను మ్యునిసిపలు కౌన్సిలర్లుగా నియమించగూడదను విధి యుండెడిది. ఇది చాల ముఖ్యమగుటకు సందియము లేదు. అట్టి నియమమును క్రొత్తచట్టము దీసివైచుట భావ్యముగ లేదు. ఇంకను యిబ్బందిగలిగించు ఏర్పాటులుగలవు. అందుచే, సూతనచట్టము నా మూలాగ్రముగ పరిశీలించి, ప్రజల స్వేచ్ఛకు బాధకరమగు ఏర్పాటులు అమలులోనికి రాకుండ జేయుట, స్థానిక స్వపరిపాలనాభిమానుల విధి యని చెప్ప నవసరము చేదు.

స్టేటుకౌన్సిలునభ: నిబంధనలు

స్టేటుకౌన్సిలు సభానిబంధనల గూర్చి విచారించవలయు నని రాయగారు తెచ్చిన తీర్మానమును ప్రభుత్వము వారా మోదించిరి. కాని, రాయగారు, స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యుల బాధము లేమాత్రము తగ్గుటకు సమ్మతించరు. గౌరవనీయులను బిరుదమును తీసివేయవలయునని రామవాసు పంతులుగారు కోరిరి. కాని, రాయగారి కిది యిష్టము లేదు. స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యులకు పార్లమెంటుసభ్యులకువలె జీతముల నీయవలయునని వీరు సూచించిరి హిందూదేశ మంతటిఖర్చును భరించుట యసంభవము. ఇంతటితో నాగక, సామ్రాజ్య శాసనసభవారి హక్కులను తగ్గింపవలయుననిగూడ రాయగారు కోరుచున్నారు. వస్త్రయిలను వోటుజేయకుండ సామ్రాజ్యశాసనసభ వారు అడ్డుపెట్టుచున్నపుడు, స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యులు బుద్ధిమంతులవలె ప్రవర్తించుచు ప్రభుత్వమువారడిగినకోర్కెలనన్నిటిని చెల్లించుచున్నారు. కాని సామ్రాజ్యశాసనసభవారి చర్యవలన, స్టేటుకౌన్సిలుసభవారిమర్యాదకు భంగము కలుగుచున్నదట. అట్టి యసందర్భము జరుగకుండ చేయవలెనని, రాయగారు కోరుచున్నారు. వీరిప్రసంగము గాంచిన, స్టేటుకౌన్సిలుసభలో వ్యాపించిన సంగుచితవాతావరణము బయల్పడును.

సామ్రాజ్యము కవర్లు
స్వరాజ్యపక్షమువారు సామ్రాజ్యశాసనసభ నుండి లేచిపోయినను, స్వతంత్రపక్షమువారు వెడలిపోకుండ నిలిచిరి. ప్రభుత్వము నింకను ప్రేరేపించగల మని, వీరియూహ. పోస్టు తెలిగ్రాఫ్ శాఖల కిచ్చిన గ్రాంటునందు ముప్పదిలక్షలను తగ్గింపవలయునని, రామయ్యంగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానముగూర్చి జరిగినచర్చలో, పోస్టు రేట్లను తగ్గింపవలయు నని రంగాచార్యులుగారు వాదించిరి. అసంభవమని, బ్లాక్టుగారు గట్టిగ బలికిరి. రంగాచార్యులగారి కిందువలన ఆగ్రహము గలిగెను. బడ్జెటులో నిలువయున్న పుడు, బీదల కుపశాంతి గలిగింపనియెడల, ప్రయోజనమేమని ఆచార్యులుగారడిగిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు, ప్రజలకు శామియు మెలుతేయజాలమని తెలిపి లేచిపోయినపుడు, వారు మోపినదిదను సార్థకముజేసెదరాయని రంగాచార్యులుగారు దుడ్డిపించిరిగాని, ప్రయోజనములేకబోయెను. పోస్టురేట్లను తగ్గించుట అసంభవ మనియు, అటుల గావింపదలచుచో హెచ్చుపన్నులను విధింపవలసినచున్ననియు, బ్లాక్టుగారు గద్దించిరి. ఇకనయినను స్వతంత్రపక్షమువారు స్వరాజ్యపక్షమువారితో చేతుల గలుపుట ధర్మము గాదా?

సూతన ప్రెంచిప్రభుత్వము

ప్రెంచిప్రభుత్వము రాజీనామానిచ్చినను, మరల దాదాపుగ వెనుకటిసభ్యులే మంత్రులయిరి. బ్రయండుగారే మరల ప్రధానమంత్రులయిరి. మంత్రులవని తమకక్కరలేదని పలికిన బ్రయండుగారు వెంటనే ఆస్థానము నలంకరింపనేల? కారణము విదితమే. జనీవాలో నానారాష్ట్రసంఘసభ జరుగుచున్నది. జర్మనీని శాశ్వతసభ్యురాలుగ జేయువిషయ ములోచింపబడుచున్నది. అట్టితరీ, ప్రెంచిప్రభుత్వమునకు సరియగు ప్రతినిధి లేనిచో అవమానకరముగనుండదా? బ్రయండుగారు సమావేశపుచర్యలో పాల్గొన వీలులేకబోయెను. ఆకారణముచే బ్రయండుగారు మంత్రులవని సంగీకరింపవలసినవచ్చును. పరిస్థితులు పూర్తిగ మారినదప్ప, బ్రయండు ప్రభుత్వము చిరకాలము నిలువజాలదు. ఆరికపుచిక్కుల నిదివరకు తీర్చలేనివారు, ఇకముందుమాత్రము తీర్చగలరా? ఏవిధమున ఏరిక్కార్యమును నిర్వహింపగలరు? సాంఘికవాదులు, వీరికి తోడ్పడరు. ప్రతిష్ఠను రక్షించు కొనుగిమిత్తము అతుకులమారియేర్పాటులు గావించినమాత్రాన ప్రయోజన ముండదు. ప్రెంచిప్రతికలుగూడ ఇటులనే తలచుచున్నవి. భావిపరిణామ మెటు లుండునో చూడవలయును.

విమానయధము

విమానయధము రానురాను ప్రాముఖ్యము బడయుచున్నది. కాని, విమానయధమువేరుతో జర్మనులు వెనుక గావించిన ఘోరకృత్యములు పిమ్మట నెల్లెడల పరిపాటియైనవి. వీనిని నివారించు మార్గము లేదా? నిరపరాధులను, స్వరక్షణాసామర్థ్యము లేనివారిని రక్షించుట కేర్పాటు లేదా? వాయువిమానశాఖనుగూర్చి కామన్న సభలో చర్చ జరుగుచున్నపుడు, లేబరుపక్షసభ్యు లొకరు శ్రీవ్రముగ ఖండించిరి. హిందూదేశ పశ్చిమోత్తర భాగమునందు విమానములపైనుండి బొంబులను

విసరగడగతి, క్రైస్తవధర్మవిరుద్ధమని యికిరి. వాయు మంత్రులుగూ సర్ సామ్యుయల్ హోరుగారు, విమర్శనమునందు సారము గలదని యంగీకరింపవలసి వచ్చెను. విమానయధముగూర్చి తగిన కట్టుబాట్లు గావింపనియెడల, నాగరిక మడుగుంటునని హోరుగారంగీకరించిరి. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారును, కామన్న సభ్యులును ఏకాభిప్రాయమై యున్నపుడు తగిన సంస్కరణముల గావించుట కెట్టి యాటంక ముండజాలదు.

స్క్రీక కమిటీ

స్క్రీక కమిటీవారి తేర్చరచిన ఉపసంఘము వారు కనడా అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో సంచారము జేసెదరట. ఇందుకగుఖర్చును హిందూదేశమే భరింపవలయునుగదా. భారతీయులకు సైన్యశిక్షణ నొనగదలచినయెడల అటుల గావింపవచ్చునుగాని అనవసరముగ స్వప్రపంచ పర్యటనము గావించుటలకో తెలియదు. ఇట్టిసంఘమునందు తమ సభ్యత్వమును వదలుకొని పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు బంధములనుండి తప్పించుకొనిరి. విచారణసంఘములవలన లాభముండునని తలంప వీలులేదు. స్క్రీక కమిటీ విచారణకు పిమ్మట ధనవ్యయము దప్ప వేరొకఫలము గనుపొవకున్నచో ఆశ్చర్యముండజాలదు.

అస్సాము శాసనసభ

బడ్జెటుడిమాండులపై చర్చ

ప్రభుత్వసరాజయము

(అసోసియేటెడు ప్రెసు కంటి)

పిలార్సు, మార్చి 9:— బడ్జెటుడిమాండులపై శేతు జగిల చర్చయందు అస్సాము శాసనసభలో స్వరాజ్యవాదులు లేరు గవర్నమెంటు ఎంచాంకుమెంటు విధానము నిరసించుటకు యిండి పెండెంటు పక్షము తెచ్చిన తీర్మానము ఓడిపోయెను. గవర్నమెంటునకు పరముగ 15, యిండి పెండెంటులకు పరముగ 12 వోటు తీర్మానముపై వేయబడినది. అస్సాము ప్రెస్బ్యు ఆను పద్మక్రింద కోరబడిన రూ. 12958 లలో ఒక్క రూపాయ తగ్గించవలయునని యిండి పెండెంటుపక్షము ప్రతిపాదించెను. యిండి పెండెంటు పక్షము తిరస్కరింపబడినది.

పిలార్సు, మార్చి 10:— అస్సాము తేయకుతోటల ప్రతినిధులు, స్వతంత్రపక్ష సభ్యులకలసి ప్రభుత్వ సిబ్బంది దుస్సాహిరకు కావలయుననిన మొత్తములో ఒకరూపాయతగ్గించవలెనని ప్రతిపాదించిరి. తీర్మానము అంగీకరింపబడినది. ప్రభుత్వము ఓడిపోయెను.

బీహారు శాసనసభ

బడ్జెటు డిమాండులపై చర్చ

(అసోసియేటెడు ప్రెసు)

పాట్నా, మార్చి 9:— బీహారు శాసనసభలో శాసనసభయందు బడ్జెటుడిమాండులపై చర్చ పూర్తి అయ్యెను. జవరలు పరిపాలన వ్యాయపరిపాలన నిమిత్తము కావలయునని సామ్యు తగ్గించుటకు తీర్మానములు ప్రతిపాదించలేదు. ప్రతిపాదించినను ఉపసంహరింప బడినది.

అనెంబ్లీ సూతన యెన్ని కలు

స్వరాజ్య, స్వతంత్రపక్షముల పోటీ
ధిల్లీ, మార్చి 10:— వచ్చే భారతశాసనసభ ఎన్నికలలో స్వరాజ్య, స్వతంత్రపక్షములకు తీవ్రమైనపోటీ జరుగునట్లు తెలియచున్నది. తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, బీహార్ బహదూర్ రంగాచారిగారు గారికిని, ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు డి. ప్రకాశంగారు డి. నాగభూపాల్ రాయచంద్రారావుగారిని పోటీగా నిలిచెదరని తెలియచున్నది. (ప్రెస్బ్యు)

తురుష్క ప్రభుత్వమువారి వక్రప్రవర్తనము

పాఠశాలలందు నిర్బంధములు

రుగ్బీ, మార్చి 9:—ఈలోపుగ సో నాల్గు లిండ్సే ఇంకొక పర్యాయము కాన్స్టాంటినోపిలులో నున్న బాలికల విమిత్తము నెలకొల్పబడిన ఆ గ్ల. ఉన్న పాఠశాలలందు తురుష్క ప్రభుత్వమువారు విధించి నిర్బంధములను గూర్చి తెలిసిన చర్యను దీనికొనుటకు అంగీరాకు బోవుచున్నారనియు లాసే ను ఒడంబడికకు భిన్నముగ జేయుచున్న పనులను కనుగొనుట కును బోవునని లాకర్ ల్యాంప్స్ గారు కామన్సుస్థలో చెలియజేసిరి. తురుష్కలను ఉపాధ్యాయునిగ నియమించినగాని పాఠశాలను మూసివేసెదమని తురుష్క అధికారి యన్నమాట నిజమే యనుచున్నారు. పాఠశాలాధికారి త్రొగినాడనుకారణము లో పాఠశాలకు రానీయలేదనిరి. పాఠశాలలందు అర్హతలేని వారిని తురుష్కలను ఉపాధ్యాయులగు నియమించుచున్నారు. తురుష్క భాషనే అన్నిటింటి అతి విస్తారముగ నేర్పుటకు కాలమును ఏర్పాటు జేసెదట.

మసోలు సరిహద్దు నమస్క

తర్కితో రాయబారములు

రుగ్బీ, మార్చి 9:—సో నాల్గు లిండ్సేగారు అంగీరాలోనున్న బ్రిటిషు రాయబారి ఫ్రేజువరి 28 తేదీని తిరిగి వచ్చినప్పటినుండి మసోలు సరిహద్దును కాంతియుతముగ పరిష్కారము జేసికొనుటకు బ్రిటిషు తురుష్క ప్రభుత్వమునకు ఉత్తర ప్రభుత్వములు జరుగలేదని ల్యాంప్స్ గారునిరి. అంగ్ల రాయబారి కీయవలసిన ఉత్తరువులను గూర్చి బ్రిటిషు ప్రభుత్వ సలహా నిమిత్తము లిండ్సేగారు ఇంగ్లండుకు రావలసినయునుదీనిరి.

తురుష్క ప్రతినిధి

ఇరాకు స. హద్దు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

కాన్స్టాంటినోపిలు, మార్చి 9:—జాతీయమితి నెక్రిటరీ జనరలు జనీవాసభకు ఇరాకు సరిహద్దు విషయమై ఆలోచించుటకు రమ్మని అంగీరా ప్రభుత్వము వాద్యనించెను. ఆవ్యవస్థాత్మక ఆలస్యముగ అంగీరా ప్రభుత్వమునకు అందెను. అయినను తురుష్క ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము ఇదివరకు జరిగిన జాతీయమితిసభలో ఒక పర్యాయము తురుష్క ప్రతినిధి తెలియజేసియే యుండెనని అంగీరావా రనిరి.

తుర్కీ-పోనండులకు కారణము

తురుష్క ప్రభుత్వ విదేశాంగ మంత్రి వంశీవ రెండు తంతుల విషయములను జాతీయమితి నెక్రిటరీయటు వర్తము వార్తల్లు ప్రకటించుచున్నారు. మొదటి తంత్రిగో తుర్కీ-ఇరాకుసరిహద్దుకు గూర్చి తురుష్క విదేశాంగమంత్రి సభకు పోనిరాకరించెను. ఇంతవరకు ఆంగ్ల ఇరాకు ఒడంబడికనకలు అందలేదని టిఫికుచేగా రనిరి. బ్రిటిషువారి యుద్ధరముగూడ తేరలేదనిరి. అందుచే ఆ ఒడంబడిక సంబంధించిన సంగతు లేని యు తెలియవలసిరి. ఈసందర్భములందే తర్కి-సభలో పాల్గొనుట ఎంతమాత్రము పిలువలేదు. తురుష్క ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయములను ఇంతకుముందు జరిగినసభలో చెలియజేసినను అవివయము పరిష్కారము గాక బోవుటయేగాక దానిని పూరించుటకు ప్రయత్నముగూడ జరుగ లేదనిరి.

రెండవ తంత్రి ఫ్రేజుయకు సరిహద్దుకు సంబంధించినది. తురుష్క ప్రభుత్వము జనీవాకు ప్రతిఘిని బంపుచున్నను ముగ్గీకి గ్రీకుకు తగాదావేడియిందేదనిరి. లాసేను ఒడంబడిక ప్రకార మింగ్లతి జాతీయమితి ఏర్పరచు మిశ్రమసంఘముచే నిర్ణయించవలసి యున్నదనియు వారి తీర్మానము ప్రకారము సరిహద్దుకు ఒక్కో తంతునియు టిఫిచేగా రనిరి.

సామ్రాజ్య నాకా విధానము

ప్రజలనుగూడ విమానములందు గొంపోవలెననుట

లండన్, మార్చి 8:—సామ్రాజ్యరక్షక వైమానికదళము, వర్తకదళముతోబాటు ప్రయాణికులను గొంపోవుటకు గూడ ఏర్పాటుజేయవలెనని కామన్సుస్థలో తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి. ఈవిషయమై విచారించితియపుట కొకసంఘము నేర్పాటుజేయవలెననిరి. ఇండియాలో ప్రజలనుగొంపోవుటకు వైమానికవిధానమే జేదు. కాన దానిని ప్రవేశపెట్టుట కిదంతయు మంచి సమయమును మున్నగు. ప్రభుత్వమువారు ఆయుధవిస్త్రమునుగూర్చి తీవ్రముగ ఆలోచించుచున్నారు. ఇంగ్లండురక్షకదళము గూర్చి చెలువును బ్రలును తీరమునకు శత్రువులు వైమానికదాడిని సల్పును రాకుండజేయ జాలవనియు, కాని ప్రభుత్వకార్యక్రమమును కొనసాగించితి మేని విదేశీయులు మనదేశముపై బతుట కెంతయు వెలచెదరనియు ఎంతయో యెచించినగాని ప్రయత్నించద రనియు న్యాయుల్ గారు గారు చెలియ జేసిరి. సామ్రాజ్య వైమానిక విధానమును గూర్చి సామ్రాజ్యసభలో ఆలోచించెద మనిరి. పై సూచనలు అపుడే ఆలోచించెదమనిరి. కోభంగారి వైమానికభవితములను బట్టి మనము ప్రజలనుగూడ బోవుట కేర్పాటు జేయవలెనని వైమానికసహాయమంత్రి నుడిచెను. వాతావరణ వాయువాస్త్రాప్రచారమును ఇండియాకు క్రొత్తగ వేయవచ్చు మార్గమున జరుపుటకు అవకాశములున్నవో లేవో కనుగొనుటకు ఒకసంఘము నేర్పాటుజేసి రనిరి.

బ్రిటిషు రబ్బరుపరిశ్రమ

స్టీవెన్స్ ప్రభుని నిందించుట ఎంతయు అన్యాయమనియు, మనము రబ్బరుపరిశ్రమ నేర్పాటు జేసితిమనియు, ఆవిషయమై మన ఆశయములను గాపాడుకొనుటకు ఏమిజేయవలెనన్ను చేసికొనుట కధికారముండవలె ననియు ఇతరజాతులకుగూడ మనకున్న అవకాశములే యుండెను గాని వారు వృథాపుచ్చిరినియు అందులకు కారణము వారికి ఊహాపోహలు, దూరదృష్టి, భౌర్యము లేకపోవుటయే యనియు జోయిస్ట్ హిక్సునుగారనిరి.

కాటర్లు పబ్లిషి

ని తిరిగి యున్న బెడ్ ఫ్రేట్సుకు నిరంకుశముగ స్వాతంత్ర్యముతో అన్నిహక్కులతో వచ్చుటకు అంగీకరించుటచే ఎక్కడలేని సంతోషము వచ్చి పట్టరాని సంతృప్తితో ముగ్గుపోయినట్లుండెను. నాసాఖ్య పేనునవలెనని ఆతీర్పు తెప్పగనే ఆమె నుడివెనట.

పనిలేనికార్మికులనమస్క

లండన్, మార్చి 8:—పనిలేని కార్మికులు లేకుండజేయు విల్లును ప్రాధానరు విస్మిత్ గారు ప్రవేశపెట్ట, రెండవపర్యాయము దానిని నిరాకరించిరి. కామన్సుస్థ సభవారు పనిలేకుండునమయమున జాతీయ అధినివేశాభివృద్ధి విధానముల నేర్పాటుజేసి పని కల్పించుటకు ప్రతిసాలున కొంత గ్రాంటునీయవలెనని ముచ్చించిరి. విల్లులో మంచి విశ్వర్యముగ నున్న సమయమున సామ్యునంతను నిలువజేయవలెననిరి.

సంగీతపాట

జనరంజకముగ పాటలను బ్రాడ్ కాస్టు జేయుటకు కోయల్ గావలెనని ఆపాటలను ప్రకటించినవారు బ్రాడ్ కాస్టింగు కంపెనీవారి నడుగుచున్నారు. అందుచే కొన్నివారములవరకు ఇవేదో లేలువరకు పాటలను బ్రాడ్ కాస్టుచేయుట ఆపెదరు.

ఫ్రెంచి పరిస్థితులు

ప్యారిస్, మార్చి 8:—జనీవా పయనపు ఫలితములు తృప్తికరముగ నున్న వని బ్రియండుగారు చెలియజేసిరి.

డమర్గుగారిని జూచినపిమ్మట ఫార్లమెంటు నాయకులతో బ్రియండుగారు సంప్రదించిరి.

కయిగోగారిని గాని పెరేటుగారిని గాని ఆర్థికమంత్రిగ నియమించి చాలవరకు ప్రాతముత్తరుతోడనే మంత్రివర్గమును బ్రియండుగా రేర్పాటుజేసెదరని అనుకొనుచున్నారు.

ఫ్రెంచి ప్రాంతు ధర అట్టే నిల్చియుండెను.

ఎస్తోనియా తరపున గూఢచారులుగ పనిజేసి రని 18 రషియనులను కాల్చి చంపి రని లెనిన్ గ్రామపార్టీలు చెలుపుచున్నవి.

వేగువీధి విషాదము

25 గురు వీధిలో చనిపోవుట

వియన్నా, మార్చి 8:—15 సైనికులు, 10 మంది పౌరులు చనిపోయిరి 30 సైనికులు 100 ప్రజలు తులగాతులైరి. ఫిరంగిగుండ్లను ప్రేగురాజువీధిలో గొంపోవుచుండగా అవిప్రేరణలకు అడియే దీనికంతకును కారణమనియు, ఎన్నియో ఇండ్లు భ్వంసమాయెననియు ఇంపీరియులు చోలేలు ఎంతయొనవ్వపడెననియు చెలియచున్నది. ఆస్పత్రులన్నియు గాయములు తగిలినవారితో తూణములో నిండిపోయెను. మరణబాధచే కుయ్యాయని వెలుగిడిరి. చాలమందికి కాల్లువరిగిపోయినవి. ప్రదేశమునంతట ప్రజలు ప్రవేశించకుండు సైనికులు ప్రాంతతో చుట్టివేసిరి.

భూత్ నేనాని జన్మదినోత్సవము

లండన్, మార్చి 8:—భూత్ నేనాని 70 వ జన్మదినోత్సవమును అఖండవైభవముతో ఆల్బర్ట్ మందిరమున జరిగెను. ప్రపంచములో అన్ని భాగములనుండి ప్రతినిధులు భూత్ నేనాని గొప్పస్వాగతము నొసగిరి. అన్ని దేశములనుండి అభినందన వాక్త్రులు వచ్చెను. 165000 పౌనులను కట్టుములుగ ఇచ్చిరి. సార్వభౌముడు రాజప్రతినిధిఇచ్చిన అభినందన తంతివార్తలను జదివి వినిపించిరి. సార్వభౌమ సైన్యము రక్షక సైన్యమువారు దొంగతనముచే బ్రతుకు యానాదులు ఎటుకలవాళ్ల జీవితమును బాగుజేసి నిమ్మజాతులలో సాఘికసేవ నెంతయో జేసిరిని రాజప్రతినిధి కొనియండిరి.

వచ్చే 7 సంవత్సరముల లోపుగ రక్షక సైన్యము చేయు ఏర్పాటును భూత్ నేనాని చెలియజేసెనట్లు క్రొత్తగ విదేశములందు రక్షక సైన్యము నేర్పాటు జేసి పనిజేయుట రషియాలోగూడ మరల పనిని ప్రారంభించెదరు దీక్షిణ చీనా రొడిషి యులో పొచ్చుగిను ఆఫ్రికాలోగూడ నెలకొల్పవచ్చును. లండనులో పనిచేయుట కింకను 500000 పౌనులను ఏర్పాటుజేసెదరు. యవారప్రలో గూడ వేయిమంది మత్ప్రచారకులను ఏర్పాటు జేయవచ్చును.

అమెరికాలో 11000 హత్యలు

లండను, మార్చి 8:—న్యూయార్కులో భయమకముగ జరుగుచున్న హత్యలనుగూర్చి విచారించుటకు ఒకకమిషను నేర్పాటుజేయవలెనని న్యూయార్కు గవర్నరు కానడపట్టెలను అడిగిరి. 1921 లో అమెరికాలో 9500, 1922 లో 10000, 1924 లో 11000 మంది హత్యజేసిరి. బ్రిటనులో అంతయు గలిసిన 100 మంది హత్యచేయబడిరి. ఇదే సమయమున న్యూయార్కులో మూల్రేమే 274 హత్యలు జరిగెనట్లు. లండనులో 48 హత్యలే జరిగెననిరి.

చీనాయుద్ధము

రాజిపోకులు ఆగిపోవుట

పికింగును ఏకాకిగజేయుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

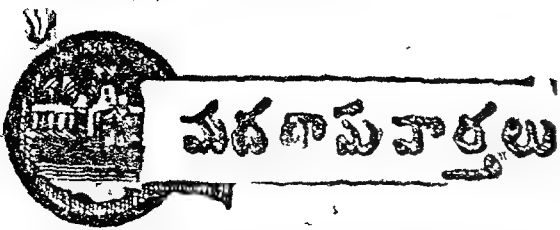
పికింగు, మార్చి 9:—యుద్ధప్రయత్నములచే పికింగు విచ్ఛిన్నములలో ఎవరును లేరు. రైలుదారులను ఆరికట్టిరి. షీహియోనాదివిదాటుటకు ప్రయత్నించు నౌకలన్నిటిని వివక్షగలేకుండ తాక్షాదుర్గములోనున్న వారు కాల్చుచుచున్నారు.

సార్వీ జియను పోగయోడలోనున్న సిబ్బంది ఫిరంగులను వరఫిరంగులను ఒకపరుమకొని కాల్చి అంత గాయములు లేకుండ టిప్పిను జేరిరి. ఇదే ప్రకారము జపాను నౌక జేయనా వానించెను. కాని రాకుండ సమద్రమును మందుగనులమయము జేసిరి.

చీనా పరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

పికింగు, మార్చి 11:—నిన్న తంతిమూలముగ చెలియజేసిన పరిస్థితుల విషయమై ప్రాబోకోలును జేసికొన్న ప్రభుత్వములవారు కలసి సమిష్టిలేఖను చేసావిదేశాంగప్రభుత్వమునకు ఆక్షేపించుచు బంపి టాప్సిను రేవుకు స్వేచ్ఛగబోవుటకు పిలుండునటులను విదేశాంగ నౌకలను రక్షించుటకును తాము చర్యను దీసికొనెద మని భయపెట్టుచున్నారు. చీనా ప్రభుత్వమువారికి ఏర్పాటును జేయనిచో తక్షణము తాము ప్రాబోకోలులో జేప్పిన చర్యను దీసికొనెదమనిరి.

మదరాసు వార్తలు

తంజివార్ల విశేషము:- కలకత్తా, రంగూ ముదుగా వచ్చు తంజివార్లన్నియు ఆలస్యమగుచుండును. మార్గమధ్యన తీగలు చెడినవి. సముద్రముపై వాతావరణము గూడ అనుకూలముగ వేకుండుటయే యిందులకు కారణమని తంజి వార్ల మాపత్నీలు గారు ప్రకటింపుచున్నారు.

రాకపోకలు:- కోటగిరిలో ప్రాచీన పరిశోధక మాపత్నీలుగ నియమింపబడిన హమీదుగారు డిల్లీనుండి, సి. ఎస్. రో. రెండుగారు కాకినాడనుండి, ఎస్. బి. ఇవాన్సుగారు కాలికటునుండి, కొల్లెంగోడురాజుగారు నేడుదయమువచ్చిరి. స్వామి స్వస్థులగారి సతీమతలైలు నిన్నరాత్రి ఇం టుబోయిరి. ఇ. ఎం. బవరగారు తిరుపత్తురువకు, డా॥ గానుగారు నేలమునకు నిన్నరాత్రి బోయిరి.

కార్యరేషను

నియోజకవర్గము జాబితా

కార్యరేషను కమిషనరు జె. వెంకటనారాయణ నాయకుగారు యిట్లు ప్రకటింపుచున్నారు:-

మదరాసులో 80 డివిజనుల నియోజక వర్గముల (వోట రుల) జాబితా 1926- ఏప్రిల్ 1వ తేదీ నుండి పరిపాలనకును.

1925-26 సం॥న తాము చెల్లింప వలసిన పన్ను లన్ని చెల్లించి, 1919 మునిసిపలు చట్టము 47-50 సెక్షనులలో చెప్పి వసతి అర్హులైన రేటుపేయరు లందరి పేర్లు చేర్చబడును.

1925-26 సం॥ ఆరు నెలలకు తక్కువ కాకుండ సాలునకు రూ॥ 50 విలువగల గృహముండు నివాసులందరు, యితర బాక్టీలను చెల్లించిన యున్నచో నియోజకవర్గమునందు చేర్చబడుదురు.

కృషి కేంద్రము జాబితా యందు చేర్చగోరువారందరు మం దుగా బాక్టీయన్న పన్ను చెల్లించి యాదినవ వివరములను రి ప్లైస్ ఆఫీసరునకు తెలియ జేయవలెను (1) పేరు (2) కం ట్రాక్టు (3) విలాసము (4) పత్తులు యెప్పుడు చెల్లించినది. ఇండ్లదెలు మన్న ఓటర్లు యెన్ని నెలలనుండి యెంత అద్దెయిచ్చు చున్నది తెలుపవలెను.

సంగీతసమాజము-మద్రాసు

చెన్నై పురి గోవిందప్ప నాయునిబిది సాం ద ర్య మహా లులో 14-8-26 అదివారం సాయంత్రం 5 1/2 గంటలకు మిన్ కారదా అండ్ సంగ్రా అనుమైనారు సహోదరిలవలన సంగీతపు పాటకచ్చేరి జరుపబడును.

కలకత్తాలో, బి. వప్పర్లు అను వాడు అక్రమిగా మోటారును నడిపినందులకై రాజధాని మేజిస్ట్రేటుచే 8 నెలల కేరెనశిక్షయు 800 రూపాయల జరిమానాయు డింపబడెను. వాడు అప్పీలుచేసుకొనగా న్యాయమూర్తులు ఫగోఫ్యు దువాలో గార్లు సేరమును ఖాయపరచి శిక్షనుమాత్రము 500 రూపాయల జరిమానాగా మార్చిరి.

వీహారు గవర్నరు 9 తేదీ సాయంకాలమున డిల్లీనుండి గువకు వచ్చెను.

క్యాంటన్ ఆన్సెత్రివై దొమ్మి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

క్యాంటన్, మార్చి 10:- నేడయినయము క్యాంటను ఆన్సెత్రివి ముట్టించిరి ఇవరలు వర్కర్లలోని యూనియను ఆన్సెత్రివినవారు సబ్బందినంతను సమైక్యమునటుల చేసిరి. ఒక చినాదాదులను నిర్బంధించలేదు. సమైక్యమిచో చంపెదమనిరి. పోలీసువారి సహాయముగూడ వారు నిరాకరిరి. ఆన్సెత్రి నుండి తీసివేసిరి. 70 రోగులు పీడలపెంటు తిరుగవలసి వచ్చెను.

ఏప్రిల్ 5 తేదీనుండి పనిచేయుగంటలను 39 1/2 నుండి 35 దింటికి హెచ్చుజేయవలెనని మాప్తరు కాటక్ స్పెన్సర్లు సంఘమువారు నిశ్చయించిరి. ఫెడరేషనువారుగూడ సిపార్సు లేసిరి.

వ్యాయామ క్రీడలు

ద॥ బా॥ వ్యాస సంఘమువారి

తెన్ని సు పంచెములు

3 వ నాటి ఆటలు-పుట్టుబాలు పంచెములు

నేటిదినము ఆడబడిన తెన్ని సు పంచెములలో స్టెల్ల వెంకటరామానుజులు, రంగప్రసాదుగారలు, ప్రసాదరావు, సుబ్బారావుగార్లతో నాసినయాట కొంతవరకు ఆకర్షణీయమై యొప్పెను. వెంకటరామానుజులు ప్రసాదుగారల జయించినను వీరు నుడువడిగంత నైపుణ్యమును నిన్నటి యాటయందు గన్ప రుపకాలకపోయిరి. మొదటి సెట్టుకుండు ప్రప్రథమమున ప్రసా దు సర్వీసు మొదలిడెను. రామస్వామిలై ప్రసాదు సర్వీసు జంతుల సమర్థతముగ నోపంగు చాకచక్యముగలను. కాని పద్ధతి లో రామస్వామి తీరు ననుసరించినను అం వింకను సంపూర్ణ ప్రావీణ్యమును బడయలేదు. సర్వీసుచేతనే మొదటి ఆటను గెలి చేసెను. ప్రసాదరావు సుబ్బారావులు చలించి ధైర్యముతో నాడుచువచ్చిరి. క్రమక్రమమున ద్వైత్యతాహములు బురిగిన మొదటి సెట్టును వాగ్గింట ఆటలలో లాకాలేతీ ఆటగాండు గైకొనిరి. రెండవ సెట్టునందు ఆట చాల తీవ్రముగనుండెను. ఇరువురును ఉద్దేశముతో నాడిరి. వెంకటరామానుజులు, రంగ ప్రసాదుగారలు మొదటినుండియు వలసమీపముననేయుండి బం తులునుచ్చిదిమినేయుచుండిరి. కాని ప్రసాదు సుబ్బారావుగార్ లు వానిని చాలవరకు తీయజాలినను ఎంతసేపటికిని “యల్”వద్ద నుండి ఆడుటయే (Baseline Play) గాని వల సమీ పమునకు రారెరి. వారి యాటయంతయు దాదాపు సంగత్యు మత్రమే. సుబ్బారావు కొన్ని సందర్భములందు జూపిన ఆట గరిణీయును. క్రమమున ఆభ్యాసముండిన త్వరలో చక్కని ఆటగాడవటకు సందియములేదు. రెండవ సెట్టునందును తమ క్షేపించన లేక కడు సమర్థతతో నాడి ప్రతికక్షులను “ముప్పు తిప్పలు” బెట్టించినను తుడుకు వెంకటరామానుజులు పక్షమే 7 ట 9 ఆటలతో గెలిచెను. 3 వ సెట్టునందు లాకాలేతీవారు చాల డస్సిపోయిరి. ఇటువై ఆటయందంతయు ప్రసాదు, వెం కటరామానుజుల పక్షమే జయమందెను.

సింగిల్సులో కాప్టెను గ్రాంధి విశ్వనాథనుతో నాడెను. మొదటి సెట్టునందు గ్రాంధి విశ్వనాథనుకు తీసిపోక ఆడినను తుడుకు ఓడిపోయెను. కృష్ణమూర్తిచేతికి రాజగోపాలసాని ఎండు మను చాలనివాడాయెను.

ఫలితములు

గ్రాంధి విశ్వనాథనుచే వోడిపోయెను.

10-8; 6-1;

యస్. కృష్ణమూర్తి, రాజగోపాలసాని నోడించెను. 6-1; 6-1;

వెంకటరామానుజులు రంగప్రసాదుగారలు ప్రసాదరావు సుబ్బారావుల నోడించిరి.

4-6; 9-7; 6-1;

రేవటి ఆటలు

బి. వెంకటనారాయణ బి. ఆర్. రాజగోపాలన్ తో డను, కె. ఆర్. రావు (బందరు) డి. పార్థసారధిరావుతోడను, కమలాకరరావు, మరియ్యకరు, నారాయణస్వామి జట్టుతోను, గ్రాంటుసతి, శ్రీనివాసాచారిగారలు, గాంధీ టెన్నిస్ ఆమ్స్ట్రాంగు సతిగారలతోను ఆడెదరు.

* * *

పుట్టుబాలు పంచెము

లలో తిలకు మెమోరియల్ క్లబ్బువారు, మదరాసు క్రీడ్సు స్కూలువారిలో నాడి జయించిరి. తిలకు మెమోరి యల్ క్లబ్బువారు రెండవవారి కన్నను చాల బలముగ పక్షము నిన్నటి వీరియాటను జూచిన వీరు కడవటి పంచెములవరకైన నిలిచెదరని తోచుచున్నది. వీరిలో నెంటరు, మడియడను, ఫా ర్వర్లును చాల బాగుగ నాడిరి. మొదటి అరగంటనుండె 4 గో లులను గ్రావించిరి. రెండవ అరగంటలో ప్రతిపక్షమువారు సమ్మ ను సంగక్షించుకొనుటకు యత్నించుచుండిరి. బంతి ఎల్లపుడు క్రీడ్సు స్కూలువారి గోలుయొద్దనే ఉండెను. గంటముగ యాటకు ముందుగ ఒకటివెంట నొకటిగ అతిశ్రమకాలములో మరి మూడుగోలులాయెను.

* * *

తిలకు మెమోరియల్ క్లబ్బువారు మదరాసు క్రీడ్సు స్కూలువారిపై 7 గోలులతో జయమందిరి.

* * *

రేపు వై. యం. బి. వాడు బి. అండ్ సి. విల్లు వ్యాయామసంఘముతో నాడెదరు.

* * *

బెజవాడ తెన్ని సు పంచెములు

(9-3-26)

ఈ పంచెములు మగియనున్నవి. 9 వ తేదీన మూడు పంచెములు జరిగెను. నాటియాట అత్యద్భుతముగ చూడదగి యుండునని వలుపురు ప్రేక్షకులు వచ్చిరి. అన్నిరోజులకన్న నిన్నటి ఆట చాల బాగున్నది.

నారాయణమూర్తి కొంగారవేలుగార్ల సింగిల్సుపోటీ సగములో నిలిచిపోయెను. తిగి నేడు మొదటినుండియు ఆడిరి. ఇద్దరు గూడ కడు చమత్కారముగ ఆడి ప్రేక్షకుల కానందము కలుగ జేసిరి. కొంగారవేలుగారు మోపెన దెబ్బల గొట్టుచు, ప్రత్యేకి కలవిగాని సర్వీసుజేయుచు సమయము చిక్కినపుడెల్ల బంతినూ చి వేయుచు దివ్యముగ నాడిరి. ప్రత్యేకియను నారాయణమూ ర్తిగారు యెక్కువకాంతముగ చిన్న దెబ్బల గొట్టుచు, ప్రతి బం తియు సభాయము పరిశీలించి బాగ్రతనా అందకుండ వేయుచు వలవద్దకు తరచువచ్చుచు తమకు సహజమయిన చమత్కారపు ఆట నాడిరి. కొంగారవేలుగారు ఆటచక్కదనమును జూపిరి. మూర్తిగారు యెక్కుల కిట్టింపు జూచిరి. కొంగారవేలు ప్రా రంభమునందే గాబరాపడినట్టిగవడిరి. వరుసుగ తప్పుడు సర్వీసు లుజేసిరి.

నారాయణమూర్తిగారు ఆటప్రారంభించి మొదటి ఆట ఓడిరి. కొంగారవేలుగారు తరువాత రెండు ఓడిరి. పిమ్మట నొకటి గెల్చిరిగాని మరల వరుసగ మూర్తిగారు 3 ఆటల గెల్చిరి. ఏడాటలలో మూర్తిగారు 5 కొంగారవేలుగారు 4 ఉండెను. తరువాత ఒక ఆటను సింగారవేలుగారు గెల్చిరి. వెంట నే మూర్తిగారు చివరఆటను గెల్చి 6-3 తో సెటు ముగించిరి. రెండవ సెట్టులో ముందు మూడుఆటలు గెల్చి ఒకటి ఓడి పిమ్మ ట చివరవరకు గెల్చి పంచెము గెల్చిరి.

బి. సుబ్బయ్యగారు, బి. కామేశ్వరరావుగారిలో నాడిరి. లక్ష్మీనారాయణగారు పంచెము వదలుకొనిరి. సుబ్బయ్యగారు ప్రారంభము నుండియు తీవ్రముగ నాడి పగ సాధించునట్లుగా మొదటి సెట్టు పూర్తిగ సున్న జాట్రి, రెండవ సెట్టు లో మాత్రము 2 ఆటలకు ప్రత్యేకి కొనంగిరి.

డబుల్సు పోటీలో నారాయణమూర్తి జి. లక్ష్మీనా రాయణ గార్లు కృష్ణరావు కోటేశ్వరరావుగార్లతో నాడిరి. మోలే కృష్ణరావుగారు అత్యద్భుతమైన ఆట జూపిరిని చెప్ప వచ్చును. నారాయణమూర్తిపక్షమువారు సుకుపుగ రెండు సెట్టులను గెల్చిరి.

ఫలితములు

సింగిల్సు:- నారాయణమూర్తిగారు కొంగారవేలుగారిని ఓడించిరి. 6-3; 6-1.

బి. సుబ్బయ్యగారు కామేశ్వరరావుగారిని ఓడించిరి. 6-0; 6-2,

డబుల్సు:- నారాయణమూర్తి లక్ష్మీనారాయణ గార్లు ఎం. కృష్ణరావు కోటేశ్వరరావుగార్ల నోడించిరి. 6-4; 6-2.

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

హిందూ మహాసభ

డిల్లీ, మార్చి 10:- హిందూ మహాసభ సన్మానసంఘ మయొక్క సబు కమిటీ వారు చిత్తు తీర్మానమునను తయారుజేసినట్లు తెలియుచున్నది. కాన్సిలు ఎన్నికల సందర్భ మున ఎన్నికలకు పోవద్దనియు హిందువులకు భిన్నముగానున్న అభ్యర్థనలను ప్రతిఘటించు హక్కును నిలికాయునుకొనవలసినద నియు నీకమిటీవారు మహాసభకు సలహా జేయుచున్నారు.

ఆంధ్రపరిశోధక విశ్వవిద్యాలయము (ఆంధ్రభారతీయ) అధ్యక్షులు ఇటుల వ్రాయుచున్నారు. ఈనెల 18వ తేదీ శనివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు మదరాసులో, ఆంధ్ర ప్రతికాకార్యాలయమున విశ్వవిద్యాలయసభ్యులసభయొకటిజరు గును. ప్రభుత్వమువారి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టము అనుబ ల్లోనికి రాబోవుచున్నందున ఆంధ్రపరిశోధక విశ్వవిద్యాలయము వారు ఇకముందు చేయవలసిన పనిని ఈసభలో ఆలోచించబడి, ర్ణయింపబడును. సభ్యులందరును సభకు విచ్చేయప్రాధీకులు

భారత ప్రభుత్వపు

బడ్జెటు

బుధవారము చర్చ

డిమాండులన్నియు కోతలు లేకుండ నంగీకరింప

బడుట

కానీకాదు కేయవలె నని రంగాచారి గారి

ఉపపాదనము

ఆర్థికసభ్యుడు వల్ల కాదనుట

(అసోసియేటెడ్స్ ప్రెస్)

డిల్లీ, మార్చి 10:—భారతశాసనసభ మరల సేద సమావేశమయ్యెను. బడ్జెటుచర్చ కిది మూడవరోజు.

కర్నూలు ముల్కానీ సాక్ష్యము

నియోగిగారు కర్నూలు ముల్కానీ జేయిలు కమిటీయెంటుట నిచ్చిన సాక్ష్యమునుగూర్చి యడుగగా, సర్ అలెగ్జాండరు మస్టి మను ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు సాక్ష్యముతయును బహిరంగముగ నే పుచ్చుకొనుటవలన జేయిలు కమిటీ సాక్ష్యము ప్రకటింప లేదనియు, ప్రకటించుటవలన లాభ ముండదని తలంపబడె నని యు జెప్పిరి. 1921 జూలైలో కర్నూలు ముల్కానీ సాక్ష్యమును ప్రత్యేకముగ ప్రభుత్వమును ప్రకటింపగోరి గాని కొన్నిమాస ములైనపిదప సాక్ష్యమును ప్రకటింపవద్దని నిర్ణయింపబడెను. హోంమెంబరు యింకను యిట్లు జెప్పెను:—“కర్నూలు ముల్కానీ సాక్ష్యముదంతములో కారాగారశిక్ష తరతమంబులు పోలీసువారి చే నిర్ణయింపబడునని తెలుపబడె నని చెప్పినవిషయము జేయిలు ఇవన్నెత్తురు జెనరలు ఒకలేఖ వ్రాయుచు ఏకాంతవాసశిక్ష పోలీసు నిర్ణయమునబట్టి యుండెననియు స్టేటు ఖైదీలను యితరులను జేరుజేయవలసిన యవసరము గల దనియు జెప్పినదానిపై వాధారపడి యుండెను. అట్టిఖైదీల శిక్షవిషయము పోలీసువారి చేగాక రాజప్రతినిధి సమాలో చకయుతుడై నిర్ణయించునని గాని సభ్యులకు దెలిసియే యుండును. లెప్టి నెంటు కర్నూలు ముల్కానీ చార్జీలో నంగీకరించిన ఖైదీల పేర్లను నేను చెబువలయును. అవిషయము పట్టుకట్టుచున్న యిప్పుడు తేలదు. అందులకు కొంతకాలము పరిశ్రమ జేయవలసియుండును.

దీనిపై చాల సమీక్షించుట ప్రశ్న లగుగలదెను. అందు రామచంద్రరావుగారు, రంగాచార్యుగారు, కే. సి. నియోగి బి. దాసుగారు పాల్గొనిరి. జేయిలు కమిటీ కర్నూలు ముల్కానీ సాక్ష్యమును నవలె యేల యెత్తుకొనలేదనియు, ప్రభుత్వము వారు దానిని ప్రమతింపవద్దని యేల నిశ్చయించిరనియు రామచంద్రరావు గారడిగిరి.

హోంమెంబరుగారు యిన్ని సంవత్సరములైనపిదప జేయిలు కమిటీ సాక్ష్యమును ప్రోసివేయుట కేయి కారణము వచ్చెనో చెప్పవలయునని. కమిటీ యీసాక్ష్యమును ప్రోసివేయుటవలన ప్రభుత్వమువారు దానిని ప్రమతింపలేదు.

ఈ నిదర్శనమునుబట్టిమాడ ప్రభుత్వము హోంమెంబరుగారు యితరశిక్షలలోగూడ సాక్ష్యములను తామిష్టము నచ్చిన వారి నే యంగీకరించుచు నివేదికలను తయారుజేయుచుండురాయని రంగాచార్యుగారు రడిగిరి.

హోంమెంబరు అట్లు కాదనెను.

ఏకాంతవాసశిక్ష తరతమంబులను పోలీసు లసహజబట్టి నిర్ణయించెదరను విషయము అసత్యమనియు పారబాటు చెప్పినదనియు తలంచెదరాయని నియోగి గారు రడిగిరి.

హోంమెంబరు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు అటుల చెలియక చెప్పియుండినది చెప్పిరి.

సీమలో భారతవిద్యార్థులు - కమ్యూనిస్టు

ప్రచారము

చున్నారాగూర్కప్రశ్న నడుపమ లందును టైములో హైకమావనకు సర్ అతులచట్టి ప్రమతించిన యుత్తరమునంగు కమ్యూనిస్టు ప్రచారమునకై సర్వసాధారణమైన యిద్దగు అండగుగాద్యుయేట్లుగూడ భారతీయులు గారు రన్న విషయము దెప్పిరి.

సర్ అలెగ్జాండరు మస్టిమను ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఆస్స ఫగ్గులో కమ్యూనిస్టు ప్రచారములు భారతీయులని నూచించు నటుల తా నేమియు జెప్పలేదనిరి.

ఆయన చెప్పినది ఆస్సఫగ్గులోని భారతవిద్యార్థుల రాజభక్తిభావమును చెడగొట్టుటకై దుష్ప్రయత్నములు జరుగుచుండెననియు, వారలు విప్లవప్రయత్నములలో జేరునటుల ప్రోత్సాహము జరుగుచుండెననియు, చాలల సాప్రయత్నములను లోబడకుండునటుల రక్షింపవలసిన యవసరము గలదనిమాత్రమే భారత విద్యార్థులు కమ్యూనిస్టు ప్రచారములందు పాల్గొనుట లేదని తెలుపుటకు చుట్టాలుగారు వాంఛించునెడల తాముగూడ నందేకమయ్యెదనని హోంమెంబరుగారు నుడివిరి.

దాదాపు 20 ప్రశ్నలను ప్రత్యుత్తరమొసంగబడెను.

నల్లమందు

అంతట నల్లమందు డిమాండుపై చర్చను 50 చేరిలు బ్లాకటు ప్రారంభించెను.

ఈసంవత్సరమే ప్రారంభమజేసి నల్లమందు వాడుకను పూర్తిగ మాను నటుల జేయవలెనని తెలుపుటకై డాక్టరు లోహోకరు 80 లక్షలు డిమాండులో తగ్గింపవలెనని యుపపాదించిరి. స్టేటు కార్మికులలో రాజప్రతినిధి నల్లమందు విషయమై చెప్పిన విధానము యెరుమతి నాపుటకు చెబువలెనని గాని యీ దేశములో వాడుక నాపు విషయమై అసలే యెత్తుకొనరైరి.

సర్ జేసిలు బ్లాకటు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు నల్లమందు సాగుజేయు ప్రదేశము తగ్గింపబడె ననియు, యీసంవత్సరము గతవత్సరముకన్న అంచనాలో 78 లక్షలు తగ్గింపబడె ననియు జెప్పిరి. ఈ యుపపాదనను ఓడిపోయెను.

నల్లమందువిషయమై ప్రభుత్వవిధానమును చర్చించుటకు గాను డాక్టరు దత్తా 100 రూపాయలకోత నుపపాదించిరి. ప్రభుత్వమువారు నెమ్మదిగ భారతదేశమునుండి యెరుమతి తగ్గించునటుల నుద్దేశించినందుల కాయన అభినందించెను. ఎరుమతి పూర్తిగ నాపివేయబడెను. గత వత్సరముచర్చ నిష్ఫలము గా లేదు.

డాక్టరు దత్తాగారు ఇంకను మాట్లాడుచు ప్రభుత్వము వారికి ప్రాచ్యదేశవ్యాపారము పోవుచున్నదని నూచించిరి. ఎరుమతి అసలే లేకుండ జేయునట్టి విధానము అత్యంతమైన అభివృద్ధిమని ఆయన తలంచెను. గతవత్సరము యీ దేశమున నల్లమందువాడుక విషయమై విచారించుటగూర్చి మరీయొకసారి ఆలోచించెద మనియు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములతో సంప్రతిం చెద మనియు సర్ జేసిలు బ్లాకటు చెల్లెను. ఆయన ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరము లిచ్చుచు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల ప్రత్యుత్తరములు వచ్చె ననియు బాగ్రత్తగ పరిశీలించబడుచుండెననియు చెప్పిరి. కాని నేవనలు క్రిష్టియను కాన్సిలు కార్యదర్శి ఒక రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు వ్రాయగా వారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సర్ జేసిలు బ్లాకటుగారు విచారించెదమని చెప్పిన చర్చవిషయము తెలియదని చెప్పుచు ఆచచ్చ జరిగిన దాని కానీ ఆరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు బంపవలసినదిగ నేవనలు కాన్సిలు కోరిరి. (నవ్వు) 1892 రాయలు కమిషను నల్లమందు మందుగ నుపయోగపడెనను వాద మిప్పుడు పోయినటుల తమయభిప్రాయ మని డాక్టరు దత్తా చెల్లెను. వైద్యశాస్త్ర ముగ్ధిని వినివినది నల్లమందును విషముగ పరిగణింపబడెను. ఆయన పారిశ్రామికప్రదేశములలో నల్లమందు వలన పిల్లలెటుల చెడిపోవుచున్నదియు జెప్పిరి. తొగాలుప్రభుత్వము తయారుజేసినవిషయముల చట్టములో నల్లమందు గూడ విషముగ జేర్చబడినటుల డాక్టరు దత్తాచూచెను. ఆయన ఆసాములో నొకకమిటీ నివేదికనుగూర్చియు పత్తుల విచారణసంఘ నివేదికనుగూర్చియు చెల్లెను పత్తులవిచారణసంఘము అగిఘరు ఫ్యాక్టరీలో యీయారనున్న నల్లమందు కావలసిన దానికన్న నెక్కువనియు నీకముందు నల్లమందును అమ్మలగకాక మాత్రము కట్టించి అమ్మలకే ననియు, దానితో దొంగ వ్యాపారములు తగ్గననియు నూచించిరి. భారతదేశమున కంతకును సంయుక్త విధానముండునెడల యిది జరుగ గలదు. ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారు సరియైన విధానమును తయారుజేయుటపు అసాధికార లోద్వేషమును అంగీకరించెద రని ఆయన తలంచెను. (నవ్వు)

ఆర్థికసభ్యుని ప్రత్యుత్తరము

సర్ జేసిలు బ్లాకటు డాక్టరు దత్తాగారు నల్లమందును గూర్చి యెప్పుడు మాట్లాడినను సాంపుగనుండునని చెప్పిరి. కాని ఆయన, ఉపపాదకుడు చెప్పిన విషయము లన్నిటిని ఎత్తుకొన

దలంపలేను. ఎగువ తి విధానముగూర్చిన తీర్మానము తప్పరలో నచ్చును. అంతర్జాతీయ బాన్ధుత్వలనల భారతప్రభుత్వ యము నిజముగ తగ్గిపోవును. ఈదేశమున నల్లమందు వాడుక తగ్గించువిషయమున నిది ప్రజాయుక్తశాఖను సంబంధించియునది. ఒక ఆసాములోమాత్ర మిటులలేదు. అచటగూడ ప్రజాంత్తముచేయబడును. నుర 1898 రాయలుకమిషనునూచనల, పరిశీలించవలసినవి అసర మున్నదేమో చెల్లుటకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు మరల వ్రాయబడెనని ఆయన దత్తాగారికిజె నెను. రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల అభిప్రాయము లన్నియు ఆరోః చెబువలసి మిరి. కాని క్రొత్తగ మరీయొక విచారణ జరుగటకు అవసరములేదని రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల అభిప్రాయము. ఆయన సభవారికి చెబువలెను. ఆయనకు వాడుకను తగ్గించ మార్గముల వారయవలసినదిగ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు కోరబడెను. డాక్టరు దత్తాగారి ప్రసంగము జూడ యీ నల్లమందు దోషము దేశ వంశటను వ్యాపించినటుల ఆర్థికసభ్యునకు దోచెను. భారతదేశము నల్లమందుగాని సారాగాని వాడుకలో మితముగనుండెనని ఆయన దలంచెను. నల్లమందు వినియోగమో దుర్వినియోగమో చాల తక్కువగనుండెను. మూల్యముల కష్టముల దాటుటకు రెవిన్యూ సెంట్రలుబోర్డు అధికారుల సమావేశము జరుగునని ఆయన సభవారికి చెల్లెను. ప్రభుత్వము వారి విషయమై యిదివరకే విచారణ జరుపుచుండిరి. ఈ సమావేశంతయు వేసంగిలో విచారించబడును. కాబట్టి ఆయన డాక్టరు దత్తాగారి యుపపాదనము నుపసహరించుకొనగోరిరి.

ప్రభుత్వమువారు బైబిలారి ఒత్తిడికి లొంగిపోవుచున్నారని రంగాచార్యుగారు తలంచిరి. ప్రభుత్వవిధానము తృప్తికరముగనుండెనని ఆయన ఒకప్పుకొనుచు ప్రభుత్వమువారు భయపడనక్కరలేదని.

రామచంద్రరావుగారు రంగాచార్యుగారు గారి వైఖరిని జూచి ఆశ్చర్యమును దెప్పిరి. (నవ్వు)నల్లమందువాడుకను పూర్తిగా లేకుండజేయుటకు అనవరతమును అభివృద్ధివిధాన ముండవలెనని ఆయన చెల్లెను. ప్రభుత్వము ఆసాము విచారణ సంఘ నూచనలను అనుకూలముగ స్వీకరమును నున్నవానిని విచారించవలెనని ఆయన అడిగెను.

డాక్టరు దత్తా రెవయ్యుపపాదనము నుపసహరించుకొనలేదు. వోటుకుపెట్టగా నది ప్రోసివేయబడెను. 42 మంది ప్రతిపాలముగను 81మంది అనుకూలముగ నుండిరి.

స్టాంపులు

సర్ శివస్వామి అయ్యరు ‘స్టాంపుల’డిమాండు క్రింద 100 రూపాయలు తగ్గింపవలెనని యుపపాదించిరి. ఈ శాఖ యందు ఇంగ్లీషు ఖర్చులు యెక్కువగుచున్నవిషయమును వాడు చెప్పిరి. లాయరుగారు సందర్భముల వివరించినపిదప సీయుపవాదన ముపసహరించుకొనబడెను. స్టాంపు డిమాండు తగ్గిపు యేమియు లేకుండ నంగీకరింపబడెను.

అడవులు

రంగాచార్యుగారు రంతట ‘అడవుల’క్రింద 5 రూపాయలు తగ్గింపవలెనని యుపపాదించుచు యీశాఖయందు భారతీయులనే మాత్ర మెక్కువగజేర్చుకొనుమండికో భారతీయుల కేమాత్ర నుపకాశము కీయబడుచుండెనో తెలుసుకొన గోరిరి.

భోధుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు యీశాఖయందు భారతీయుల నెక్కువజేర్చుకొనుటలో జరుగుచున్న యస్పష్ట విరుద్ధవాక్యముగాదని తలంచితమని చెప్పిరి. 1913 సంవత్సరములో నే భారతీయులు అడవుల సర్వీసులో చామంది చేర్చుకొనబడిరి. వారలకు ప్రత్యేక మున్నతోద్యోగములిచ్చుట కింకను పరిష్కరము గాలేదు. కావలసిన నుణవిశేషములుగల భారతీయులున్నపుడు వారల కవకాశమీయబడును. ఈసంవత్సరాంతమునకు ప్రభుత్వమువారు స్థాపించునట్లు క్రొత్త కళాశాల విషయమై పూర్తివివరములు త్వరలోనే దెలియును. ఈప్రారంభింప నున్నకళాశాలలో చదువునట్లు భారతదేశమునందున్న విపత్తుల నల్లను సంపాదించు డిస్టామావలన అలవికాఖ కాస్త్రు మంతయు దెలియగలదు. ఈకళాశాలఅడవులశాఖఅప్రెంటిసులగను యితర విద్యార్థులను, భారతసంస్థానముల యొక్కయు, రాష్ట్రముల యొక్కయు విద్యార్థులను ప్రారంభము జేయబడును. ఇందు ప్రపంచములో అన్ని భాగములకుండియు విద్యార్థులువచ్చుచేరెదనని తలంపబడుచున్నది. విద్యార్థులకు ప్రైయినింగు ఖర్చు సెల్ల ముపకు 2400 రూపాయలగును. కళాశాలయందేర్పగువోపు వనతులబట్టి యిది యెక్కువగాదు.

ఇరిగేషను

బి. దాసుగారు రంతట ఇరిగేషనుక్రింద తగ్గదల నుపపాదించిరి. ఆయన వరదలు కలుపు నివారణనుగూర్చి చర్చించిరి.

బిస్మిల్లాహ్ భారతదేశమున దివరభాగములందును పురుషులు సాధారణమైపోయినవి. వీరికి కారణము నీరుపోవు వనరులు సరిగా లేకపోవుటయు, రైలురోడ్ల కట్టలు సరిగాలేకుండుటయు నని ఆశయపెట్టెను. రాష్ట్రీయప్రభుత్వము లీవిషయమై శ్రద్ధవహించునట్లు భారత ప్రభుత్వము జేయవలయును. ఈవిషయమున భారత ప్రభుత్వవిధానము, ఏమి చేసినది ఆయన ఆడిగెను.

సర్. బి. యె. మిత్ర ప్రభుత్వతరమువచ్చుచు వరద లీ ఒక్క దేశమునకే వచ్చినవిగావనియు, రమ్యలోను, ఇంగ్లాండు లోను కొద్దిమాసముల క్రిందనే వరదలు వచ్చినవియు చెప్పిరి. వరదలవిషయమున భారతప్రభుత్వ మెప్పుడును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు సహాయముజేయ సిద్ధముగ నుండెను. ఇంతవరకే రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముగాని సహాయము గావలెనని కోరలేదు. ఇదిగోమన విజ్ఞులవలన వచ్చు వరదలవిషయముగూడ రాష్ట్రీయ మయమై యున్నది. భారత ప్రభుత్వమువారిందు జోక్యము లుగజేసికొనవలయు.

తగ్గుల యుపపాదన మోషిపోయెను. అసలు అంగీకరింపబడెను.

పోస్టు, టెలిగ్రాఫులు

రామయ్యంగారు పోస్టు టెలిగ్రాఫుల డిమాండులో ౬౦ లక్షలు తగ్గింపవలెనని యుపపాదించుచు యిందువలన పరిపాలనమునకు నష్టము గలుగదనియు, పోస్టు ఉద్యోగులకు కావలసిన సౌకర్యములు జేసిన పిదప క్రొత్త పనులకు మాత్రము తగ్గుననియు చెప్పిరి. రయాను కమిటీ ఓలహాలను చాలవరకాచరణలో బెట్టునెడల ౮౦ లక్షలు ఆదాగల్గును.

ఓలహారాసంకరము అసెంబ్లీ సమావేశమైనపుడు రామయ్యంగారు యింకను మాట్లాడుచు పోస్టు కాఖాయందు డిప్రీసియేషను నిబంధనలను అసెంబ్లీ అంగీకరింపలేదని చెప్పిరి. టెలిగ్రాఫు కాఖు 25 లక్షలకన్న యెక్కువ డిప్రీసియేషను నిధి యుండరాదు. ఆయన అందున్న కష్టములను చెప్పెను. కాని యెంట్లొందినో టెలిగ్రాఫీస్టులను దీసికొనియుండ యింకను 7౦ మంది ప్యాపెయర్స్ యొక్కముకొరకున్నారని చెప్పిరి. ఈ కాఖు టెలిగ్రాఫుల కొంతకాలము క్రొత్తారలను జేర్చుకొనవచ్చు బాగుండును. రయానుకమిటీ ఓలహాల వాచరణలో బెట్టుటలను 83 లక్షలు ఆదాయును. 19 లక్షలువడ్డీ ఖర్చులను, 7 లక్షలు డిప్రీసియేషను ఫండులోను, రెవిన్యూనుండి కాపిటుఖర్చులో కొంతయు నిలవయ్యును.

సర్దారు ముటలికు, కోమగారలు పోస్టుల అక్కాంటును గూర్చి కొన్ని ఓలహాలనిచ్చిరి. రంగాచార్యుగారు పోస్టుల కేట్లు తగ్గించుటకు కాలము వచ్చినదని చెప్పిరి.

సర్. బేసిలు బ్లాకలు:—మేము చేయవలయు.

రంగాచార్యుగారు:—అట్లైన యెడల ప్రభుత్వము ప్రజాదృష్టియందు నిండా వ్రేమును. అధ్యక్షుడేమియన్నను యీ సభ యింకను ప్రజాప్రాతిభ్యము విహించుచున్నది. కానీ కార్డు జేయవలెనని మేము గోరుచున్నాము. గత కొలది వత్సరములనుండియు యీ కాఖు డిమాండులకు వోటు జేయుచుంటిని. మీకిప్పుడు నిలవ బడ్డెలు వచ్చినది. పురాతన భవనముల క్రైస్తవులకు 60 లక్షల నిచ్చుటకు బదులు కానీకార్డు నేల జేయ గూడదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రజాక్షేమమునకు తగిన పని నిచట జేయవలయున్నామని లేచిపోయిరి. రామయ్యంగారు యేదో విధముగ జూపిన ఖర్చులను తగ్గించుటలో మిరు తోడ్పడమిదై ఆనింద నుండుకొనెరా?

రామచంద్రరావుగారు లెక్కలను లాభ నష్టముల క్రింద వ్రాయుటవలన ఆర్థిక కాఖుకు 50 లక్షలు మిగిలెనని చెప్పిరి. పోస్టుల కేట్లబిడ్డ జేయుటవలన 12 కోట్ల 50 లక్షలు ఉత్తరములు కార్డులు తగ్గిపోయెనని గత 30 యెండ్లలోను కాపిటుల పనులకు రెవిన్యూనుండి ఖర్చుపెట్టబడెను. ఆయన ప్రభుత్వము వారిని కేట్లు తగ్గింపవలెనని కోరిరి.

సర్. బి. యె. మిత్ర లెక్కలను జూపి ప్రభుత్వము వారు ఇంచిత కే ఫు క మి టీ స ల హ ల ప్ర కార ము ఖర్చులను తగ్గించిరి ని చెప్పిరి. 1921-27 సం॥ ము న కు ప్రభుత్వమువారు కావలసిన దానికన్న యెక్కువ అంచనావేయ లేదు. సర్. బి. యె. మిత్రగారింకను మాట్లాడుచు రయాను కమిటీ సభలోనుండెల్ల వానివాచరణలో బెట్టుటయందు జరిగిన ఆలస్యమును వివరించిరి. ఖర్చులలో తగ్గింప వీలులేదని ఆయన చెప్పెను. ఇంతకు తక్కువ మొత్తముతో నీకాఖునడువ వీలు లేదు. సర్. బి. యె. మిత్ర గంటకుపైగా మాట్లాడి తాము అవసరమున ప్రస్తుతమైన ఆంధ్రములన్నిటికి ప్రభుత్వతరమువచ్చిరి నని, భలించిరి.

సర్ హరిసింగుగారు:—అట్టిదేమియు జరగలేదు.

సర్ మిత్ర:—అందుకు యితర కారణము లున్నవని నాకు దెలియును.

వెంకటపతి రాజుగారు పోస్టులకేట్లు నింకను తగ్గింపవలెనని చెప్పిరి.

సర్ బేసిలు బ్లాకలు:—కేట్లు తగ్గింపవలెనన్న భరలు మా రవలెననియు, పన్నులు యెక్కువజేయవలె ననియు చెప్పిరి. (లేదు. లేదు. వ్యయము తగ్గింపవచ్చును. కార్డుమాత్రము మాకు కానీగావలెను అనికేకలు)

సర్ బేసిలు బ్లాకలు:—అది సాధ్యముగాదు. కేట్లు తగ్గించునెడల పనివాగా సాగదు. కావలెనన్న నిలవను 50లక్షలు తగ్గించుకొనవచ్చును. ౬౦ లక్షలకొక ఓడిపోయెను. 28 మంది అనుకూలముగను, 42 మంది ప్రతిహేళముగ నుండిరి.

జోషీగారు లేచే సరికి మార్కో, మార్కోనును కేకలు వేసిరి.

అధ్యక్షుడు:—గొల్ సభ్యునకు అధ్యక్షుడే అడ్డును వచ్చి ఉపపాదించుకొ కో ఉపసంహరించుకొనుటకో అధికారము నీయవలయును.

పోస్టుల పనివారల కష్టములను దెల్పుటకు వేయిరూపాయల కొత నుపపాదించెదనని జోషీగారినిరి. పట్టాములందలి పోస్టునుమాస్తాలకు జేసిన సహాయమునకు ఆయన సర్. బి. యె. మిత్రగారికి కృతజ్ఞతను చెప్పెను. కాని అది చాలదని చెప్పెను. గుమాస్తాలకు ఏకాంతయొ న్యాయము జరిగిన బంట్లోతుల కేమి యు జరుగలేదు. ఆయన రన్నరలయొక్క కష్టములనున్ను, గ్రామములలో జరిగి బట్టాడా జేయువారికిని ఊళ్లో జేయు లు పరిశీలుభేదమునుచెప్పెను. సర్. బి. యె. మిత్ర పోస్టు వాకిని యెప్పుడేతముల పనివారలు చెమట నోడ్చి పనిజేసెద రని యొప్పుకొనిరి. వారి విషయము సానుభూతితో నాలో చింపవలెనని ఆయన గోరెను.

డాక్టరు లోహాకోకరు తపాలా బంట్లోతులకు లోకలు అలవెన్న నీయవలెనని చెప్పిరి. రెయిల్వేమెయిలు సర్వీసు పని వారలుగూడ యిండ్లువిడిచి పోయినపుడు అలవెన్న లీక్షవలె ననియు, రైల్వేస్టేషనులవద్ద వారిభోజనముఖర్చు చాల యగు ననియు చెప్పిరి.

సర్. బి. యె. మిత్రగారు తమకు, ముందుకు బోయిన గొయ్యి చెనుకకు బోయిన నుయ్యిగ నున్నదని చెప్పిరి. (నవ్వు) కొద్ది నిమిషములక్రిందనే సభవారు 50 లక్షల కొతకు ఒత్తి జేసిరి. ఇప్పుడు జోషీగారు యెక్కువఖర్చుజేసి అందరకును జీతము లెక్కువ జేయగోరుచున్నాడు.

సర్ భూపేంద్రనాథ్ తాను పోస్టులపనివారలు చెమట నోడ్చి పనిజేయుచున్నారని చెప్పలేదని జోషీగారు చెప్పిన దానిని సర్జి జేసిరి. ఆయన జెప్పినది పోస్టుల కేట్లు తగ్గించు నెడల ట్రాఫిక్ యెక్కువగునెడల యెక్కువ పనిని జేయించ వలసియుండు ననియే ఆయన యింకను పోస్టుల కాకోద్యోగుల కష్టములకు విచారించుచుండెను. వీలైన వానికెల్ల నాపివేయును. జోషీగారుకు లోహాకోకరుగా రును చెప్పిన ఆక్షేపాల నాయన అంగీకరింపలేదు. జోషీగారి యుపపాదనము వోటుకు పెట్టగా, త్రోసివేయబడెను.

డి. బి. రంగాచారిగారు 100 రూపాయల కొత నుప పాదించిరి. టెలిగ్రాఫు టెలిఫోను కాఖులు నష్టముతో పని జేయుచుండె నని ఆయన చెప్పెను. దీనికి కారణము వార్తలకు కావలసినవానికన్న ఆవరేటరు లెక్కువగ నుండెను. స్టేషను టెలిగ్రాఫీస్టులకన్న జెవరలు సర్వీసు టెలిగ్రాఫీస్టు లెక్కువగ నుండిరి. జెవరలు సర్వీసు పనివారలు భారతదేశములో నెక్కడ నైనను పనిజేయవలసియుండును. రయాను కమిటీసభలో ప్రకారము రెండు రకముల టెలిగ్రాఫీస్టులను సమము జేయవలె నని ఆయన గోరెను. టెలిగ్రాఫు కేట్లు నెక్కువ జేసిగాక రయాను కమిటీ నూచించిన ప్రకారము ఖర్చులను తగ్గించుకొని ఆకాఖు ఖర్చులకు భరించుకొనునట్లు చేయవలెను. డాక్టరులోహాకోకరు గారి కాఖుకు లాభము వచ్చునట్లు జేయవలెనని కోరిరి.

సర్. బి. యె. మిత్ర డిపార్టుమెంటులు టెలిగ్రాఫీస్టు లకేవర భవిష్యత్తుపైయు మాలోచనలో నున్న దని చెప్పిరి. లోకలుసర్వీసు పనివారల నెక్కువజేయు విషయ మాలోచనలో నున్నది కాని, వారు జెనరల్ పనివారల కిచ్చుజీత ముల గోరుచుండిరిని ఆయన చెప్పెను.

ప్రభుత్వమువారు రయానుకమిటీ నివేదికపై నిర్ణయము గావించువరకును జెవరలు సర్వీసు డిపార్టుమెంటులు కేడరులో ఖాళీలను నింపకుండునట్లు హామీనీయవలెనని రామచంద్రరావు గారుచెప్పిరి.

సర్. బి. యె. మిత్రగారు క్రొత్తగజేర్చుకొనుట అప్పుడే మనివేయబడె ననియు ప్రభుత్వము వాగ్దానము జేసినచోట్ల మాత్రము జేయుచుండిరినియు జెప్పిరి. ఈవాగ్దానములు వచ్చే సంవత్సరములో దీరును. రయానుకమిటీ రెండు సర్వీసులను ఒకటిజేయ వలె నని చెప్పిన నూ చ న నె న్ను ది ? నాచరణలో బెట్టు బ డు ను. రం గా చా రి గా ర తను యుపపాదనము నుపసంహరించుకొనిరి.

కర్నూలు గిడ్డీగారు ఇంపనీరింగు టెలిగ్రాఫుకాఖు కష్టములను దెల్పుటకు నామకా నూరు రూపాయల కొత నుప పాదించిరి.

సర్. బి. యె. మిత్ర ప్రభుత్వతర మిచ్చుచు పని నం తను పోస్టుమాస్తారు జెవరలుక్రింద పోస్టుల సర్వీసులో నుంచు విషయము పరీక్షలో నున్నదనియు అందువలన ఖర్చు తగ్గువని యు జెప్పిరి. పోస్టుమాస్తారు జెవరలులను ఇంజనీరింగు సర్వీసు లోనుండి దీసికొను నెడల నితర కాఖులకు కడుపునుంట గల్గును. కర్నూలు గిడ్డీ తన యుపపాదనము నుపసంహరించుకొ నెను.

కాపెను అజబ్ఖాను గ్రామములలో పోస్టుల సర్వీసు బాగా లేదని తెలుపుటకు 5 రూపాయల కొత నుపపాదించె దను. ఆయన ఊళ్లో వారమునకు ఒకసారి టప్పా వచ్చును.

సర్ అబ్దుల్ఖయ్య:—కొన్ని చోట్ల వారమున కొక సారియే బట్టాడా గలను.

కాపెను హిరాసింగు—నేను మనిషినిపంపి లేగాని నా ఉత్తరమును రావు. (నవ్వు)

సర్. బి. యె. మిత్ర బడ్డెలులో గ్రామములందు పోస్టు ఫీసుల నెక్కువ జేయుట కర్పాయుండెనని చెప్పిరి. వారమున కెక్కువ బట్టాడా లుండునని చెప్పజాలవనిరి. అందువలన ఖర్చు యెక్కువగును. ఈ ఉపపాదనము త్రోసివేయబడెను.

తుదకు పోస్టు టెలిగ్రాఫు డిమాండు యేమియు కొత లేకుండ అంగీకరింపబడెను.

అంబట యూరోపియను టెలిగ్రాఫు కాఖు డిమాండు చర్చ లేకుండ సంగీకరింపబడెను.

అప్పమిద వడ్డికో లేక అప్పుడు దీపివేయుటకో డిమాండును సర్ బేసిలు బ్లాకలు ఉపవ ది. చెను. రామయ్యంగారు ఒకకొత నుపపాదించ లేచిరి.

ఆయన మాటాడ లేపోవునప్పటికి సాయంత్రము 6-10 గంటలయ్యెను. చాలమంది సభ్యులు వరాండాలోనికి లేచి పోయిరి. సభలో 17 మంది యేమో ఉండిరి. సర్ అబ్దుల్ ఖాయం కోరం లేదని లేచెను. అధ్యక్షుడు సభ్యుల లేక్క జూచి సభ లేపటివరకు చాలించు చున్నామని చెప్పిరి.

స్క్రీన్ కమిటీ

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి రాజీనామా

శ్రీల్లి, మార్చి 10:—స్క్రీన్ కమిటీ ఉపసంఘమువారు జూనుకెలలో మూడువారములు ఆమెికాలోను, కెనడాలోను సంచారము చేయుదురనియు కింగ్స్టన్ వెస్టుపాయింటులకు పోవుదురనియు తెలియచున్నది.

అధ్యక్షుడైన జెవరలు సర్ ఆండ్రూస్క్రీన్ గారికి పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు రాజీనామా పత్రమును పంపిరి. (ఆ. తె.)

మోతీలాలుగారి జూబు

సర్ ఆండ్రూస్క్రీన్ గారికి, రాజీయ పక్షితులు దేశములో మార్చునొందియుండుటచే ఇండియన్ సాంఘమార్చు కమిటీలో నిక నేనుండజాలను. ఈకమిటీవారంతో క్రమ పడి పనిచేయుచున్న మంచిసమయమున విడిచిపెట్టి వెళ్లవలసి వచ్చినందుకు నాకష్టముగా నున్నది. నాకెంతో సంతోష కరమైన ఆపనినుండి చాలించుకొనుట నాకు కష్టముగా నున్నదని మీకును తెలితర సహాధ్యాయులకును నమృతముగా చెప్పుచున్నాను. మేమిప్పుడు అసెంబ్లీలో చేసిన పనికి తోడుగా దేశక్షేమము కొరకై యీవనికూడ చేయవలసి వచ్చినది. కావున ఆకమిటీలోనుండి నాసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చుచున్నాను. నాకు జూపిన గౌరవమునకు మీకును ఇతరసభ్యులను నావందనము లర్పించుచున్నాను.

పండిత మోతీలాలు

(ఆ. తె.)

బెంగాలు రాజధాని మహిళా సభయొక్క వార్షిక సభలో నుపసంఘము ఆసంఘము సభునేవకారకే ఉద్దేశింపబడిన దనియు రాజకీయములలోనికి దిగివచ్చును సభును ఉండనే ఉండదనియు టిట్ల ప్రభిష్ట చెప్పెను.

స్వరాజ్యపక్ష నిర్ణయము

పత్రికలవ్యాఖ్యలు

“అమృతబహుపత్రిక”

(ప్రీతమేను తంతి)

కలకత్తా, మార్చి 10—భారతదేశ రాజ్యాంగము నభివృద్ధి పరచవలసినదని స్వరాజ్యవాదుల కోరిక యెడ యిండియా ప్రభుత్వము జూపిన వైఖరిని ఖండించి కానుపురం కాంగ్రెసు తీర్మానము అమలు జరుపుటకు కాసనసభలనుండి మార్చి 8-వ తేదిన స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు వెడలిపోయిరి. స్వరాజ్యపక్షము నెరవేర్చిన ప్రతిమపై ఉదయపు పత్రికలు వ్యాఖ్యానముల జేసెను. స్వరాజ్యవాదులు కాసనసభలనుండి వెడలిపోయెదరని దేశము వినుట కిదివరకే సిద్ధముగ నుండెను కాబట్టి వారు కాసనసభల విడుచుట మహా ఘనకార్యమైనది కాదు. కాని అధ్యక్షుడు ప్రసంగించి అసంబంధి నాటికి అడ్డెత్తు మెంటు చేయుట మహా ఘనమైనపని అని అమృతబహు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

“పార్వర్త” పత్రిక

సంకీర్ణ మగు నిర్మాణసృష్టిని పరాభవము జేయుటకు స్వరాజ్యపక్ష నిర్ణయమును కొంత తక్కిగలదు. మహా స్వేచ్ఛా భావములను, జాతికి మారేన జీవిత కళలను ప్రసాదించుచున్నది మతములు, వాదములు, దూర మూలములను తత్వములు మారి పోవుచుండ, స్వరాజ్యవాదుల చర్య పిచ్చి చేష్ట యని అనుకొనుము. స్వరాజ్యవాదు లీ విషయ మై న స్వరీ లోడను సంప్రతింపక దేశమేమే ముఖ్యముగ గుర్తించి యభివృద్ధి కర వ్యవస్థను నెరవేర్చిరి. అని పార్వర్త పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

నర్సేంటు పత్రిక

ఒక భావముచే ప్రేరేపింపబడి స్వాధీనపరులబాగ్గ తనల పోల మరచి అయిదువందలమంది కాసనసభలనుండి వచ్చివేయటం హృదయవైర్యముగ నున్నది. ఒక ఆదర్శమును విడువక దాని బడయుటకు కృషిచేయుటవలన లాభముగలదు. అట్టి కృషియే మాతృదేశమును సంపూర్ణముగ కొలది కాలములో మార్చగలదు.

జెంగాలీ పత్రిక

స్వరాజ్యపక్షము వెడలిపోవుట చాలవరకు అభినయముగ నున్నది. సంస్కరణములను భగ్నము చేయుట స్వీయ భర్త్యముగ నెంచి విజయము కాంచాలని పక్షముయొడ నమ్మకమును విశ్వాసము జూపుట తగునా యని విశేషము తలచెదరు.

ఇంగ్లీషు మెన్ పత్రిక

కాసన సభలనుండి వెడలిపోవుట కుద్ధ అధఃపతనముగ నున్నది. కాన్పూరు భూతమును స్వరాజ్యవాదులు బోగొట్టకాల రైరి. ఆ భూతము సోమవారమునాడు డిల్లీయందు ఒయ్యారముగ నడచెను.

స్టేట్సు మెన్ పత్రిక

పటేలుగారి చర్య స్టేట్సు మెన్ పత్రిక విమర్శించి నిచ్చుట పాతముగ నుండ వలయునను అభిప్రాయ విశ్వాసమునకు బలియైయును.

సర్ అబ్దుల్ రహీం

స్వరాజ్యవాదులు గావించినపని బహుపారభాతైనదని వార్తాపత్రికా విలేజ్ లో సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు చెల్పిరి.

సర్ పి. సి. మిత్తర్

స్వరాజ్యవాదుల ఎత్తు మిక్కిలి తవ్వెనది. కాన్పూరు తీర్మానమును ప్యాసు చేసిన స్వరాజ్యవాదులు వారు త్రవ్వకొనిన గోతిలో వారేపడిరి. అందుండి బైట బడుటకు సాధ్యముగాకుండెనని సర్, పి. సి. మిత్తర్ గారు చెల్పిరి.

సింధు మోదరాబాదులో నీరు మోనేవారు లాటిలు తీసుకొని అల్లాహా అక్బర్ ని బయలుదేరి బజారువెల్లి అచ్చట నున్న మరొకందరు నీరు మోనేవారితో కొట్లాడిరి. మొదటి తెగవారి సిల్లల నిద్రని శంకవతెగవారు కొట్టివారట.

బొంబాయి అభిప్రాయములు

“బొంబాయి క్రానికలు” పత్రిక

(అసోసియేటెడ్స్ ప్రెసు తంతి)

బొంబాయి మార్చి 10—స్వరాజ్యవాదుల నిర్ణయమును తనంతరము పటేలుగారి చర్యలపై నిచ్చుట భేదాభిప్రాయములు గలవు. “బొంబాయి క్రానికలు” పత్రికయిట్లు వ్రాయుచున్నది:—

అభివృద్ధికి లోడ్డు ఏర్పాటుల ఫాసింపుట అధ్యక్షుని కర్తవ్యము. స్వరాజ్యవాదులతో పటేలుగారు నిర్ణయించుకొనెదల, అసంబంధి అధ్యక్షుల వహించినవాద్యం దుంచబడిన విశ్వాసమునకు తగినవారని నిదర్శనము పటేలుగారు చూపిరి. అది నమోదుదినమని యెంచవలయును. నూతనాధ్యాయమున కది ప్రారంభ మని మేము దలంచుచుంటిమి.

“టైముస్ ఆఫ్ యిండియా” పత్రిక

విరుద్ధాభిప్రాయము టైముస్ ఆఫ్ యిండియా పత్రిక చెలువుచున్నది. అసంబంధియందలి ఒకకాఖివారు సమావేశములకు హాజరైనను కాకపోయినను, అధ్యక్షుని భర్త్యనిర్వహణముల కెంతమాత్ర మది సంబంధములేదని మాకు దోచుచున్నది. కొంతమంది సభ్యులు సభకు వచ్చుటవలనగాని రాకపోవుటవలనగాని అసంబంధియొక్క సక్రమస్వభావమునకు మార్పులేదు. కాబట్టి తనముందరనున్న సభ్యులతో గూడిన అసంబంధి అధ్యక్షుడు తనభర్త్యముల నెరవేర్చ వలసియున్నది.

కోడూరు సెంటరు ఉపాధ్యాయ సంఘసభ

(కడపజిల్లా)

కడపనుండల విద్యాకాళాధికారిగా రగు శ్రీయుత పి. పార్థసారథి నాయకరుగారి యధ్యక్షత్వకింద ఈనెల మొదటితేదీకును ఓ. ఈ. యల్. మిచల్ పాఠశాల భవనమున నీమహాసభ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు ప్రారంభమయ్యెను. దాదాపు 50 మంది యుపాధ్యాయులు హాజరైరి. ప్రధమమున శ్రీయుత-జి. గంగయ్యగారు ప్రైవేట్ లెక్చరరు మొనరించిరి. శ్రీయుత కడము వేంకట్రమ్మ కర్నూరు ప్యాగరతపద్యములను ప్రాథమిక పాఠ్యాయుల పరిశీలకుల దెబ్బ ముతకొన్ని పద్యములను జదివిరి. పిదప బాలరచే దయనుగుణించిన “బీదబాలుడు” అను నాటకము ప్రవర్తించబడినది. కోడూరు బోర్డు బాలికా పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు శ్రీయుత బి. వెంకటరావు గారును, నందలూరు స్కూల్ రేజి డిప్టీ ఇన్ స్పెక్టరుగారగు శ్రీయుత డి. డేవిడ్ గారు (ఓ. ఈ. యల్. యం. పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు) వృత్తివిద్యను గూర్చియు నుపన్యసించిరి. ఈవిషయమై మతికొందలు ఉపాధ్యాయులు చర్చించిరి. తరువాత బాలికలు “చిత్రనళియ” ములోని కొన్నిరంగములకు మనోరంజకముగ బ్రవర్తించిరి. పిమ్మట ఉపాధ్యాయులు తమతమకష్టములు వివరించినయంతరము స్వల్పాచరములును, బాలభటప్రదర్శనమును జరిగినది. అధ్యక్షుడంత చక్కనివైఖరిలో నాంగ్లమున ప్రస్తావనోపాధ్యాయుల కష్టములు నివారించు మార్గములను బోధించుచు నాటకములు బ్రదర్శించిన బాలరలో చక్కగా తమభర్త్యము నెరవేర్చిన మొదటి బాలునికీ అట్లే యొక బాలికకు వెండితెరకములు బహుమానముగానిచ్చిరి. వందనముల లోడను జాతీయగీతములలోడను సభ ముగింపబడినది.

(ఒకవిలేఖరి)

మద్రాసు అండ్ సదరన్ మహారాట్రా

రైల్వేకంపెని, లిమిటెడ్;

(ఇంగ్లాండులో ఇక్విటీ కార్పొరేట్ చేయబడినది)

ప్రకటన

1926 సం॥ ఏప్రిల్ నెల తే 1 ది మొదలుకొని బ్రాడ్ గేజ్ సెక్టర్ లో బండ్ల రాకపోకలలో మార్పులు చేయబడినవి. దీనిని అందరు గమనింపవలెను.

ఈ క్రిందిబండ్లు క్రొత్తగా ఏర్పరుపబడినవి

సెం 41 మిక్సెడ్ అరక్స్-గ్రాము వడలుట	14—10
రేషింగుట చేరుట	15—25
సెం 42 రేషింగుట వడలుట	9—15
అరక్స్-గ్రాము చేరుట	11—25

సెం 155 రైల్వే-వీరాల వడలుట	16—45
3 తరగతి మార్తం తెనాలి చేరుట	18—45
సెం 156 డిటా తెనాలి వడలుట	14—45
వీరాల చేరుట	16—80
సెం 111 లోకల్ మదరాసు వడలుట	13—12
రాయపురం చేరుట	13—33
సెం డిటా మదరాసు వడలుట	14—40
పొన్నేరి చేరుట	15—48
సెం డిటా పొన్నేరి వడలుట	16—0
మదరాసు చేరుట	17—50
రైలుకోచ్ 8 తరగతి } తెనాలి వడలుట	20—0
8 తరగతి } రేపల్లి చేరుట	21—6
రేపల్లి వడలుట	21—25
తెనాలి చేరుట	22—36
సెం 195 లోకల్ మదరాసు వడలుట	7—5
ఆరంబాకం చేరుట	9—80
సెం 196 లోకల్ ఆరంబాకం వడలుట	9—45
మదరాసు చేరుట	12—20
ఈ క్రిందిబండ్ల వరుసలు రద్దుపరుపబడినవి	
సెం 158 లోకల్ మదరాసు వడలుట	12—5
పొన్నేరి చేరుట	13—15
సెం 154 డిటా పొన్నేరి వడలుట	13—30
రాయపురం చేరుట	14—38
సెం 188 డిటా రాయపురం వడలుట	11—10
మదరాసు చేరుట	11—28
సెం 144 ప్యాసెంజరు తెనాలి వడలుట	20—10
రేపల్లి చేరుట	21—18
సెం 147 డిటా రేపల్లి వడలుట	21—40
తెనాలి చేరుట	22—44

ఈ క్రిందివి ముఖ్యమైన మార్పులు

సెం 1 మద్రాసు-కలకత్తా మెయిలు వారేగకు 14—35 కు బదులు 13—48 కి చేరును. ఈబండి టంగుటూరు తాడివేకలో నిలువదు.

సెం 2 కలకత్తా, మద్రాసు మెయిలు 13—22 కు భదులు 12—55 లకు బదులు చేరును. ఈబండి దువ్వారాపేట పూడి, టంగుటూరు స్టేషన్ లో ఆపబడును.

సెం 9 బెజవాడ ప్యాసెంజరు బెజవాడ బిటగుంట మధ్య ప్రైవేట్ లో నిలుచుచు బెజవాడకు 10—40 ఘంటలకు చేరి అచ్చటినుండి యిప్పడు కాకినాడ పోవుబండ్ల ఏర్పాటు ప్రకారము 11—45 ఘంటలకు బదులుచేరి కాకినాడ వరకు పోవును.

సెం 10 వారేరు ప్యాసెంజరు 17—50 కు బదులుగా 18—0 ఘంటలకు మద్రాసు చేరును.

సెం 82 వారేరు ప్యాసెంజరు:—యిప్పడు బిటగుంట లో నిలుపబడునట్టిబండి బిటగుంట 8—8 గంటలకు చేరును. అచ్చటినుండి 8—25 కు బయలుదేరి యిప్పడు మద్రాసు 12—25 కు చేరు 42 ప్యాసెంజరుబండికి బదులుగా 10—30 కే చేరును. ఒక క్రొత్త సెం 196 బండి ఆరంబాకం నుండి 9—45 ఘంటలకు బయలుదేరి మద్రాసు 12—20 ఘంటలకు చేరును.

సెం 84 కాకినాడ ప్యాసెంజరు 6—0 ఘంటలకు బదులు 5—55 ఘంటలకే కాకినాడ వడలును.

సెం 150 లోకల్ (యిప్పడు 130 గా మార్చబడిన బండి) పొన్నేరి 7—15 బదులు 6—55 కే వడలి రం 8—37 కు బదులు 8—25 కే చేరును.

సెం 13 మూడవతరగతి మిక్సెడ్ బండి 5—0 ఘంటలకు బదులు 4—35 కే బయలుదేరి కడపకు 11—2 కు చేరును.

సెం 4 S. I. R. మెయిల్ మద్రాసుకు 7—15 గంటలకు సెం 20 బెంగళూరు ప్యాసెంజరు 8—30 గంటలకు సెం 26 రై మారుప్యాసెంజరు 16—50 ఘంటలకు సెం చేరును.

సెం 86 తిరువళ్ళూరు లోకల్ ఆవడిలో నిలువదు. రాణి పేట, కాకినాడ, విశాఖపట్నం, గుంటూరు, రేపల్లి బ్రాంచ్ లోని బండ్లవరుసల కాలనిర్ణయములు మద్రాసు లోకల్ బండ్ల ఏర్పాటుల సరాసరి రైలువరుసల ఏర్పాట్ల ననుసరించి కొలదిగ మార్పు లొనరింపబడినవి.

ఇంకను యితర వివరములగు కాలనిర్ణయములను తెలియగోరువారు స్టేషన్ లో త్వరలో విక్రయింపబడెడి కాలనిర్ణయపట్రికలను చూచుకొనవచ్చును. (సెం 16)

నా సత్యా స్వేషణ చరిత్ర

మహాత్మా స్వీయచరిత్ర

పదుమూడవ ప్రకరణము

లండనునగరమును చేరుట

స్వీమరులో నాకు సముద్రయానసంబంధముగ జబ్బు (సీ-సిక్ నెను) ఏమియును కలుగలేదుగాని ప్రయాణము సాగుచున్నకొలదిని నాకు విసుగు పోవయినది. కొట్టుపెత్తనదారు (స్వీవర్డు) తో మాటలాడుటకుగూడ నాకు జంతుగానేయుండేది. ఆంగ్లభాషలో మాటలాడుటకు నాకలవాటులేదు. రెండవ సెలవానులో నున్న ప్రయాణికులలో ముజందారుగారు తప్ప తక్కినవారందరూ ఆంగ్లేయులే. వారు నావద్దకువచ్చి మాటలాడినపుడు వారియాస నాకు బోధపడేదిగాదు. ఒకసారిబోధపడినను నేను మరల జవాబుచెప్పకాలకుండ నుంటిని. మొదట నోటిలో మాడబలుకుకొని తరువాత పైకిచెప్పవలసినస్థితిలో నుంటిని. భోజనసహాయమున కర్తులను ముండగరి తెలుసు ఉపయోగించుట నా కలవాటులేదు. వారు చేసినపదార్థములలో వేనితో మాంసము కలదో వేనిలో లేదో అడుగుటకు నాకు మొగతొలుము. అందువలన నేనెన్నడును భోజనకాలలో పది మందితోను కలిసి భోజనముచేయలేదు. నాగదిలో నే నొంటరిగానే తినుచుంటిని. ముఖ్యముగా నేను తెచ్చిన తీపిపిండివంటలను పండ్లను మాత్రమే తినుచుంటిని. ముజందారుగారికి ఇట్టి బాధలేదు. ఆయన అందరితోను కలిసియే భోజించుచుండెను. స్వీమరు పైతెట్టుపైస (డెను) సంధర్భతోడను కలిపిమెలసి తిరుగుచుండును. నేను పగటిపూట నాగడినుండి కడలుటయేలేదు. సాయంకాలమునందు జనసమృద్ధులు తక్కువగా నున్నపుడు మాత్రమే నేను డెక్కపైకి పోవుచుండువాడను. "నీవుగూడ అందరితోను కలిసిమెలసి యుండవలెను గాని ఒంటరిగా నుండగూడదు. వారితో మాటలాడుచుండవలెను. న్యాయవాదవృత్తి నవలంబింపదలచితివిగా మరెవ్వరు? న్యాయవాదు తెల్లస్వదును పదిమందితో మాటలాడుచునే యుండవలెను. తప్పులువచ్చిన బాధ యేమి? ఆంగ్ల భాష మనమాతృభాషకాదు గాన తప్పు లందరికిని వచ్చును. వైర్యముతో మాటలాడుచుండుము." అని ముజందారుగారు నాకు తరుచు బోధించుచుండిరి. కాని నా జంతు తీరలేదు.

ఒక ఆంగ్లేయుడు దయతో నాతో మాటలాడ నారంభించెను. అతడు నాకంటె పెద్దవాడు. "నీవు స్వీమరులో ఏమి భుజించుచున్నావు? నీకేమిపని? ఎవరికివెళ్లుచున్నావు? నీకింత బిడెయిమేల? పదిమందితో కలిసి యేల భోజనముచేయవు?" అని అతడడిగెను. నేను మాంసముతినిని చెప్పగా అతడు నవ్వి "విన్నే సముద్రమును చేరినపిమ్మట యానియమును సాగడు. ఆంగ్ల దేశమున చలి విస్తారముగా నుండును." అని అతడనెను. పొద్దుసెడునకు చేరకపుర్రవే యీసంభాషణ జరిగినది.

"ఆంగ్ల దేశములోగూడ మాంసము తినకుండనే యుండవచ్చునని నేను వింటిని" అని నేనంటిని.

"అది వట్టిఅబద్ధము. నేనెరిగినంతవరకా దేశమున నట్టివారెవ్వరులేరు. నీవు సారాను త్రాగనక్కరలేదు. నేను ఆంగ్లేయడను గాన నా కది అలవాటు కాని మాంసమును తినక పోయినచో నీవు ఆంగ్లదేశమున బ్రతుకజాలవు." అని అతడనెను.

"యీ ఉపదేశమునకు పందనములు గాని నేను మాంసమునుతినని మాఅమ్మయెదుట దైవనామీగా ప్రమాణముచేసితిని. ఆనియమును సాగనిచో నేను మరల నాస్వదేశమునకైన పోయెదను గాని మాంస మెంతమాత్రమును తినజాలను." అని నేనంటిని.

మరికొన్నిరోజులకు మాస్వీమరు చిన్నేసముద్రమున ప్రవేశించెను గాని మద్యమాంసముల అవశ్యకత నా కెంతమాత్రమును కలుగలేదు. నేను మాంసమునుతినలేదని సర్టిఫికేటులను పుచ్చుకొనవలెనని మావారు చెప్పిరి. అందువలన నా ఆంగ్లేయ మిత్రు నడిగితిని. అతడు సంతోషముతో వ్రాసియిచ్చెను. "నేను దానిని కొంతకాలము చాలభద్రముగా కాపాడితిని. మాంసమును తినుచున్నవారుగూడ తిననట్లు సర్టిఫికేటులను సంపాదించుచుండుటను జూచినపిమ్మట నాకు వానిపై విలువతగ్గినది. నా మాటను నమ్మనివారు సర్టిఫికేటునుమాత్రము నమ్మెదరా? అని నేను తలచితిని.

ఒక శనివారమునాడు (అని నాకు జ్ఞాపకము) సాతాంప్రసరేవును మాస్వీమరుచేరెను. నామిత్రులొక తెల్లప్లానలునూటు (పెంట్రం- వెయికో-యి-కో-టు) ను నాకిచ్చిరి. స్వీమరునుండి దిగునపుడు దానిని తొడుగవలసింది. అప్పుడు తెల్లదుస్తులే నాకు

బాగుగానుండునని తలచితినిగాని స్వీమరులో నల్లనూటునేధరించితిని. స్వీమరు దిగునపుడు ప్లానలునూటును తొడిగితిని. అది నెత్తెంబడు సెల కడపటివాగము. అచటనున్నవారిలో నేను తప్ప మరెవ్వరును అట్టి దుస్తులను తొడిగియుండలేదు. చాలమంది తమ సామగ్రిలను గ్రిండ్లే కంపెనీ యేజంటుకు వశపరచిపోవుచుండిరిగాన నేనుగూడ నటులేజేసితిని. తాళముచెవుల గుత్తిని గూడ అతనికి యిచ్చితిని. డాక్టరు పి. జె. మెహతా, దలపతరాంసుక్లా, రణజితుసింగు మహారాజు, దాదాభాయి నాకోడిగార్లపేర నామిత్రు లిచ్చిన సిఫార్సు ఉత్తరములు నావద్ద నున్నవి. లండనులో విక్టోరియా హోటెలులో బసచేయుచు స్వీమరులో నొకరు చెప్పిరి. అందువలన నేనును ముజందారుగారును ఆహోటెలుకు వెళ్లితిమి. నేనొక్కడనే తెల్లప్లానలు నూటును తొడిగితిని. మరెవరును తొడగలేదే అని నాకప్పుడే చిన్నతనముగానున్నది. మరునాడు అదివారమునకుచే గ్రిండ్లేకంపెనీవా రావాడు సామానుల నియ్యగరిన హోటెలులో తెలిసినందున నాకు రుసరుస మరింత అధికమైనది.

సాతాంప్రసనుండి నేను డాక్టరు మెహతాగారికి తంలి సంపిత్తినిగాన అదివారమునాడు రాత్రి ౮ గంటలకు ఆయన హోటెలుకు వచ్చి నన్ను చాల ఆహరించెను. ప్లానలు నూటును తొడిగియుండుటను చూచి ఆయన నవ్వెను.

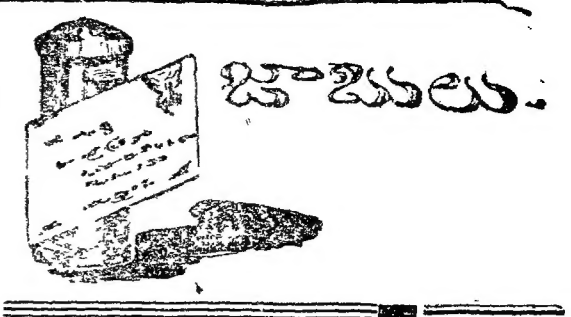
మేము మాటలాడుచుండగా ఆయనటోపిని (టూపు-హోటు) నేను యాదాలాపముగా తీసికొని అది ఎంత మెత్తగా నున్నదో చూచుటకు అవకాశముగా చేతితోతాకితిని. ఆబొమ్మ చెడినది. మెహతాగారు కొంచెము కోపదృష్టిని చూచి నన్ను వారింపెను. కాని టోపికిమాత్రము నవ్వు మదివరకే నావలన కలిగినది. ఇది మొదటిమందలింపు. పాశ్చాత్యదేశపు అలవాటులను గూర్చి అప్పుడే మెహతాగారు చమత్కారముగా నాకు మొదటి పాఠమును బోధించిరి.

"ఇతరుల వస్తువులను తాకకుము. క్రొత్తగా కనబడిన వారిని తొలిసారి ఎట్టి ప్రశ్నలను అడుగకుము. మన భారత దేశమున పరిచయము లేనివారిగూడ ప్రశ్నించుచుండుముగాని యిచట నటుల చేయుట మర్యాదగాదు. బిగ్గరగా మాటలాడకుము. ఒకరితో మాటలాడ దలచినపుడు మన దేశములో మొదట సరే అని ప్రారంభించెదరు. ఇవల నపుకరులకు తాపే దారులను మాత్రమే సరే అని సంబోధింతురుగాని సరిసమాన ఫాయావారటుల నుడువరు గాన నటుల నెవ్వరిని సంబోధింపకుము" అని యిట్టిపద్ధతుల నన్నిటిని ఆయన బోధించెను. హోటెలులో వ్యయ మధికమగున గాన ఒక కుటుంబీకుల యింటిలోనే బస చేయవలె"నని గూడ ఆయన తెలిపెను. సోమవారమునా దానివయమును నిర్ధారించెయుటకు నిశ్చయించితిమి.

హోటెలులో బస నాకేగాక ముజందారుగారికి గూడ కష్టముగానే యుండెను. వ్యయముగూడ చాలపెచ్చుగా నుండెను. మాస్వీమరులోనే వచ్చినమాట్లాడుండి ఒకసింధుదేశీయుడు గూడ అహోటెలులోనే బసచేసెను. అతనికి లండనునగరము క్రొత్తకాదు గాన నతడు గదులను అద్దెకువిచారింతుననిమాతో చెప్పెను. సోమవారమునాడు గ్రిండ్లే కంపెనీవారు మాసామానులను పంపించగానే మేము హోటెలువారి కియ్యవలసిన సొమ్ము నిచ్చివేసితిమి. ఒక్కరోజుకు నాకు హోటెలులో మూడుపానులు అనగా 45 రూపాయలు ఛార్జీ చేసిరి. ఇంతకు నేను తినినది ఏమియునులేదు. నాకవి యేమియును సయించలేదు. ఇదిబాగులేదు. యింకొకటి తెండని న రెం డిం డి కి ని గూడ వారు ఛార్జీ చేసిరి. అంతవరకును నేను బొంబాయినుండి తెచ్చిన పండ్లను కొట్టెలునే నా కాధారముగా నుండెను.

సింధీ మిత్రుడుగడిసి కుదిరెను. సోమవారమునాడు మే మగడికి వెళ్లితిమి. అచటగూడ నాకు స్థితియు కలుగలేదు. నాకు ఎల్లప్పుడును ఇంటినంకే బుద్ధిపోవుచుండెను. మా అమ్మ మాటలను ఆమెచేయును జ్ఞాపకమునకు వచ్చుచుండెను. రాత్రి పండుకొనినపుడు అన్నిసంగతులను జ్ఞాపకమునకువచ్చుచుండును. సంతతిధారగా కన్నీరు కారుచుండును. అందువలన నిద్రగూడ పట్టుటలేదు. ఈరహస్యము నెవరితో చెప్పటకును వైర్యము చాలదు. చెప్పినందువలన ప్రయోజనమును లేదు. ఈ విచారము పోవుటకు నాకు సాధనమేమియును తోచలేదు. ప్రజలు వారి ఆచారములు చివరకు వారియింట్లు అంతయును నాకు క్రొత్తగానే యుండెను. ఆంగ్లేయులపద్ధతులు నాకు అగమ్యగోచరముగా నుండెను. ప్రతి స్వల్పవిషయమునుగూడ తెలిసి కొనవలసి యుండెను. మేగా మాంసవర్జననియమ మొక పెద్దకష్టముగా నుండెను. నేను తినదగిన పదార్థములుగూడ నాకు రుచికరముగా నుండలేదు. ఈతిగా నాపని-కింకింధాంగా నుండెను. ఆంగ్ల దేశములో నుండలేదు. భారతదేశమునకు మరలవెళ్ల నవకాళము లేదు. ఇక రానే వచ్చితిని. ఈమూడేండ్లు ఎటు లనో కనులు మూసికొని గడపివేయుము అని అంతరాత్మ బోధింపసాగెను.

(మో. క. గాంధీ- ఎంగుయిండియా 4-8-26)

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము
పైసంఘ సామాన్యసభ ఈసెల 21 లేది ఆదివారము
సాయంత్రము 4 గంటలకు కాంగ్రెసుకార్యాలయమున జరుగును.
విషయము:—అసెంబ్లీకి నెల్లూరు, గుంటూరుజిల్లాలతర
పుర అభ్యర్థిని నిర్ణయించుట.

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య
పొణకా పట్టాభిరామిరెడ్డి
జిల్లాసంఘ కార్యదర్శులు.

దొరికినపు స్తకములవగైరాల మూట
గతసెల 28 వ లేది ఆదివారం బిటగుంటనుంచి బయలు
దేరి రాత్రి ఘం 7-30 నిమిషములకు కాకినాడకు పోవు పాసిం
జరుబండిలో ఒక పుస్తకములవగైరాల మూట కనిపెట్టబడి దా
ని యజమానులు కానరానందున నానంద జాగ్రత్తపెట్టబడినది.
సదరుగ్రంథములు విలువగల వైద్యకాస్త్రగ్రంథములు అగుటచేత
ఒకమెడికల్ ప్రాక్టీషనర్ వి. కావచ్చునని తోచుచున్నది. దీని
యజమానులు యిక్రింది చిరునామాదారుని స్వయముగ కలసి
కొని తగిన నివర్తనములు చూపినచో సదరుమూట వారికి ఇచ్చి
వేయబడునని ఇందుమూలములగ తెలియచేయడమైనది.

యివటూరి సుబ్రహ్మణ్యం, టీచరు,
హార్దింజిమిడిక్ స్కూలు ఆలమూరు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

సర్వభాధ నివారకులు

త్రాచుపాములు, పొడపాములు, కట్టపాములు, పశికి
పాములు వగైరాఅన్నిజాతుల పాములలో నేదైనను మనుష్యుల
గాని వశువులనుగాని, ఇంకా యితర జంతువులనుగాని కర
చినయెడల వెంటనే మి రా|| శ్రీ మరదావి రామన్న గారి
శిష్యుడగు యేలూరు పడమరవీధి లో యు న్న మి|| రా|| శ్రీ
మధ్వాప్సాపు వెంకట సుబ్బారాయుడుగారి ఇద్దకు వెళ్ళుచా
నని పాము కరచినవారి చెవులో చెప్పేయెడల కరచిన వారికి
విషము యొక్కకుండా వుండి ప్రాణమోసము కలుగనేరదు.
గనుక ఆ ప్రకారము అనుకొనిగాని చెప్పిగాని వెంటనేబయలు
దేరివచ్చి యీ గ్రామములో నుండిగాని దగ్గర గ్రామాదులలో
నుండిగాని యింకా దూరపు గ్రామాదులలో నుండిగాని వచ్చిన
మనిషి సదరు మధ్వాప్సాపు వెంకట సుబ్బారాయుడు గారికి
తప్పక కలురు చెప్పవలయును. ఆకలురు చెప్పిన మనిషికిమాత్ర
ము మంచి తీర్థమును మంత్రించి యివ్వబడును. ఆమంచితీర్థము
కలురుచెప్పిన మనిషి త్రాగినవెంటనే అక్కడ పాముకరచినమని
షికిగాని వశువులు వగైరాలకుగాని విషము తగ్గి యేయెయ
బాధలేకుండా యెప్పటివలె సుఖముగా నుండును.సదరువెంకట
సుబ్బారాయుడుగారు యింటివద్ద హాజరులేకపోవడము తెటస్
పడినయెడల స్వగ్రామంలోగాని యింకా యితర గ్రామముల
నుంచిగాని వచ్చిన మనుష్యులు, మనుష్యులనుగాని వశువులుమేక
లు వగైరా జంతువులనుగాని పాముకరచినదని కలురు యింటి
వద్ద చెప్పవలయును. ఆకలురు చెప్పటకు వచ్చిన మనిషి చేతికి మ
రా|| శ్రీ తోకునిమ్మ సుబ్బరాజుగారి ఆజ్ఞప్రకారం తయారు
చేయబడిన కాటుకయిచ్చి కరచినవారి కండ్లకు కలికమువేయడ
మని చెప్పవరు. వారు చెప్పినప్రకారం కలికమువేసినయెడల
కరచినమనిషికిగానివశువులువగైరాలకుగాని విషముతగ్గియెప్పటి
వలెనే లేచి సుఖముగానుండును. ఇంకా దూరమెత్తే తెలి
గ్రాము ఉన్న గ్రామములనుంచి తెలిగ్రాము యెచ్చిన యెడల
ఆ తెలిగ్రాము చూచుకొని తెలిగ్రాము తెచ్చినమనిషికి మంచి
దీర్థము మంత్రించి యివ్వబడును. సదరు మంచిదీర్థము లోపల
పుచ్చుకున్న వెంటనే అక్కడ పాముకరచిన మనిషికి విషము
తగ్గి లేచి యెప్పటివలె సుఖముగా నుండును.పెనకలురు చెప్పిన
మనిషి చేతికి యింటివద్ద కాటుకయిచ్చినప్పటికిన్ని సదరువెంకట
సుబ్బారాయుడుగారు యింటికివచ్చినవెంటనే యింటివద్ద వారు
ఫలానవారికి పాముకరచినదని వచ్చి వెళ్ళినారు అని చెప్పడము
తోనే ఆ చెప్పినవారికి మంత్రించిన మంచితీర్థము యిచ్చెదరు.
యింకా పొడలు వగైరాలు వూదినయెడల సదరు వూదబడిన
మనుష్యులు మాత్రము తప్పక యింటికిరావలయును.వారినిచూచి
మృతించి చురాయి కట్టబడును. లోపలికిగూడ యివ్వబడును.
మంత్రించి యిచ్చేవారి కేరు,

మధ్వాప్సాపు వెంకటసుబ్బారాయుడుగారు తెలంగాణ,
పుగాకు వర్తకం, పడమరవీధి ఏలూరు, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా.
ఇట్లు ప్రకాశములు వ్యాయామసంఘ కమిటీ ఏలూరు,
పడమరవీధి.

గౌతమీ గ్రంథాలయము

కోర్టున కీడ్వబడునా?

గౌతమీ గ్రంథాలయ వ్యవహారములు క్రమముగా కోర్టున కీడ్వబడు నూచనలు గమపడుచున్నవి. వక్ర-లంకవారి ఫలమును 1928 సం॥ మే నెలలో అగ్రిమెంటుమీద కొనివారు. ఈ ఫలమునకు మూడు సంవత్సరములు కావచ్చినను దస్తావేజీ లేదు. 1928 సం॥ అక్టోబరులో జరిగిన సాధారణసంఘసభలో వక్ర-లంకవారి ఫల మమ్మివేయబడవలయునని తీర్మానింప బడినను ఇది యిప్పటివరకును అమృతమైనది. కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి ఫలము నమ్మకముతో శ్రద్ధవహించుటకు బదులు లేని పోని హక్కులవివాదములు, క్లబ్బిస్థాపన, మున్నగు కర్తవ్య గవ్వలాలతో కాలముగడుపుచూ వచ్చినందున వక్ర-లంకవారి అగ్రిమెంటునకు కాలదోషముపట్టు కాలము సమీపించినది. అందుచే వక్ర-లంకవారు తప్పక రెండు నెలలలో గ్రంథాలయమును కోర్టున కెక్కించెదరు. వీనితో బాటు సుబ్బాగౌతు పంతులుగారి కివ్వవలసిన ఆరువేల రూపాయల ఋణము, దానిమీద వడ్డీ, దాదాపు పదమూడువందల రూపాయలు, నింకా అక్టో నెలచి యున్నవి. ప్రస్తుతకార్యదర్శి లీదయమై గట్టిగా పంచేయక పోయినచో యీ వ్యాజ్యముల వధ్య గ్రంథాలయమున కెట్టి యవస్థ వచ్చునో యెవ్వరు చెప్పగలరు? వక్ర-లంకవారి ఫలము నిలవజేయునంతలపు తమకు గట్టిగ యున్నట్లు శ్రీకందుకూరి వెంకట సీతారామచంద్రరావుగారు మొన్నను జరిగిన సాధారణ సంఘసభలో అనేక సారులు చెప్పినను, నాశము సీతారామచంద్ర రావుగారి నూచన సంగీకరించక పట్టుదలయే ప్రధానముగా జేసికొని ప్రవర్తించుచుండుటచే గ్రంథాలయము కోర్టులోని కీడ్వబడుచుండుట తటస్థించుచున్నది. ఇదియెంతయు కోచనియవని వేరుగ నెప్పనక్కరలేదు. గ్రంథాలయ సాధారణ సంఘసభ్యులను వీనివిషయమై శ్రద్ధవహించి, గ్రంథాలయ వ్యవహారములు కోర్టున కెక్కకుండచూడవలయునని కోరుచున్నాను.

నిడమరీ సత్యనారాయణమూర్తి బి. యె. 2-3-23 (సాధారణ సంఘసభ్యుడు)

దొంగలు తోలుకొని పెళ్ళుట

గుడివాడతాలూకా ములకపల్లి అగ్రహారం కాపురములయిన సూరి వెంకటసుబ్బయ్యగారి తాలూకా గిత్తను దాని జత ఎద్దును మరీకొన్ని పశువులను 17-2-26 తేది సాయంకాలము పాలములో కట్టివేసి ఝాము ప్రాద్దానపువరకు వుండి యింటికి వచ్చి తిరిగి ఝాము తెల్లవారి కట్ట తప్పిదేశమునకు వెళ్ళినంతలో కట్టివేసిన తాడుసహా గిత్త కనుపించలేదు. పలుతావుల వెతుకుచు దివితాలూకావై పుకు వెళ్ళుచుండగా బండికోళ్ళలక బాడ్చిరలంక వెళ్ళులోగా గిత్తను పాతతాడుసహా యిద్దరు మనుష్యులు తోలుకునిపోవుచున్నట్లు జాడలు తెలిసినది గాని కనుపించలేదు. (త్తవహారం 1 యల్ల గిత్త 2 మూడు అంగళ్ళములు పొడవుగల పిడచకొమ్ములు. 8 మోపరముకొద్ది నలుపు. మూడుముళ్ళ ఎత్తు సరిది యీవత్తరము కలిపినది. గిత్తను గుర్తించినవారు యీక్రింది అడ్రసుకు వ్రాయ పార్చితులు.

మల్లెల రామకృష్ణమూర్తి తూర్పుకృష్ణాక్షిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి, మేదూరు (కృష్ణ)

యేలము అమ్మకము

వంగోలు గ్రామములోని భూములున్న యిండ్లు

పత్తి భావ్యకార్లుకట్టి దివాల సందర్భంలో (ఆర్డీ నెం 8/1926) అఫీషియల్ అసైని ఉత్తరపు మేరకు మెనర్సు జాడన్ కంపెనీవారు గుంటూరుజిల్లా వంగోలు గ్రామంలో 1926 సం॥ మార్చి 18 తేది గురువారం వునయం 9 ఘంటలు మొదలు యీదిగవ కనుపరచియుండ ఆస్తులను సవరు ఆస్తులు యిండు ఫలములతో యేలము వేయుదురు.

పత్తివారి వీధిలో డోరు నెం 8ల యిల్లు 16, 17-18 న్ను కుమారపాళ్ళములో డోరు నెం 68, వేణుగోపాలస్వామి వీధిలో డోరు నెం 67, 13, 80 గల యిండ్లు.

బి. నాగభూషణరావు దివాల సందర్భంలో (ఆర్డీ నెం 869-1928) అఫీషియల్ అసైని ఉత్తరపు మేరకు మెనర్సు జాడన్ కంపెనీవారు 1926 సం॥ మార్చి 19 తేది శుక్రవారం ఉదయం 9 ఘంటలకు గుంటూరు గ్రామములో నెం 15-247 గల సాపును సవరు ఆస్తివద్దనే యేలము వేయుదురు.

(2) 1926-సం॥ మార్చి 20 తేది శనివారం సాయం త్రయింక 9 ఘంటలు మొదలు లింగారెడ్డిపాళెం మునిసిపల్ చౌడి ఎడ్వ సర్వేనెంబర్ 2975, 2976, 2977, 2981, 2990, 875-1, 876-1, 877 లో ఆగియుండు భూములను యేలము వేయుదురు.

భద్రాద్రియాత్రికులకు సదుపాయము

అపరవైకుంఠమని నెగడు శ్రీ భద్రాద్రిపురంబున ప్రతి వత్సరంబునను శ్రీ సీతారాములకు జరుగుచుండు కళ్యాణోత్సవాది మహాత్మ్యము లాంధ్రలోక మెఱుంగనిదికాదు. తేదియ మహోత్సవంబు లారయభిక్షులు తండ్రిపతండుముఠాగా బయలుదేరి చోరమృగబాధల కడలుచు పలువిధకష్టముల కోర్చి మహాదారశ్యాభూయిష్టమగు, నిల్లెండలపాడు, వెల్లుపాలెము మొదలగు మార్గములగుండ నాయాసమయములందు భద్రాద్రిపురంబునజేరి శ్రీ సీతారాముల సందర్శించి నిజవాసముల కేగుచుండుటయు సర్వజనవిదితమే అయియున్నది.

భగవదనుగ్రహవేళముచే నేతద్వక్త సంకతి నర్పింప దలంపు గలిగిపలువురు పుష్కపురుషుల సాయంబున నిల్లెండలపాడు పురంబునందన్న సత్రంబొందు నిర్మించి నేటికి 25 సంవత్సరములనుండి భాగవతసేవతీయచు యాత్రికులకు మార్గసౌకర్యము గలిగించు సమర్థతనీవాడైననటచే భక్తు లనుభవించు పలువిధముల కష్టములకడలుచు, తేదియ కష్టపరంపరల నివారించుతీయ శ్రీరామమూర్తిని ప్రార్థించుచు కాలమును వెడలించుచుంటిని.

నా ప్రార్థనాదికము నాలించి శ్రీరామచంద్రుడు పాలకులసౌదయంబుల ప్రవేశించి మార్గసౌకర్యమును కొంతవరకు గలిగించియున్నాడు.

ఎట్లక డోర్నకల్లునుంచి కారేపల్లిమీదుగా సింగరేణికాల రికివచ్చిన రైలుమార్గమునందు కారేపల్లి ప్రేక్షకవర్గంబు చీల్చి క్రొత్తగూడెమువరకు సాగించియున్నారు. ఈ క్రొత్తగూడెమునకు భద్రాద్రి ఇరువదిమైళ్ళుండును. దీనంతేని యాత్రికులకు ప్రయాణము సులభమైనదనుట నిర్వివాదాంశము. కాని యీ మార్గములందన్న సత్రము లేకుండుటచే భక్తులెల్లరు తృప్తిపాసలకై శ్రమలపడవలసినవారని దలంచి పూర్వమునుండి జరుగుచున్న నిల్లెండలపాడునందు గల యన్నసత్రమును నిర్విఘ్నముగా జరుపుచు నూతనముగా క్రొత్తగూడెమునందుగూడ నన్నసత్రము సాగింపదలంచి క్రొధనామసంవత్సర కార్తీక చ 10 లు బుధవారమునందు సత్రముయొక్క స్తంభప్రతిష్ఠాకును, అన్నదాన ప్రారంభమును సాగించుటకు ముహూర్తము నిశ్చయింపబడినది.

ఇదివరకు యాత్రికులు భద్రాద్రికేసుచుండు, ఏలూరు, రాజమహేంద్రవరము, కొంపపల్లి, వెల్లుపాలెము, మొదలగు త్రోవల కింతటినుండి బోవక క్రొత్తగూడెపుదారిననే పలువురు యాత్రికులు వచ్చుట సంభవించును గాన సాలునకు 15 వేల రూపాయలు ఖర్చుగునని యంచనావేయబడినది.

ఇంతి పెద్దమొత్తమును సంపాదించి తద్వారా సత్రమును సాగించుట సులభి సాధ్యముగాకపోవుటచే భూతదయాభరు లనేకుల నాశ్రయించి యీ ఘనసత్కార్యమును సాగింపవలసి వచ్చినది.

కోననో యాంధ్ర సోదర సోదరీహణులారా! విశక్తి కొలది ద్రవ్యసహాయంబుగావించి సత్కార్యంబును నిర్విఘ్నంబుగా సాగించెదరని ప్రార్థించుచున్నాడు.

మీరును మీస్నేహితులును పరమార్థము నాశ్రయించి కాశ్యోతచందాదారులై ఆయా చందాద్రవ్యమును వసూలవరచి వసూలుప్రతీకలు సంతకములతోయించి చందా ద్రవ్యసహితముగ మాకుబంపిన తేదియద్రవ్యము ఖర్చులకు వినియోగించుచు మీమీశ్వరను శ్రీస్వామివారి కాశ్యోతచందాదారులీడ్చులో చేర్పించి మీకు రక్షింపబడును.

వీసంవత్సరంచందా యాసంవత్సరముననే చెల్లించుచుండవలయును. అనగా చందాధనము రొక్కయోపకముగా జెల్లించువారు ప్రతినవత్సరము వై కాళిమాసముమొదలు మార్గశిర్ష మాసాంతమువరకును, ధాన్యరూపముగా జెల్లించువారు పుష్యమాసముమొదలు ఫాల్గుణమాస అంతమువరకును జెల్లించుచుండవలయును.

చందావసూలుకొరకు మేముగాని మాతృపు గుమాస్తాగాని, మిత్రాగ్రామముల కప్పుడప్పుడు వచ్చుటగూడ సంభవించగలదు. కాన దయయించి యివ్వదలంచిన చందాధనము రేపు మాపని తిప్పికొనక నిచ్చెదరనిగూడ నమ్ముచున్నాడు.

మార్గశిర్ష మాసాంతమువరకు గుమాస్తాలురాని గ్రామములలోని భక్తులు దయయించి అయాగ్రామములయందు వసూలు కాదగిన చందాద్రవ్యమును తామే వసూలుపరచి మైని బంధనలప్రకారం సత్రమునకుపంపెదరనిగూడ నమ్ముచున్నాను. వెల్లుపాలెము మొదలగు మార్గములయందు అచ్చులచ్చుట నన్నసత్రమునెట్లు వహనీయులెల్ల రీ క్రొత్తగూడెము సత్ర

ము సహితము సాగించుమార్గము లారయును శీ క్రొత్తగూడెంబునగూడ నచ్చుటచ్చుట నన్నిసత్రంబు లేర్పరించెదరని వేడుచున్నాడు.

మాటూరు సుకర్మనదాసు

ఇల్లెండలపాడు.

మ.రా:—మీరుపంపు చందా ధనము ఇల్లెండలపాడు సత్రాధికారికిగాని క్రొత్తగూడెము సత్రాధికారికిగాని పంపకోరెదను.

“శ్రీ దుర్గావిలాస” ప్రవేశమహోత్సవము

శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు బెజవాడయందు నూతనముగ నిర్మించిన “శ్రీ దుర్గావిలాస” గృహప్రవేశ మహోత్సవము ఈనెల 6 వ తేదీ సాయంత్రము 7 1/2 గంటలకు అతివైభవముగ జరుపబడినది. అప్పడు సమావేశమైన బ్రాహ్మణులకు భూరిసంభావనల నిచ్చి తృప్తిపరుచుటయే గాక ఆకిరిపల్లి సంస్కృతపాఠశాలకు, బెజవాడలోని రామమోహన గ్రంథాలయమునకు, రామమోహన ఆయుర్వేద పాఠశాలకు, శ్రీవేంకటేశ్వరాయుర్వేద పాఠశాలకు శౌరిలను దక్షిణా నొసంగిరి. 7 వ తేదీ రాత్రి బ్రాహ్మణులకు పంచభక్త్య పరమాన్నములతో సమారాధన జరిగినది. 8, 9 తేదీలను బ్రాహ్మణేశ్వర సంతర్పణలు విరివిగ జరిగినవి. 5, 6 వేల బీదలకు మృష్టాన్నమిడిరి. ఈలాటి సమారాధనలు బెజవాడలో ముందెన్నడును జరిగియుండలేదు. దేశోద్ధారకునిపేరు బెజవాడ చుట్టుప్రక్కలను మారుమోగినదని చెప్పటంలో నతిశయోక్తి యేమియు లేదు.

7 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ఆంధ్రదేశములోని తంతుకారకసంఘమువారి సభ “శ్రీ దుర్గావిలాసమున” నె జరిగినది. ఆనాటి సాయంత్రము జరిగిన గానసభయు ఈమహోత్సవమునకు వన్నె నొసంగినవి. బ్రహ్మశ్రీ పాదుపల్లి రామకృష్ణయ్యగారి గానము, వారణాసిఘంటయ్య, బ్రహ్మయ్యగార్ల వృద్ధంగము, ఫిడీలు శ్రీ దుర్గావిలాసమునను పారుల నెల్లర నాకర్షించినదని చెప్పవచ్చును.

బెజవాడకును, ఆంధ్రదేశమునకును “శ్రీ దుర్గావిలాసము” అమూల్యమైన సహాయ సంపత్తుల నొసంగుననుటలో సందియము లేదని ఈప్రవేశోత్సవము స్పష్టపరచినది.

(బెజవాడ విలేఖరి)

కృష్ణదేవరాయల ఆంధ్రభాషా నిలయము

తిక్కన జయంత్యుత్సవము జరుపుట

దువ్వూరి రామిరెడ్డిగారి ఉపన్యాసము

హైదరాబాదు (నిజాము), మార్చి 10:—చుంగోవారమునాడు క్రిష్ణదేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయము తిక్కన జయంత్యుత్సవమును జరిపెను. ఇందుకొరకు ప్రత్యేకముగ ఆహ్వానింపబడిన దువ్వూరి రామిరెడ్డిగారు హైదరాబాదు ప్రేక్షకులలో మేలునుండి దిగగనే సన్మానింపబడిరి. వారు రెండుగంటలు సరసముగ ఉపన్యసించిరి. తిక్కనమీదను, ఆంధ్రభారతమందు ఇర్దింపబడిన సాంఘిక, సారస్వత, విజ్ఞానసంబంధములగు విషయములపైను, సమకాలికులు తిక్కనపై గావించిన ప్రేరేపణలు రామిరెడ్డిగారు చక్కగ చర్చించిరి. తిక్కన యుగశ్రవ క్తక తెలుగు ప్రామాణ్యమైనది. తిక్కన చక్కనికవియనియు రుజువుచేసెను. సంస్కృత ఆంధ్రభారతముల నొకదానితో నొకటి పోల్చి, కథాసంవిధానము, పాత్రపోషణము, వర్ణనలు, అభిప్రాయములు, అదర్శనములందు జూపించిన అభివృద్ధిని ఉదాహరణ పూర్వకముగచెల్పి, తిక్కనజన్మస్థానము నెల్లూరిని రామిరెడ్డిగారు నిశ్చయించిరి. భాషాపాండిత్యము, యింగ్లీషు తెలుగు సంస్కృత వాఙ్మయ పరిచయమును, వివర్ధనశక్తిని ఉపన్యాసకుడుజూపెను. వీరవిద్రుదుగా రచ్యవత వహించెను. రామిరెడ్డికవిత్వమును ధీశక్తిని అన్యథుడు ప్రశంసించెను.

హనుమంతరావుగారు వందనముల సభ్యులతోరవున రామిరెడ్డిగారి కర్పించిరి. బాలసరస్వతీనిలయమందు తెలుగు నాటకములపై గురువారమునాడు రామిరెడ్డిగారు ఉపన్యసించెదరు. (ఒక విలేఖరి రంభి)

కొటప్పకొండ దేవస్థానము

గుంటూరుజిల్లా నరసారాపురముకు ఆరుమైళ్లదూరమున
మల్లమండ్రామ సరిహద్దున కొటప్పకొండమీదనున్న (త్రికో
శీశిర్షస్వామివారి దేవాలయము మిక్కిలి పురాతనకాలము
నుండి యున్నది. వివిధప్రాంతములనుండి లక్షలకొలది జనులు
వరాహాద్రి మొదలగు పర్వతములకు వచ్చి వేలకొలది కానుకలను
సమర్పించుచుందురు. శ్రీస్వామివారికి ఈసామ్యుగాక కుమారు
గారి యకరముల భూమిహూడ నున్నది. ఈదేవాలయమునకును,
దీనికీర్తిని, గవర్న మెంటులను అల్లవెన్నుతీసికొనే నరసారాపు
రేట జరిపించారు శ్రీరాజా వల్లభా జెరికటవరసినారాపు
బహద్దరగారును కొండకాపుర కౌతుకస్థులు కాశీనాథుని
సుబ్బారాయణుగారును, పరిపాలనపర్యపు ధర్మకర్తలగా
నున్నారు కాని, వీరిద్దరిలో మొదటివారే పరిపాలనకర్తగ వ్యవ
హరించుచున్నారు. పాలుకు కుమారు పదివేలరూపాయల రా
బడి వచ్చుచున్నను స్వామిని సేవించుటకు వచ్చుభక్తులకు నెట్టి
సదుపాయములు చేయబడుటలేదు. నూతనదేవస్థానపు ఆస్తులలో
అనేక ముఖ్యపదార్థములు చేయవలసియున్నవి గాని యిట్టియాస్తు
యొక్క అగత్యమును కనుపరచుటకు ఈదేవాలయపు మేనేజి
మెంటు ఒక్కటేచాలను. సమీపపుపల్లెవారు ఈ జమీం
దారులలో పారాదేశిక యంతవరకు యెట్టితోక్యమును కలుగఁ
జేసికొనలేకపోయిరి. మద్రాసులో నూతనదేవస్థానపుభక్తుల ఏ
ర్పడినెరువాత కమ్మవారిపాలెం కాపురస్థులను సామాన్య
రయితులను అయిన కిలారు బొల్లయ్యగారు యాధర్మకర్తల
మీద విజేషనుపెట్టినారు. జమీందారు చేయుచున్న అక్రమ
చులనుగరించి, యాక్రిందిధర్మగ కొన్ని ప్రమాదపరితలు
దాఖలైవని.

1. ఈదేవస్థానము తనస్వంతదేవతార్చనగాభావించుకొని
దీనివీధి వచ్చుచుంటున్నది 1872 వ సంవత్సరమునుండియు
జమీందారులు ఆదాయపుపన్ను కట్టించుకొనుచున్నారు.
 2. స్వామివారిని సేవించుటకు ప్రభులలోవచ్చిన భక్తులు
ను, అభిషేకముచేసికొనుటకు వచ్చిన మూత్రాపదములను నూతన
ముగా 2-శిక్కురూ 1-8-0 లేక 1-4-0 రుసుముపెట్టించు
నట్లు ఒకనిబంధన నేర్పాటుచేసినారు. ఇదిగాక బియ్యము,
నెయ్యి, కూరలు మొదలగునవి అపరిమితముగా సమర్పించుటకు
యందును. అనేకమంది మహాత్ములు సత్రములను, పావిళ్లను,
సలివేండ్రును, ధ్వజస్తంభములను ప్రతిష్ఠించుచుండగా, యీ
జమీందారు ధర్మకర్త ఒకప్రతిమనైనను స్థాపించుపుణ్యమును
కట్టుకొనలేదు.
 3. యాత్రికులు లక్షలకొలది వచ్చుచున్నను, వీరికి రా
వ్యాప్తచేయునకు దొడ్లకు కట్టించరు. లోకలోబోధులవారు 128
పెక్కునుప్రకారము, ప్రజలయారోగ్యమునకు ఖర్చుపెట్టి సగము
ఖర్చు యీజమీందారువద్దకుండి తీసికొనుటకు యిట్టిసల సోక
యొత్తవును జారీచేయించియున్నారు.
 4. కుమారు ముప్పది దినరూపాయలు మరమ్మతులలేక
చేడిపోవుటచే నీటియిబ్బందివలన ప్రజలును, పశువులును పడు
రాధ వర్షనాశితము.
 5. కొండమట్టా ప్రదక్షిణమునకు తగినరస్తా వేయక
పోవుటవలన భక్తులకును, పశువులకును ప్రమాదములు సంభవిం
చుచున్నవి.
 6. చెట్లు చేమలులేకపోవుటచే వేలకొలది యాత్రికులు
పిల్లలతో నెండలో మాడవలసివచ్చుచున్నది.
 7. ఈదేవాలయపు ధర్మకర్తలు, తమచేతికివచ్చిన సా
మ్యుకు లేక్కచెప్పటకు నిరాకరించుటయేగాక, తమ లేక్కల
ను ఎవ్వడును ఆడిటుచేయించలేదు. డిస్ట్రిక్టులో వసిన కానుక
లన్నియు వీరును, అర్చకులను తమయిష్టమువచ్చినట్లు అనుభ
వించుచున్నారు.
- ఈ మొదలగు కారణములవల్ల, ప్రస్తుతధర్మకర్తలను
తీసివేసి మూడేసివందలవరకు ఒక ధర్మకర్తను ఏర్పాటు
చేసి బోధులవారు ప్రతిరోజు చేయవలసియున్నది. ఒకస్కీముతో,
ఒక నూతనధర్మకర్త నేర్పాటుచేయగానే, ఆయన జిల్లాకోర్టు
లో పిటిషనుపెట్టి దేవాలయమును దానికొస్తేలో సలభముగా
స్వాధీనపరచుకొనవచ్చును.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు.

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పథ్యము లేదు. పిచికారీతో పనిలేదు. మూడుపూట
లో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిహ్యుల
మగును. రాజకుటుంబములు నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వె
డబ్బా 2-1-0. దీనిపనిపానము చందనతైలము జొప్ప 8-0-0
కొండును ప్యాకింగునైన రా ఖర్చుతో 6-0-0. 2462

గంధర్వ ఛార్మసీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం. మార్చి 11-న తేది గురువారము

1. ధాన్యములు			
దనియాల రా 1-8	రు 35 0 0	ముదల 46 0 0	వరకు
బియ్యముబస్తాలు			
కుకుమ లేకాలిని	,, 48 గలది	రు 11 8 0	18 0 0
వల్లూరిని	,, డిబా	,, 14 0 0	15 0 0
డిబ్బి	,, డిబా	,, 15 0 0	16 0 0
రాసులు	రా. 164 బస్తా 1-8	,, 8 15 0	9 0 0
శాస్త్రులు	,,	,, 20 0 0	24 0 0
2. ధాన్యము వస్తువులు			
కందులు	బస్తా 1-8 కే 20కి	,, 12 8 0	18 0 0
నెనగలు	,, డిబా	,, 12 8 0	18 8 0
నెనలు	,, డిబా	,, 14 0 0	15 0 0
మినుములు	,, డిబా	,, 17 0 0	18 0 0
ఉరలలు	,, ర 164	,, 8 8 0	9 0 0
3. సూనెవస్తువులు			
మత్తులనూనె రా 1-8	,, 150 0 0	152 0 0	
నెయ్యి మ 1-8	,, 14 0 0	25 0 0	
కొండాపురంకరునెనగవత్తురా 1-8	,, 58 0 0	59 0 0	
ఇతరప్రదేశము	,,	,, 54 0 0	56 0 0
తరునెనగనూనెగానుగరా 1-8	రు 119 25 0 0	గానుగ 115 0 0	
ఆముదము రా 1-8	,,	97-0-0	98-0-0
4. చిల్లరవస్తువులు.			
చాయకనుపు రా 1-8	,, 75 0 0	80 0 0	
కూరకనుపు	,,	,, 40 0 0	42 0 0
మిరకవాయలు(గుంటూరు)రా 1-8	,, 105 0 0	115 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముసుగు 1-8	రు 45,50		
రాకనా నీలిపాయకట్టు	,,	,, 50,55	
తెల్లము రా 1-8	రు 40 0 0	60 0 0	
మిరికందు రా 1-8	,, 35 0 0	70 0 0	
5. లోహములు			
కండి 100 తులంకు	,, 69 0 0	71 0 0	
అంగారము, తులము 1-8	,, 21 4 0	21 8 0	
వసరము 1-8	,,	18 5 6	
ఇత్తడి రా 1-8	,, 253 0 0	252 0 0	
రాగి డిబా	,, 272 0 0	275 0 0	
అస్కాచక్కెర 228 పాగి గలది	,, 82 15 0	88 4 0	
6. దూది			
బోండాబెడ్డుబారము 1-8	రు 800 0 0		
వల్లూరు దూది	,, 215 0 0		
8. నూలు			
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-8	,, 4 8 0		
భక్తురు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-8	,, 6 0 0		
మాళయేనుగ నెం 20	,, 8 4 0		
నెం 20 చెన్ని సింహం యీ పె	,, 8 12 0		
నెం 22	,, 8 14 0		
నెం 12 1/2 చెన్ని పక్కన	,, 7 0 0		
నెం 14 1/2	,, 7 8 0		
నెం 12 1/2 అలైస్సు	,, 6 6 0		
నెం 12 1/2 పాండిచేరి	,, 6 14 0		
నెం 14 1/2	,, 7 2 0		
నెం 12 1/2 క్విలక్ కట్ట	,, 6 0 0		
నెం 14 1/2	,, 6 4 0		
నెం 10 1/2 కోయంబుత్తురు	,, 6 2 0		
నెం 12 1/2	,, 6 12 0		
నెం 14 1/2	,, 6 14 0		
నెం 12 1/2 గోక	,, 6 7 0		
నెం 20 గోక	,, 7 12		

అజీర్ణము, అందుచే గలుగు

నరముల బలహీనత మొదలగు నాటికి ఆమోఘమైన నివారిణి

ఆయుర్వేద బౌద్ధధర్మమునందు గుణముగలదను విషయము,
సాన్యవిషయమునందే పరీక్షించబడి, కలిగిన జయప్రదమైన
ఫలితమునుండి, నాకు నమ్మిక కలిగినది. కొన్ని కారణములచే
నేను ఆజీర్ణము, అందుచే గలిగిన నరముల బలహీనతచే బాధ
పడుచుంటిని. ప్రస్తుతము మద్రాసు, కేన్ ఫోర్ములో, అల్పగ్నా
లాష్టియందు కాపురమున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యగారి
వద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. స్వల్పకాలమునంగే (అనగా
28 దినములలోనే) పాద సోకు కలిగించిన గుణము ఆమోఘ
ముగానున్నది. 2117

ఆస్పానర్ గృహము } ఎన్. కె. కృష్ణయ్యాచేంద్ర
రాయవేట, మద్రాసు } కుమారరాజా
26-2-26 } ఆఫ్ వెంకటగిరి.

నమ్మకమైన వెన్న కాచిననెయ్యి

చౌ క థ ర

మానేతిలో యే విధమైన కల్తీలేదని నొక్కి
చెప్పగలము. స్వల్పలాభమునకు విక్రయించుచున్నా
ము. వాకమారు తీసుకొనిన వారు మరల నెన్న
డును వేరొకతావుకు వెళ్లరు. ఒకసారి పరీక్షించుము.
వరదా తాభాకృష్ణయ్య
(2676) నెం. 1/29 ఆదియప్పనాయని పేటి, మద్రాసు

గాంధీ జ్యోతిష్కర్ములు

జననకాలవివరము లేక శ్రుత్తవాదముకాలమైనను తె
లుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రూ 1-0-0 పై
ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 సం. ఫలము మాసపాఠిక వ్రాయ 2-0-0
ఆంధ్రపత్రిక: ఈ జ్యోతిష్కర్ముల పాండిత్యమును మహాపుర్యక
ముగ వినుతించుచున్నాము.

ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము,
తిరుత్తణి-చిత్తూరుజిల్లా.

గాంధీమహాత్ముని నీతిమంజరి

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి

ని డ ద వో లు 2671

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా సాలీనా చందా రు 2 లు మా
త్రమే. సానునకు రమారమి 1200 పేజీలు. డెమ్మి 1/16 నైజా
న 2 నెలల తొకలుక్కు ప్రయరించి తపాలాఖర్చులు మేమే భరిం
చి పంపుదుము. ప్రజా సామ్యములో మత, సాంఘిక, రాజ
కీయ, ఆర్థిక, నైతిక భావప్రచారము పెంపొందించు నుద్దేశ్యము.

ముదిగంటి జగ్గన్న శాస్త్రి బి. ఎ.
శనివారపు సుబ్బారావు
సంపాదకులు.

ప్రాచీనవైద్యగ్రంథములు

శరభరాజీయము
జననరాజీయమువంటి వైద్యగ్రంథము. శరభరాజప్రణీ
తము. సులభతైలినీ మంచియోగములు కలవు. సగము ధర్మకు
అమ్ముచున్నాము. నెల 0-8-0.
కూటముద్గరము
మాధనపండిత రచితమైన వైద్యగ్రంథము. తెలుగు
టీకతో నెల 0-4-0.
చారుచర్య
భోజరాజకృతచారుచర్యకు తెలుగుసంగ్రహము. తిక్క
న కాలమునాటిది. ఆరోగ్యవిధులను యెల్లప్పుడు నెల 0-4-0.
మేనేజరు, ఆర్షరసాయనశాల, ముక్త్యాల,
1204 కృష్ణమొల్లా.

చుండుకునూనె సిని 1-8 0-6-0
అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి

అమృత తాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

నాలుగుభాషలనిఘంటువు

ఇందు నుమారు (5000) అయిదువేల తెలుగుమాటలు అకారాదిగా వ్రాసి వానికదురుగా హిందస్తానీ, ఇంగ్లీషు, అరబ్బీ, తమిళములు చేర్చబడినవి; ఏపదము కావలసినను వెంటనే గ్రహించవచ్చును. ఇదివరలో ఇట్టి గ్రంథము తెలుగులో యుండలేదు. ఇది చదివినచో గురుసహాయ్య ముక్తరలేమండ ప్రభావము మాటలాడు శక్తి కలుగును. ఇది స్కూలుమాధ్యమము, విద్యార్థులకు, టాయర్లకు, గుమాస్తాలకు, వర్తకులకు, ప్రయాణికులకు, పండితులకు, పాపదులకు సమస్త జనులకు, మిక్కిలి యుపయోగించును. టెల 8 అణాలు మాత్రమేగాని 800 రూపాయలకు మించిన సహాయ మొనరింపగలదని నిరాఘాటుముగ జెప్పవచ్చును.

వేశ్యాసహవాసఫలితము

(వద్యకావ్యము) వెల 4 అణాలు

ఇది బెంగళూరులో జరిగినకథ. ఒక లాభువత్తంత శోభ్యున నమగ్ని తమఁగూడఁ జెట్టుటయే శాతని కుమారుడను వేశ్యాలోలుండఁ తద్వితమంతయు వేశ్యకర్పించి తుదకు దానిచే నెదగొట్టుటచే యడవుల పాలైపోవుటయు, మిక్కిలి చక్కవ్రాయబడినది. లుబ్ధనరనము, వేశ్యాసహవాసఫలితము జరుపుచో నవ్వు పుట్టకమానదు. ఇందలి నీతిశృంగార పద్యములు చదివి తీరవలయును. ఇది ధనువ మొదలిడుచో పూర్తియగువలె విడువ బుద్ధివోడదు.

చిరునామా:— దాసరి లక్ష్మణస్వామి విరాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

1827

తంతివిలాసం
“సత్యవర్ణన”

శ్రీ లక్ష్మీ వర్ణన

నీకా కోరికప్రకారము నగలుతయారైచేసి యివ్వబడును; అన్నివిధములైన బంగారు, వెండి నగలు, వేడుకసామానులు సాజాలు, గొలుసులు, గడియారం గొలుసులు, నాగవత్తులు మొదలగునవి అందుముగా తయారుచేసి యివ్వబడును.

మావద్ద తయారు ఆగు యవత్తుసామానులకు యంత్రసహాయముచే, జక్కుగాను, అందుముగాను, భ్రమింపజేయు మైనింగుల యలట్రోస్కోటు గలవిగా యుండును.

యింకా అన్నివిధములయిన నీమకములకు కట్టడపుపనులు చేయబడును. యొకతూరి మావద్ద అర్థరు యిచ్చినచో మీకు సంపూర్ణతృప్తి నెంతవరకు నమృతము గలదు. వర్తకులు మాకంపిసిల్ల మంచి లాభము పొందవచ్చును.

12 యించి నెడల్పు వెండిరేకు పొడుగు యంతకావలసిన చేతి యిస్తాము కూలి వివరము వ్రాసినయెడల తెలుపుచున్నాము.

పోరయిటరు, మే. సత్యనారాయణాచారి. నెం 2/19 కోపు వెంకటాచలయ్యరు వీధి, మద్రాసు

వైమూరు పాశ్యపు వెంకటాచలపండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములో నొకటియగు తోకామయహార కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

9. మ. జయంతిలాల్ అమృతలాల్ మ. నెడ్ అమృతలాల్ దామోదరదాస్, ఎల్లిస్ బ్రిడ్జ్ అహమ్మదాబాద్ నుండి వ్రాసినది. తమరికస్తూరిమాత్రలను ఒకతూరి పువయోగింప వారు ఎప్పుడూ దానినే వాడుదురని తమకు తెలియజేయ చాలాసంతోషముగానున్నది. ఇంక 25 సీసాలను బండ్ల ప్రాధికాన.

10. మ. ఎ. డేవిడ్. హెడ్ మాస్టర్, హిందూరిజిల్లా స్కూల్ దొనకొండ పి. జి. నెల్లూరు నుండి వ్రాసినది. తమరుబంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాలా బాగా పనిచేస్తున్నావని తెలియజేయ సంతోషించుచున్నాను. ఇంక 12 సీసాలను బండ్లకోరినాను.

మ. రామనంద్రరావు, డి. పి. డబ్ల్యూ గుమాస్తాడజ్ కవుళరాం పి. జి. కృష్ణా డి. వీరు వ్రాసినది. తమరి కస్తూరిమాత్రలు పిల్లలకు, మరియు పెద్దవారికినీ చాలా పువయోగకరముగా నున్నది. గావున ఇంకనూ 12 సీసాలను బంపించవలెను.

11. మ. ఎ. చంగయ్య కెపనూర్ ఇక్స్ కెక్టర్ చిత్తూర్ పి. కడప డిస్ట్రిక్టు తమరికస్తూరిమాత్రలు రోగముపైన అత్యుత్తముగా పనిచేయుచున్నవి గావున, ఇంకను 6 సీసాలను బంపును.

250 నుండి 800 మాత్రలగుల సీసా వెల 4 అణాలు, పోస్టేజీచేర పోస్టేజీతో 6 సీసాలను 1-8-0, 12 సీసాలు 2-18-0 25 సీసాలు 5-8-0, సీసా 1 కి 4 అణాలవద్దన అన్ని సుకాములందును దొరకును.

594

శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

శ్రీ అల్లూరి సీతారామరాజు ప్రశంస

భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారిచే రచింపబడినది.

ఆంగ్ల దినపత్రిక “హిందు” విమర్శన మీట్లు చేసినది:—

“గ్రంథకర్త యాత్రా భక్తమును అంద్రశత్రునను గాబిక్ మాడ్ (Robin Hood) వంటి యనమాయకూడని శేరల శాధనమర్పణముగా నిచ్చినాడు. అతని జాతకచక్రముగూడ నన్నది. ఒకయొక్క రాగములచే పితూరి యెట్లు రేగినగి; బ్రాహ్మకులపాలిట నిలిచి పనిచేయుటకు రాజెట్లు సంసిద్ధుడయ్యెనో; తన విశ్రేష్టతలచేతను, ప్రశస్త జేతనచేతను, నీవ్యు పాత న్యాయబుద్ధిచేతను ప్రజ లాతని కెట్లునుర్రువైతో; ఇంగ్లీషు జ్ఞాపకశక్తిగోరవముల నాత డెట్లుసంపాదించెనో; శ్రీ భుక్య మాతనిపై నెట్లు చేయివేయగలిగెనో; యాతనిపితూర్తే యాతనిస్థానము నెట్లుపుచ్చుకొనినో యంతయు మనకు చూపబడినది. నిజమైన సీతారామరాజు నిరీకన ప్రభుత్వము జేట్లు కొనవలసియున్నదనియు, వారు పట్టుకొని యుక్కడి రోజుకడో ద్యోచే ఆవాలు పట్టించబడినవాడు తన క్రియసేనానాయకునికొక పనఃపూర్వకముగా తనప్రాణముల నిచ్చిచైన ముయొకడో యు; నాయకుడు మరియు బాగుగా తయారుగు కై తేజస్సుచేయుటకై యెగి సమయము వేచియున్నాడనియు గ్రంథకర్త వాదించుచున్నాడు.” (శనివారము 7 వ నంబరు 1925)

పుస్తకమువెల అర్ధరూపాయ; పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. పి. టి. గా 11 అణాలకు పంపవచ్చును.

కావలసినవారు క్రిందివిరు నామాను వ్రాయవలెను.

భమిడిపాటి సత్యనారాయణ, ఇన్నీసుపేట, రాజమహేంద్రవరము.

2605 S. U. Narayanachary & Co, Choukhamba-Benares

మాదిగ్గర అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, రుద్రాక్ష, బిడ్డలు ఆడదగిన సామానులు మొదలగునవి కోరినవారికి సరియైన ధరలకు వి. పి. స్కూలముగా పంపబడును. మంచి పట్టుబడి యను 18 ర్పు 7 నంచి 10 నరకు రుద్రాక్ష 108 పుండేసరం 1-కి అణాలు 6 నంచి ర్పు 10 లు. 32 పూసలుపున్న కంటి 1-కి అణాలు 8 నంచి ర్పు 10 లు గోరికంకరపూస 1-కి ర్పు 8½ నంచి 25 నరకు 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ముఖముకల పూస 1-కి ర్పు 2 నంచి 30 లు పొత్తి పంచెలు 7, 8 మూర 1-కి ర్పు 7 నంచి 11 లు పట్టు పంచెలు మూర 10, 12, 1-కి ర్పు 14 నంచి 25 లు తెంగుకూరు రకం చీరలు బనీసనిచేయబడినవి. 12, 16, 18 మూర మంచురకం, ర్పు 35 నండి ర్పు 150 నరకు. 12, 16 మూర బనారస్ చీర 1-కి ర్పు 25 నంచి 150 లు చిన్న పిల్లలు ఆడతగిన ఇత్తడి సామానులు 82 ఉన్నటువంటి పెట్టె 1-కి ర్పు 1-8-0 మద్రాసకం 2-8 అన్నిటికి మెరలి ర్పు 5-0-0 ఇంకా కావలసిన సామానులకు మాకేటలాను ఉచితము.

యన్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, చవుకంబా-కాశీ.

పాలసుగంధిలేహ్యము 3351

రక్తకుడికి శ్రేష్ఠమయినది. సహమేహము, మేహ పాడలు, మచ్చలు యతిరచర్యకోగములు చలబద్ధము, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 హబ్బిలు చాలును. 20 ఖల్ల డబ్బి రు. 1-4-0. వి. పి. అ. 8 1

ఓ.ఓ.ఓ. అయికో, ఆహుత్యధనము, పెరిడేషి, నెల్లూరుజిల్లా.